

Тетяна Яцків

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ГРОМАДЯН

*За законодавством
станом на 1 січня 2005 року*

Громадський Фонд Прав Людини
“Право і Демократія”
за фінансової підтримки
Європейської Співдружності
Львів — 2005

Брошуру створено за фінансової підтримки Європейської Співдружності.

Зміст брошури є виключною відповідальністю ГРБ Фонду “Право і Демократія”, а тому не може вважатися такою, що відображає позицію Європейської Співдружності.

Громадський Фонд Прав Людини “Право і Демократія” – неприбуткова благодійна організація, що об'єднує зацікавлених громадян у створенні в регіоні механізму практичної реалізації цільових програм в галузі правової політики та забезпечення захисту прав і свобод людини в умовах становлення правової та демократичної держави.

*Будемо щиро вдячні за відгуки та пропозиції, які
Ви можете надсилати за адресою:*

Громадський Фонд
Прав Людини
“Право і Демократія”
проїзд Кривої Липи, 6
м. Львів, 79000
тел. (032) 297-1932
e-mail: lawdemo@nw.lviv.net

ISBN 966-7987-07-8

Проект “Громадський консультаційний центр правової допомоги громадянам у конфліктах з органами влади” передбачає видання освітньо-правових матеріалів, надання безкоштовної правової допомоги громадянам у конфліктах з органами влади, а також представництво у судах інтересів соціально незахищених громадян.

The project “Public Consulting Room for Giving Gratis Legal Aid to the Citizens in Conflicts with State Bodies” foreseen publication of legal education materials, giving gratis legal aid to the citizens in conflicts with state bodies and court representation of social vulnerable citizens.

Шановні друзі!

Відстоювання і захист порушених прав – це особиста справа кожного з нас.

Рудольф фон Ієрінг два століття тому склав задачу, відповідь на яку шукає кожен із нас, коли порушено права: якщо один громадянин чи група громадян, народ неправомерно забрав в іншого квадратний метр непридатної землі, що йому слід зробити? Чи слід починати боротьбу за право, що може призвести до багатьох негативних для борця наслідків чи поступитися? І відповідь проста: “Кожен розуміє, що той, хто промовчить на подібне порушення своїх прав, підпише собі смертний вирок. Бо якщо в нього можна безкарно взяти один квадратний метр, то можна забрати і все решта, аж поки йому нічого не залишиться і він не припинить свого існування...”

Сподіваємось, що цей посібник допоможе Вам у спілкуванні з органами державної влади, місцевого самоврядування і у суді. Пам’ятаймо і нагадуймо держслужбовцям конституційну норму: “Органи державної влади, місцевого самоврядування і їх посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.”

ЯКІ Є ПРАВА ЛЮДИНИ?

Фізичні ®	<ul style="list-style-type: none"> ✓ право на життя (ст. 23 Конституції України) ✓ право на свободу та особисту недоторканність (ст. 29 КУ) ✓ право на безпечне для життя і здоров'я довкілля (ст. 50 КУ) та ін.
Особистісні ®	<ul style="list-style-type: none"> ✓ право на повагу гідності (ст. 28 КУ) ✓ право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань (ст. 34 КУ) ✓ право на свободу світогляду і віросповідання (ст. 35 КУ) та ін.
Політичні ®	<ul style="list-style-type: none"> ✓ право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації (ст. 36 КУ) ✓ право брати участь в управлінні державними справами, у референдумах та виборах до органів державної влади та місцевого самоврядування (ст. 38 КУ) та ін.
Економічні ®	<ul style="list-style-type: none"> ✓ право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю (ст. 41 КУ) ✓ право на працю (ст. 43 КУ) ✓ право на підприємницьку діяльність (ст. 42 КУ) ✓ право на відпочинок (ст. 45 КУ) та ін.
Культурні ®	<ul style="list-style-type: none"> ✓ право на освіту (ст. 53 КУ) ✓ право на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості (ст. 54 КУ) ✓ право користування надбаннями культури, мистецтва і науки (ст. 54 КУ) та ін.

ЗАХИСТИ СВОЇ ПРАВА

СУДОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ

Згідно ЗУ „Про судоустрій” судову систему України складають суди загальної юрисдикції та Конституційний Суд України.

Система судів загальної юрисдикції відповідно до Конституції України будується за принципами територіальності і спеціалізації.

Систему судів загальної юрисдикції складають:

- 1) місцеві суди;
- 2) апеляційні суди, Апеляційний суд України;
- 3) вищі спеціалізовані суди;
- 4) Верховний Суд України.

Найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції є Верховний Суд України. Вищими судовими органами спеціалізованих судів є відповідні вищі спеціалізовані суди. Відповідно до Конституції України в системі судів загальної юрисдикції утворюються загальні та спеціалізовані суди окремих судових юрисдикцій. Військові суди належать до загальних судів і здійснюють правосуддя у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до закону. Спеціалізованими судами є господарські, адміністративні та інші суди, визначені як спеціалізовані суди.

ПІДСУДНІСТЬ

Всі справи, що підлягають вирішенню в порядку цивільного судочинства, крім тих, що віднесені до компетенції інших судів, розглядаються районними (міськими) судами.

Військовим судам гарнізонів як судам першої інстанції підсудні цивільні справи за скаргами військовослужбовців на неправомірні дії і рішення службових осіб і органів військового

управління, крім тих, що підсудні військовим судам регіонів і Військово-Морських Сил; справи про захист честі і гідності, сторонами у яких є військовослужбовці або військові організації, інші справи, пов'язані із захистом прав і свобод військовослужбовців та інших громадян, прав та законних інтересів військових частин, установ, організацій.

Військовим судам регіонів, Військово-Морських Сил як судам першої інстанції підсудні справи за скаргами на незаконні дії і рішення військових службових осіб і органів військового управління на рівні військових об'єднань і вище.

Підсудність справ у першій інстанції, що підлягають вирішенню в порядку цивільного судочинства, на особливо режимних об'єктах, розташованих на території України, визначається Верховним Судом України.

Цивільні справи, **в яких однією із сторін є районний (міський) суд, військовий суд гарнізону**, розглядає відповідно Верховний Суд Республіки Крим, обласний суд, Київський і Севастопольський міські суди, військовий суд регіону, Військово-Морських Сил.

Підсудність цивільних справ, **в яких однією із сторін є Верховний Суд Республіки Крим, обласний суд, Київський чи Севастопольський міський суд, військовий суд регіону, Військово-Морських Сил**, визначає Верховний Суд України.

Суддя одноособово розглядає всі цивільні справи, підвідомчі суду. справи по спорах про визначення місця проживання і відібрання дитини, встановлення батьківства, виселення, у разі скасування рішення, постановленого одноособово суддею, розглядаються у колегіальному складі суду.

Якщо у справі об'єднані позовні вимоги, частина яких підлягає колегіальному розгляду, справа розглядається колегіально.

У зв'язку із складністю справи суд касаційної або наглядної інстанції при скасуванні рішення може направити на новий розгляд у колегіальному складі суду також будь-яку іншу справу.

Загальна підсудність

Позови пред'являються в суді за місцем проживання відповідача.

Позови до державних підприємств, установ, організацій, колгоспів, інших кооперативних організацій, їх об'єднань, інших громадських організацій, що користуються правами юридичної особи, подаються за місцем знаходження їх органу управління.

Підсудність справ за вибором позивача

Позови про стягнення коштів на утримання (аліменти) і про встановлення батьківства, позови робітників і службовців, що впливають з трудових правовідносин, позови колгоспників про оплату праці, позови, що впливають з права автора на об'єкт авторського права чи суміжних прав, винахід, корисну модель, промисловий зразок, раціоналізаторську пропозицію та інші результати інтелектуальної, творчої діяльності, можуть подаватися також за місцем проживання позивача.

Позови про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також втратою годувальника, можуть пред'являтися позивачем за його місцем проживання чи за місцем заподіяння шкоди.

Позови про поновлення трудових, пенсійних і житлових прав, повернення майна або його вартості, зв'язані з відшкодуванням шкоди, заподіяної громадянину незаконним засудженням, незаконним притягненням до кримінальної відповідальності, незаконним застосуванням взяття під варту як запобіжного заходу, незаконним накладанням адміністративного стягнення у вигляді арешту чи виправних робіт, можуть пред'являтися позивачем за місцем його проживання або за місцем знаходження відповідача.

Позови про відшкодування шкоди, заподіяної майну громадян або юридичних осіб, можуть пред'являтися також за місцем заподіяння шкоди.

Позови, пов'язані з порушенням майнових прав, що впливають з авторського права та суміжних прав, права на винахід, корисну модель, промисловий зразок, знак для товарів і послуг, зазначення походження товарів, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин можуть пред'являтися також за місцем вчинення порушення.

Позови громадян, що пов'язані із захистом їх прав як споживачів товарів (робіт, послуг), можуть бути подані за їх вибором за місцем свого проживання або за місцезнаходженням відповідача, за місцем заподіяння шкоди або за місцем виконання договору.

Позови, що впливають з діяльності філіалу юридичної особи, можуть бути пред'явлені також за місцем знаходження філіалу.

Позови до відповідача, місце постійного проживання якого невідоме, пред'являються за місцем знаходження його майна, або за місцем його тимчасового проживання чи перебування, або за останнім відомим місцем постійного проживання чи постійного заняття відповідача.

Позови до відповідача, який не має в Україні місця проживання, можуть бути пред'явлені за місцем знаходження його майна або за останнім відомим місцем його проживання в Україні.

Місце знаходження майна та останнє відоме місце проживання чи заняття відповідача повинні бути в кожному випадку достовірно встановлені.

Позови про стягнення збитків, завданих зіткненням суден, а також про стягнення винагороди за допомогу і рятування на морі можуть пред'являтися також за місцем знаходження судна відповідача або порту приписки судна.

Позови про розірвання шлюбу з особами, визнаними в установленому порядку безвісно відсутніми, недієздатними внаслідок душевної хвороби або недоумства, а також з особами, засудженими за вчинення злочину до позбавлення волі на строк не менш як три роки, можуть пред'являтися за місцем проживання позивача.

Позови про розірвання шлюбу можуть пред'являтися за місцем проживання позивача також у випадку, коли при ньому є неповнолітні діти або коли йому за станом здоров'я чи з інших поважних причин виїхати до місця проживання відповідача важко. На бажання подружжя справу можна розглядати за місцем проживання будь-кого з них.

Підсудність справ за місцем виконання договору

Позови, що впливають з договорів, де зазначено місце виконання, або виконати які через їх особливості можна тільки в певному місці, можуть бути пред'явлені за місцем виконання.

Право вибору підсудності

Право вибирати підсудність між кількома судами, яким підсудна справа, має позивач.

Договірна підсудність

Сторонам надається право встановлювати договірну територіальну підсудність, крім таких позовів:

- 1) позови про право на будівлю, про виключення майна з опису належить пред'являти за місцем знаходження цього майна або його основної частини;
- 2) позови про порядок користування земельними ділянками розглядаються районним (міським) судом за місцем знаходження земельної ділянки;
- 3) позови кредиторів спадкодавця, пред'явлювані до прийняття спадщини спадкоємцями, підсудні судові за місцем знаходження спадкового майна або основної його частини;
- 4) позови до перевозчиків, що впливають з договорів перевозки вантажів, пасажирів або багажу, пред'являються за місцем знаходження управління транспортної організації, до якого у встановленому порядку була подана претензія.

Підсудність кількох пов'язаних між собою справ

Позов до кількох відповідачів, які проживають або знаходяться в різних місцях, пред'являється за місцем проживання або за місцем знаходження одного з відповідачів за вибором позивача.

Зустрічний позов незалежно від його підсудності пред'являється в суді за місцем розгляду первісного позову.

Цивільний позов, що впливає з кримінальної справи, якщо він не був заявлений або не був вирішений при провадженні кримінальної справи, пред'являється в порядку цивільного судочинства.

ТИПИ ЗВЕРНЕНЬ

Залежно від того, у якому провадженні розглядається справа, до суду подається скарга або заява.

Суд розглядає справи в справах, що впливають з адміністративно-правових відносин:

- 1) по скаргах на неправильності в списках виборців та в списках громадян, які мають право брати участь у референдумі;
- 2) по скаргах на рішення і дії територіальної, окружної (територіальної) виборчої комісії по виборах депутатів і голів сільських, селищних, районних, міських, районних у містах, обласних Рад та заявах про скасування рішення виборчої комісії про реєстрацію кандидата;
- 3) по скаргах на рішення, дії або бездіяльність Центральної виборчої комісії, територіальної, дільничної виборчої комісії по виборах Президента України та заявах про скасування реєстрації кандидатом у Президенти України;
- 4) по скаргах на рішення, дії чи бездіяльність, що стосуються виборів народних депутатів України;
- 5) по скаргах на рішення, дії або бездіяльність Центральної виборчої комісії;

ПОДАННЯ ПОЗОВНОЇ ЗАЯВИ

6) по заявах про дострокове припинення повноважень народного депутата України у разі невиконання ним вимог щодо несумісництва депутатської діяльності з іншими видами діяльності;

7) по скаргах на дії органів і службових осіб у зв'язку з накладенням адміністративних стягнень;

8) по скаргах на рішення, дії або бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб;

9) по скаргах на рішення, прийняті відносно релігійних організацій;

10) за заявами прокурора про визнання правового акта незаконним;

11) по скаргах на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби;

12) про стягнення з громадян недоїмки по податках, самооподаткуванню сільського населення і державному обов'язковому страхуванню.

Справи розглядаються в окремому провадженні:

1) про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним;

2) про визнання громадянина безвісно відсутнім чи про оголошення громадянина померлим;

3) про усиновлення дітей, які проживають на території України;

4) про встановлення неправильності запису в актах громадянського стану;

5) про встановлення фактів, що мають юридичне значення;

6) про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника; оскарження нотаріальних дій або відмови в їх вчиненні.

У всіх інших випадках подаються позовні заяви і справи розглядаються у позовному провадженні.

Суддя *відмовляє* в прийнятті заяви:

1) якщо заява не підлягає розглядові в судах;

2) якщо заінтересованою особою, що звернулася до суду, не додержано встановленого законом для даної категорії справ порядку попереднього позасудового вирішення справи, зокрема:

а) якщо у трудових спорах працівник у передбачених законом випадках не звертався до комісії по трудових спорах, а також до профспілкового комітету підприємства, установи, організації;

б) якщо у спорах, що випливають з договору перевезки, у випадках, передбачених законом, заінтересована особа, яка звернулася до суду, не зверталася до транспортної організації з претензією;

в) якщо у спорах з підприємствами зв'язку чи Союздруку у випадках, передбачених Статутом зв'язку СРСР, заінтересована особа, яка звернулася до суду, не зверталася до підприємства зв'язку або Союздруку з претензією або коли і зверталася, але ще не минув встановлений строк для одержання відповіді на претензію;

г) якщо у спорах з підприємствами, установами та організаціями, які є страхувальниками потерпілого, про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також втратою годувальника, це питання у передбачених законом випадках не розглядалось профспілковим комітетом підприємства, установи, організації;

д) якщо у спорах про поновлення трудових, пенсійних і житлових прав, повернення майна або його вартості, зв'язаних з відшкодуванням шкоди, заподіяної громадянину незаконним засудженням, незаконним притягненням до кримінальної відповідальності, незаконним застосуванням взяття під варту як запобіжного заходу, незаконним накладенням адміністративного стягнення у вигляді арешту чи виправних робіт, це пи-

тання у передбачених законом випадках не вирішувалося у відповідних державних або громадських організаціях;

3) якщо є таке, що набрало законної сили, постановлене по спору між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав рішення суду чи ухвала суду про прийняття відмови позивача від позову або про затвердження мирової угоди сторін;

4) якщо в провадженні суду є справи по спору між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав;

5) якщо між сторонами укладено договір про передачу даного спору на вирішення третейського суду;

6) якщо справа не підсудна даному судові;

7) якщо заява подана недієздатною особою;

8) якщо заяву від імені заінтересованої особи подано особою, яка не має повноважень на ведення справи.

Суддя, відмовляючи в прийнятті заяви, постановляє про це мотивовану ухвалу.

На ухвалу судді може бути подано скаргу.

Зміст і форма позовної заяви

Позовна заява подається до суду в письмовій формі.

Позовна заява повинна містити в собі:

1) назву суду, до якого подається заява;

2) точну назву позивача і відповідача, їх місце проживання або знаходження, а також назву представника позивача, коли позовна заява подається представником;

3) зміст позовних вимог;

4) виклад обставин, якими позивач обґрунтовує свої вимоги;

5) зазначення доказів, що стверджують позов;

6) зазначення ціни позову;

7) підпис позивача або його представника з зазначенням часу подання заяви.

Позовна заява про розірвання шлюбу повинна містити в собі, крім зазначеного, відомості про рік народження кожного з по-

дружжя, про наявність неповнолітніх дітей, їх прізвище, ім'я та по батькові, при кому з батьків вони знаходяться і пропозиції щодо участі подружжя в утриманні і вихованні дітей після розірвання шлюбу. В позовну заяву може бути також включено вимогу про поділ спільного майна подружжя.

До позовної заяви додаються письмові докази, а якщо позовна заява подається представником позивача – також довіреність чи інший документ, що стверджує повноваження представника.

Подання копій позовної заяви та доданих до неї документів

Позивач повинен подати позовну заяву з копіями відповідно до кількості відповідачів.

Суддя має право, коли він визнає за необхідне, залежно від складності та характеру справи, затребувати від позивача копії всіх доданих до позовної заяви документів відповідно до кількості відповідачів.

Ці правила не поширюються на позовні заяви в трудових справах і в справах про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також втратою годувальника.

Наслідки подання позовної заяви, скарги, що не відповідає вимогам закону

Суддя, встановивши, що позовну заяву подано без дотримання встановлених вимог або не оплачено державним митом, постановляє ухвалу про залишення заяви без руху, про що повідомляє позивача і надає йому строк для виправлення недоліків.

Коли позивач відповідно до вказівок судді у встановлений строк виконає вимоги та сплатить державне мито, позовна заява вважається поданою в день первісного її подання до суду. Інакше заява вважається неподаною і повертається позивачеві, про що суддя постановляє мотивовану ухвалу.

Доповнення, зміни до позовної заяви, апеляційної скарги, касаційної скарги або відмова від них

Позивач, скаржник має право:

- ◆ доповнити чи змінити позовну заяву, апеляційну скаргу протягом строку на апеляційне оскарження, касаційну – протягом строку касаційного оскарження,
- ◆ право відмовитися від неї повністю або частково протягом усього часу розгляду справи,
- ◆ право відкликати її до початку розгляду справи в суді, укласти мирову угоду.

Ставки державного мита при поданні позовних заяв, скарг

Найменування документів і дій	Розміри ставок, за які справляється мито
■ із позовних заяв	1 відсоток ціни позову, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
■ із скарг за неправомірні дії органів державного управління і службових осіб, що ущемляють права громадян	0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян
■ із позовних заяв про розірвання шлюбу	0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян
■ із позовних заяв про розірвання повторного шлюбу	1 неоподатковуваний мінімум доходів громадян
■ у разі поділу майна при розірванні шлюбу	відповідно до ціни позову згідно п. „а”

■ із позовних заяв про розірвання шлюбу з особами, визнаними у встановленому порядку безвісно відсутніми чи недієздатними внаслідок душевної хвороби чи недоумства, або з особами, засудженими до позбавлення волі на строк не менше трьох років	0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян
■ із позовних заяв про зміну або розірвання договору найму житлових приміщень, про продовження строку прийняття спадщини, про скасування арешту на майно та з інших позовних заяв немайнового характеру (або таких, що не підлягають оцінці)	0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян
■ із заяв (скарг) у справах окремого провадження	0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян
■ із позовних заяв з переддоговірних спорів	0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян
■ із позовних заяв про розгляд питань захисту честі та гідності:	
– із позовних заяв немайнового характеру	1 неоподатковуваний мінімум доходів громадян
– із позовних заяв про відшкодування моральної (немайнової) шкоди з ціною позову до 100 доходів громадян неоподатковуваних мінімумів доходів громадян	1 відсоток ціни позову, але не менше 1 неоподаткованого мінімуму

– із позовних заяв про відшкодування моральної (немайнової) шкоди з ціною позову від 100 до 10 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян	5 відсотків ціни позову
– із позовних заяв про відшкодування моральної (немайнової) шкоди з ціною позову понад 10000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян	10 відсотків ціни позову
▪ із апеляційних скарг на рішення судів і скарг на рішення, що набрали законної сили	50 відсотків ставки, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви й скарги, а з майнових спорів – ставки, обчисленої виходячи з оспорюваної суми
▪ за повторну видачу копії судового рішення, вироку, ухвали та іншої постанови суду	0,03 неоподаткованого мінімуму доходів громадян за кожний аркуш копії
▪ із позовних заяв щодо захисту прав громадян на земельну частку (пай) і майновий пай	0,1 відсотка ціни позову
▪ із апеляційних і касаційних скарг на рішення та постанови, також заяв про перегляд їх за нововиявленими обставинами	50 відсотків ставки, що підлягає сплаті у разі подання заяви, для розгляду спору в першій інстанції, а із спорів майнового характеру – 50 відсотків ставки, обчисленої виходячи з оспорюваної суми

Від сплати державного мита звільняються:

1) позивачі – робітники та службовці – за позовами про стягнення заробітної плати й за іншими вимогами, що впливають з трудових правовідносин; члени колективних сільськогосподарських підприємств, працівники селянських (фермерських) господарств – за позовами до колективних сільськогосподарських підприємств, селянських (фермерських) господарств про оплату праці та за іншими вимогами, пов'язаними з трудовою діяльністю;

2) позивачі – за позовами, що впливають з авторського права, а також з права на відкриття, винахід, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, топографії інтегральних мікросхем, сорти рослин та раціоналізаторські пропозиції;

3) громадяни – з апеляційних скарг і скарг на рішення, що набрали законної сили, у справах про розірвання шлюбу;

4) позивачі – за позовами про відшкодування збитків, заподіяних каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також смертю годувальника;

5) позивачі – за позовами про стягнення аліментів;

6) сторони – із спорів, пов'язаних з відшкодуванням збитків, заподіяних громадянину незаконним засудженням, незаконним притягненням до кримінальної відповідальності, незаконним застосуванням такого заходу, як взяття під варту, або незаконним накладенням адміністративного стягнення у вигляді арешту чи виправних робіт, а також пов'язаних з виплатою грошової компенсації, поверненням майна або відшкодуванням його вартості громадянам, реабілітованим відповідно до Закону України "Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні",

7) органи соціального страхування та органи соціального забезпечення – за регресними позовами про стягнення з особи, яка заподіяла шкоду, сум допомоги і пенсій, випланих потерпілому або членам його сім'ї, а органи соціального забезпечення – також за позовами про стягнення неправильно випланих допомоги та пенсій;

8) позивачі – за позовами про відшкодування матеріальних збитків, завданих злочином;

9) громадяни – за видачу або засвідчення вірності копій документів, необхідних для призначення та одержання державних допомоги і пенсій, а також у справах опіки та усиновлення (удочеріння);

10) державні і громадські органи, підприємства, установи, організації та громадяни, які звернулися у випадках, передбачених чинним законодавством, із заявами по суду щодо захисту прав та інтересів інших осіб, а також споживачі – за позовами, що пов'язані з порушенням їх прав;

11) органи місцевого та регіонального самоврядування – за позовами до суду або господарського суду про визнання недійсними актів інших органів місцевого та регіонального самоврядування, місцевих державних адміністрацій, підприємств, об'єднань, організацій і установ, які ущемлюють їх повноваження;

– органи місцевого та регіонального самоврядування – за позовами до суду або господарського суду про стягнення з підприємства, об'єднання, організації, установи і громадян збитків, завданих інтересам населення, місцевому господарству, навколишньому середовищу їхніми рішеннями, діями або бездіяльністю, а також у результаті невиконання рішень органів місцевого та регіонального самоврядування;

– органи місцевого та регіонального самоврядування – за позовами до суду або господарського суду про припинення права власності на земельну ділянку;

12) місцеві державні адміністрації – за позовами до господарського суду про визнання недійсними актів органів місцевого та регіонального самоврядування, що суперечать чинному законодавству;

13) фінансові органи та державні податкові інспекції – позивачі й відповідачі – за позовами до суду та господарського суду;

– органи державного контролю за цінами – позивачі й відповідачі – за позовами до суду та господарського суду;

14) громадяни, віднесені до категорій 1 і 2 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи:

– громадяни, віднесені до категорії 3 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, – які постійно проживають до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення, за умови, що вони за станом на 1 січня 1993 року прожили або відпрацювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а у зоні гарантованого добровільного відселення – не менше трьох років;

– громадяни, віднесені до категорії 4 потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно працюють і проживають або постійно проживають на території зони посиленого радіоекологічного контролю, за умови, що за станом на 1 січня 1993 року вони прожили або відпрацювали в цій зоні не менше чотирьох років;

– інваліди Великої Вітчизняної війни та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти, і прирівняні до них у встановленому порядку особи;

– інваліди I та II груп;

– всеукраїнські та міжнародні об'єднання громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, що мають місцеві осередки у більшості областей України, Українська Спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів), громадські організації інвалідів, їхні підприємства та установи, республіканське добровільне громадське об'єднання "Організація солдатських матерів України" – за позовами, з якими вони звертаються до суду та господарського суду,

15) позивачі – Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, Міністерство лісового господарства України та їхні органи на місцях, підприємства Укрзалізниці, що здійснюють захист лісонасаджень, органи рибоохорони – у справах про стягнення коштів на покриття шкоди, заподіяної державі забрудненням навколишнього середовища,

порушенням лісового законодавства та нераціональним використанням природних ресурсів і рибних запасів;

16) Національний банк України та його установи, за винятком госпрозрахункових;

17) Генеральна прокуратура України та її органи – за позовами, з якими вони звертаються до суду або господарського суду в інтересах громадян і держави;

18) Центральна виборча комісія та виборчі комісії по виборах народних депутатів – із заяв про дачу висновку з питань наявності підстав для скасування рішення про реєстрацію кандидата в депутати;

19) Українська державна страхова комерційна організація та її установи – за позовами, з якими вони звертаються до суду та господарського суду, в усіх справах, пов'язаних з операціями обов'язкового страхування;

20) Пенсійний фонд України, його підприємства, установи й організації; Фонд України соціального захисту інвалідів і його відділення, органи Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;

21) державні органи приватизації – за позовами, з якими вони звертаються до суду та господарського суду, в усіх справах, пов'язаних із захистом майнових інтересів держави та за вчинення нотаріусами виконавчих написів про стягнення заборгованості з орендної плати, а також за проведення аукціонів, за операції з цінними паперами;

22) Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення – позивачі й відповідачі – за позовами до суду та господарського суду;

23) громадяни – за позовами про відшкодування збитків, завданих неповерненням у терміни, передбачені договорами або установчими документами, грошових та майнових внесків, які були залучені до акціонерних товариств, банків, кредитних

установ, довірчих товариств та інших юридичних осіб, які залучають кошти та майно громадян;

24) державні замовники та виконавці державного замовлення – за позовами, з якими вони звертаються до суду в справах про відшкодування збитків, завданих при укладенні, внесенні змін до державних контрактів, а також невиконанням або неналежним виконанням зобов'язань за державним контрактом на поставку продукції для державних потреб;

25) Державний комітет України з державного матеріального резерву, установи та організації системи державного резерву – за позовами щодо виконання зобов'язань, що впливають із Закону України "Про державний матеріальний резерв";

26) громадяни – за позовами, з якими вони звертаються до суду в справах, пов'язаних із захистом прав і законних інтересів при наданні психіатричної допомоги;

27) Державна архітектурно-будівельна інспекція України, інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Автономній Республіці Крим, областях, районах, містах Києві та Севастополі, містах обласного значення за позовами до господарського суду щодо стягнення штрафу за порушення в сфері містобудування;

28) відділи державної виконавчої служби – за позовами, з якими вони звертаються до суду та господарського суду, в усіх справах, пов'язаних із захистом майнових інтересів фізичних і юридичних осіб, держави, а також з проведення аукціонів;

29) Рахункова палата – за позовами, з якими вона звертається до Вищого господарського суду України;

30) громадяни, власники земельних часток (паїв), яким виділили в натурі (на місцевості) земельні ділянки, за посвідчення договорів міни земельних ділянок;

31) спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів та його територіальні органи – за позовами, з якими вони звертаються до суду у справах, пов'язаних із порушенням законодавства про рекламу;

32) споживачі за позовами про порушення їх прав (ст. 24 ЗУ „Про захист прав споживачів”.

Сплачене державне мито повертається за ухвалою суду або судді у випадках:

- 1) внесення мита в більшому розмірі, ніж потрібно за чинним законодавством;
- 2) відмови в прийнятті заяви;
- 3) повернення позивачу позовної заяви у зв'язку з поданням позовної заяви, що не відповідає вимогам закону (ст. 139 ЦПК),
- 4) закриття провадження в справі, якщо справа не підлягає розгляду у судах (п. 1 ст. 227 ЦПК);
- 5) залишення заяви без розгляду, якщо заяву подано недієздатною особою (п. 2 ст. 229 ЦПК);
- 6) неподання заявником відповідної позовної заяви протягом десяти днів з дня постановлення ухвали про вжиття запобіжних заходів (ч. 3 ст. 62-3 ЦПК).

СКАРГИ НА РІШЕННЯ, ДІЇ АБО БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ПОСАДОВИХ І СЛУЖБОВИХ ОСІБ

Можна оскаржити до суду рішення, дії або бездіяльність *таких органів і посадових осіб*: органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових чи службових осіб, керівників підприємств, установ, організацій незалежно від їх підпорядкування і форм власності, керівників органів і керівників об'єднань громадян, а також службових осіб, які виконують організаційно-розпорядчі, адміністративно-господарські обов'язки або виконують такі обов'язки за спеціальними повноваженнями.

Громадянин має право звернутися до суду (військовослужбовець – до військового суду) із скаргою, якщо вважає, що рішенням, дією або бездіяльністю органу державної влади, органу місцевого самоврядування, посадової і службової особи порушено його права, свободи чи законні інтереси.

Судам не підвідомчі скарги:

- на акти органів законодавчої і виконавчої влади, що підлягають розгляду щодо їх конституційності;
- на акти, що стосуються забезпечення обороноздатності держави, державної безпеки, зовнішньополітичної діяльності держави, збереження державної, військової і службової таємниці;
- на акти і дії службових осіб органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури, суду, якщо законодавством встановлено інший порядок оскарження;
- на акти і дії об'єднань громадян, які відповідно до закону, статуту (положення) належать до їх внутріорганізаційної діяльності або їх виключної компетенції.

Скарга подається за місцезнаходженням суб'єкта оскарження. Подання скарги до суду зупиняє виконання оскаржуваного акта.

Скаргу може бути подано в суд у *такі строки*:

- у двомісячний строк, обчислюваний з дня, коли особі стало відомо або їй повинно було стати відомо про порушення її прав, свобод чи законних інтересів;
- у місячний строк з дня одержання особою письмової відповіді про відмову у задоволенні скарги органом, службовою особою вищого рівня по відношенню до того органу, посадової, службової особи, що постановили рішення чи здійснили дії або допустили бездіяльність, або з дня закінчення місячного строку після подання скарги, якщо особою не було одержано на неї письмової відповіді.

Пропущений строк для подання скарги може бути поновлено судом, якщо буде встановлено, що його пропущено з поважних причин.

Розгляд скарги

Скарга розглядається у десятиденний строк у відкритому судовому засіданні з участю заявника (громадянина, який подав скаргу) і службової особи, представника органу державної влади, органу місцевого самоврядування, рішення, дії або бездіяльність яких оскаржуються.

Якщо заявник або службова особа не можуть з'явитися до суду з поважних причин, справу може бути розглянуто з участю їх представників. Неявка в судові засідання з неповажних причин осіб, зазначених у частині першій цієї статті, або їх представників не є перешкодою для розгляду скарги, проте суд може визнати їх явку обов'язковою.

Якщо суд встановить, що особа, рішення, дія чи бездіяльність якої оскаржуються, не працює на попередній посаді, він залучає до участі в справі службову особу, до компетенції якої входить вирішення питання про усунення порушення прав, свобод чи законних інтересів заявника.

Якщо при розгляді скарги буде встановлено, що орган державної влади, орган місцевого самоврядування, рішення, дії чи бездіяльність яких оскаржуються, припинили свою діяльність, суд залучає до участі у справі їх правонаступників, а за їх відсутності – орган, до компетенції якого входить вирішення питання про усунення порушення прав, свобод чи законних інтересів заявника.

Суд, встановивши при розгляді скарги наявність спору про право, який розглядається у порядку позовного провадження, залишає скаргу без розгляду і роз'яснює заявнику його право на пред'явлення позову на загальних підставах.

За результатами розгляду скарги **суд постановляє рішення.**

При встановленні обґрунтованості скарги суд визнає оскаржені рішення, дії чи бездіяльність неправомірними і зобов'язує орган державної влади, орган місцевого самоврядування, посадову чи службову особу задовольнити вимогу заявника і усунути порушення, скасовує покладений на нього обов'язок чи застосовані до нього заходи відповідальності або іншим шляхом поновлює його порушені права, свободи чи законні інтереси.

Якщо оскаржені рішення чи дії було вчинено відповідно до закону, в межах повноважень органу державної влади, органу місцевого самоврядування, посадової або службової особи і права, свободи чи законні інтереси заявника не було порушено, суд постановляє рішення про відмову в задоволенні скарги. Рішення суду по справі може бути оскаржено.

Рішення суду по скаргі *надсилається не пізніше десяти днів* після набрання ним законної сили відповідному органу державної влади, органу місцевого самоврядування, посадовій чи службовій особі для виконання, а також заявнику.

Про виконання рішення орган державної влади, орган місцевого самоврядування, посадова чи службова особа повідомляє суд і заявника не пізніше ніж у місячний строк з дня одержання рішення суду.

ПЕРЕГЛЯД РІШЕНЬ У АПЕЛЯЦІЙНІЙ ІНСТАНЦІЇ

Подання апеляційної скарги на рішення суду першої інстанції

Строки апеляційного оскарження. Апеляційні скарги на рішення суду першої інстанції можуть бути подані протягом *одного місяця з наступного дня після проголошення рішення.*

Скарги, подання на ухвали суду першої інстанції подаються *протягом п'ятнадцяти днів з наступного дня після їх ухвалення.*

Скарги, подання, подані після закінчення строків, встановлених для подання апеляційної скарги, залишаються без розгляду, *якщо суд за заявою особи, що їх подала, не знайде підстав для поновлення строку*, про що постановлюється ухвала (ст. 292 ЦПК).

Форма і зміст апеляційної скарги

Апеляційна скарга викладається *чітким машинописним текстом.*

У ній зазначається:

- 1) назва суду, до якого подається скарга;
- 2) особа, яка подає скаргу, подання, її місце проживання або знаходження, поштовий індекс, номер засобів зв'язку;
- 3) повна і точна назва інших осіб, які беруть участь у справі, їх місце проживання або знаходження, поштовий індекс, номер засобів зв'язку;

4) посилання на рішення, ухвалу, що оскаржується, та межі оскарження;

5) обґрунтування апеляційної скарги: у чому полягає неправильність рішення (ухвали) суду, обставини справи та закон, якими спростовується рішення; нові факти чи засоби доказування, які мають значення для справи і заперечення проти доказів, коли суд першої інстанції необґрунтовано відмовив у їх прийнятті або коли неможливість їх подання раніше зумовлена поважними причинами; перелік з використаних судом першої інстанції доказів, що підлягають дослідженню в суді апеляційної інстанції;

6) прохання особи, яка подає скаргу;

7) перелік письмових матеріалів, що додаються до скарги.

Апеляційна скарга підписується особою, яка її подає, або її представником.

До апеляційної скарги, поданої представником, додається довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника, якщо в справі немає такого документа.

До апеляційної скарги додаються їх копії з додатковими матеріалами у кількості примірників відповідно до числа осіб, які брали участь у справі (ст. 293 ЦПК).

Порядок внесення апеляційної скарги

Апеляційна скарга, апеляційне подання прокурора подаються *через суд першої інстанції, який розглянув справу.*

NB! *Якщо апеляційна скарга не оплачена державним митом або оформлена з порушенням вимог щодо форми і змісту (ст. 293 ЦПК), суддя постановляє ухвалу про залишення заяви без руху, про що повідомляє скаржника і надає йому строк для виправлення недоліків. Коли скаржник не виправить їх, заява вважається неподаною і повертається позивачеві, про що суддя постановляє мотивовану ухвалу.*

Пояснення на апеляційну скаргу

Особи, які беруть участь у справі, вправі у встановлений судом строк подати пояснення або заперечення на апеляційну скаргу, подання як до суду, що постановив рішення, так і до апеляційного суду.

За змістом і формою пояснення або заперечення на апеляційну скаргу, подання повинні відповідати вимогам щодо форми і змісту апеляційної скарги (ст. 293 ЦПК).

Призначення справи до розгляду у суді апеляційної інстанції

Головуючий у колегії суддів призначає дату розгляду справи в судовому засіданні не пізніше місячного строку з дня їх закінчення.

Порядок розгляду справи судом апеляційної інстанції

Справи в суді апеляційної інстанції розглядаються за правилами, встановленими для розгляду справ у суді першої інстанції за деякими винятками. Розгляд здійснюється у такій послідовності:

- Суддя-доповідач доповідає зміст оскаржуваного рішення (ухвали) суду першої інстанції, мотиви апеляційної скарги, межі перевірки законності й обґрунтованості рішення суду першої інстанції, а також щодо досліджених доказів і обставин (фактів), встановлених судом першої інстанції.
- Після доповіді судді пояснення дає особа, яка подала апеляційну скаргу. У разі апеляційного оскарження рішення суду обома сторонами, – першим дає пояснення позивач.
- Після встановлення обставин (фактів) і перевірки доказів суд апеляційної інстанції надає особам, які беруть участь у справі можливість виступити у дебатах у тій же послідовності, в якій вони давали пояснення. Суд може обмежити тривалість судових дебатів, встановлюючи для всіх учасників

процесу рівний проміжок часу, про що оголошується на початку судового засідання.

- Після закінчення дебатів склад суду продовжує засідання у нарадчій кімнаті.

При розгляді справи в апеляційному порядку суд може оголосити перерву або відкласти розгляд справи. Розгляд відкладеної справи починається заново. Зокрема, суд відкладає розгляд справи в разі неявки в судове засідання особи, яка бере участь у справі, щодо якої немає відомостей про вручення їй повістки. Суд може відкласти розгляд справи за клопотанням особи, яка бере участь у справі, коли повідомлені нею причини неявки будуть визнані судом поважними.

NB! *Неявка сторони або інших осіб, які беруть участь у справі, повідомлених про час і місце розгляду справи, не перешкоджає розглядові справи.*

Суд в апеляційному провадженні має право:

- 1) постановити ухвалу про відхилення апеляційної скарги;
- 2) постановити ухвалу про скасування рішення суду першої інстанції і направити справу на новий розгляд до суду першої інстанції, якщо встановлено порушення процесуального права, що перешкоджає суду апеляційної інстанції дослідити нові докази чи обставини, які не були предметом розгляду в суді першої інстанції;
- 3) постановити ухвалу про скасування рішення суду першої інстанції і закрити провадження у порушеній справі або залишити заяву без розгляду;
- 4) змінити або ухвалити нове рішення по суті позовних вимог.

Підстави для відхилення апеляційної скарги

Суд апеляційної інстанції відхиляє апеляційну скаргу, якщо встановлює, що суд першої інстанції постановив рішення з додержанням вимог матеріального і процесуального права.

Не може бути скасовано правильне по суті рішення суду з одних лише формальних міркувань.

Підстави для скасування рішення суду і передачі справи на новий розгляд

Рішення суду підлягає скасуванню з направленням справи на новий розгляд, якщо:

- 1) справа розглянута неповноважним суддею;
- 2) рішення ухвалено чи підписано не тим суддею, який розглядав справу;
- 3) справу розглянуто за відсутності будь-кого з осіб, які беруть участь у справі, не повідомлених про час і місце судового засідання;
- 4) суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не були притягнуті до участі в справі.

Підстави для скасування рішення із закриттям провадження в справі або залишенням заяви без розгляду

Рішення суду підлягає скасуванню в апеляційному порядку з закриттям провадження у справі або з залишенням заяви без розгляду з підстав, передбачених ст.ст. 227, 229 ЦПК. Це положення не застосовується до випадків, коли після ухвалення рішення судом першої інстанції у справі, в якій фізична особа – сторона в спірних правовідносинах, померла після ухвалення рішення, внаслідок чого не може бути здійснено правонаступництво.

Підстави для скасування рішення суду першої інстанції і ухвалення нового рішення:

- 1) неповне з'ясування судом обставин, що мають значення для справи;
- 2) недоведеність обставин, що мають значення для справи, які суд вважає встановленими;
- 3) невідповідність висновків суду обставинам справи;

4) порушення або неправильне застосування судом норм матеріального права (якщо застосовано закон, який не поширюється на дані правовідносини, або не застосовано закон, який підлягав застосуванню, і якщо це порушення призвело або могло призвести до неправильного вирішення справи).

NB! *За письмовою заявою, що подається протягом десяти днів з дня проголошення рішення, сторони чи іншої особи, яка бере участь у справі, суд у десятиденний строк з дня заявлення вимоги обґрунтовує висновки суду в окремому процесуальному документі, оформленому відповідно до вимог цієї статті.*

Чинність рішень і ухвал суду апеляційної інстанції

Рішення або ухвали за апеляційною скаргою, постановлені судом апеляційної інстанції, набирають **чинності негайно після їх ухвалення.**

ПЕРЕГЛЯД РІШЕНЬ У КАСАЦІЙНІЙ ІНСТАНЦІЇ

Сторони та інші особи, які беруть участь у справі, а також прокурор і особи, які не брали участі у справі, коли суд вирішив питання щодо їх права і обов'язків, мають право оскаржити у касаційному порядку рішення і ухвали, постановлені судом першої інстанції, які були предметом розгляду суду апеляційної інстанції, а також ухвали і рішення суду апеляційної інстанції.

Строк на касаційне оскарження

Касаційна скарга подається *протягом одного місяця з дня проголошення ухвали або рішення суду апеляційної інстанції.*

У разі *пропуску строку* на касаційне оскарження з причин, визнаних судом поважними, суд за заявою особи, яка подала скаргу, може поновити цей строк, але *не більше, ніж в межах одного року з дня виникнення права на касаційне оскарження.*

Форма і зміст касаційної скарги

Касаційна скарга, касаційне подання прокурора *викладається чітким машинописним текстом.*

У ній зазначається:

- 1) назва суду, до якого подається скарга;
 - 2) особа, яка подає скаргу, її місце проживання або знаходження, поштовий індекс, номер засобів зв'язку;
 - 3) посилання на рішення, ухвалу, що оскаржується, та межі оскарження;
 - 4) обґрунтування касаційної скарги: назва закону, з порушенням якого постановлено рішення, ухвалу; в чому полягає порушення або неправильне його застосування та яке свідчить про те, що рішення чи ухвала постановлені внаслідок цього порушення;
 - 5) прохання особи, яка подає скаргу;
 - 6) перелік письмових матеріалів, що додаються до скарги.
- Касаційна скарга підписується особою, яка її подає, або її представником. До скарги додаються її копії з додатковими матеріалами у кількості примірників відповідно до числа осіб, які брали участь у справі.

Порядок подання касаційної скарги

Касаційна скарга, касаційне подання прокурора подається *через суд першої інстанції, в якому знаходиться справа.*

Порядок вирішення питання про передання справи на розгляд складу судової палати

Справи з касаційними скаргами подаються до суду касаційної інстанції через канцелярію суду, де вони реєструються, оформляються і передаються в порядку черговості судді-доповідачу. Протягом десятиденного строку суд встановлює наявність підстав для передачі справи на розгляд складу судової палати.

Справа *обов'язково переглядається* складом судової палати, якщо:

1) наведені в скарзі доводи містять ознаки неправильного застосування судом норм процесуального права, що тягне скасування ухваленого рішення;

2) в касаційному провадженні суду знаходиться справа аналогічного характеру;

3) суд допустив інше застосування закону ніж касаційна інстанція при розгляді справи аналогічного характеру;

4) справа по першій інстанції розглянута апеляційним судом.

Справа *може бути передана* на розгляд складу судової палати:

1) якщо оскаржуване рішення має важливе значення для забезпечення однакового застосування закону судами України,

2) якщо наведені в скарзі доводи дають підстави для висновку, що неправильне застосування судом норм матеріального або процесуального права призвело або могло призвести до неправильного вирішення справи.

У разі відсутності підстав для передачі справи на розгляд всього складу судової палати, суд постановляє ухвалу про відмову в задоволенні скарги. Така ухвала не підлягає оскарженню.

Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції

1) Головуючий відкриває судові засідання і оголошує, яка справа, за чиєю скаргою та на рішення якого суду розглядається, а також з'ясовує, хто з осіб, які брали участь у справі, з'явився, встановлює їх особу, а також повноваження представників і адвокатів, після чого оголошує склад суду, прізвище перекладача і роз'яснює особам, які беруть участь у справі, їх право заявляти відводи та інші процесуальні права і обов'язки.

2) Суд може відкласти розгляд справи в разі неявки в судові засідання особи, яка бере участь у справі, про яку немає відомостей, що їй вручена повістка, або за її клопотанням, коли повідомлені нею причини неявки будуть визнані судом поважними. Неявка сторони або інших осіб, які беруть участь у

справі, повідомлених про час і місце розгляду справи, не перешкоджає розглядові справи.

3) Суддя-доповідач доповідає зміст оскаржуваного рішення суду та доводи касаційної скарги.

4) Сторони, інші особи, які беруть участь у справі, та прокурор дають свої пояснення. Першою дає пояснення сторона, яка подала касаційну скаргу. Якщо рішення оскаржили обидві сторони, то першим дає пояснення позивач. Суд може обмежити тривалість судових дебатів, встановлюючи для всіх учасників процесу рівний проміжок часу, який оголошується на початку судового засідання.

5) У своїх поясненнях сторони, інші особи, які беруть участь у справі, та прокурор вправі наводити тільки ті доводи, які стосуються підстав касаційного розгляду справи.

6) Після пояснення осіб, які беруть участь у справі, чи прокурора суд касаційної інстанції ухвалює рішення у відсутності осіб, які беруть участь у справі.

У разі необхідності при розгляді справи в касаційному порядку може бути оголошена перерва або розгляд її відкладено. Новий розгляд справи в касаційному порядку після її відкладення починається заново.

Суд касаційної інстанції має право:

1) постановити ухвалу про відхилення касаційної скарги;

2) постановити ухвалу про повне або часткове скасування оскаржуваного судового рішення і направити справу на новий розгляд у суд першої або апеляційної інстанції;

3) постановити ухвалу про скасування оскаржуваного рішення і залишити в силі судові рішення, що було помилково скасовано судом апеляційної інстанції;

4) постановити ухвалу про скасування судових рішень і закрити провадження в порушеній цивільній справі або залишити заяву без розгляду;

5) змінити рішення по суті справи, не передаючи її на новий розгляд.

Підстави для відхилення касаційної скарги

Суд касаційної інстанції відхиляє касаційну скаргу, якщо визнає, що судові рішення постановлені з додержанням вимог матеріального і процесуального права.

Підстави для скасування судових рішень і передачі справи на новий розгляд. Судове рішення підлягає скасуванню з направленням справи на новий розгляд, якщо:

- 1) справа розглянута неправомочним суддею або складом суду;
- 2) рішення постановлено чи підписано не тим складом суддів, які розглянули справу;
- 3) справу розглянуто у відсутності будь-кого з осіб, які беруть участь у справі, не повідомлених про час і місце судового засідання;
- 4) суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не були притягнуті до участі в справі,
- 5) інші випадки порушення або неправильного застосування норм процесуального права лише за умови, якщо ці порушення призвели до неправильного вирішення справи.

У випадках, коли зазначені порушення закону допущені судом першої інстанції не були усунені судом апеляційної інстанції або одночасно допущені судом апеляційної інстанції після скасування судових рішень, *справа направляється на новий розгляд суду першої інстанції.*

При допущенні цих порушень лише судом апеляційної інстанції справа *направляється на новий апеляційний розгляд.*

Підстави для скасування судового рішення апеляційної інстанції та залишення в силі судового рішення, що помилково скасовано

Суд касаційної інстанції скасовує судові рішення апеляційної інстанції і залишає в силі рішення суду першої інстанції, якщо постановлене у відповідності із законом рішення суду першої інстанції було помилково скасовано судом апеляційної інстанції.

Підстави для скасування чи зміни судового рішення

Суд касаційної інстанції має право скасовувати або змінити судові рішення, якщо обставини справи встановлені повно і правильно, але:

- 1) порушено або неправильно застосовано закон, який не поширюється на дані правовідносини, або
- 2) не застосовано закон, який підлягав застосуванню.

Чинність рішень і ухвал суду касаційної інстанції

Ухвалені судом касаційної інстанції рішення або ухвали набувають чинності після їх ухвалення і оскарженню не підлягають.

ПЕРЕГЛЯД РІШЕНЬ, УХВАЛ, ЩО НАБРАЛИ ЗАКОННОЇ СИЛИ, У ЗВ'ЯЗКУ З НОВОВІЯВЛЕНИМИ ТА ВИНЯТКОВИМИ ОБСТАВИНАМИ

Підставами для перегляду рішень і ухвал у зв'язку з нововиявленими обставинами є:

- 1) істотні для справи обставини, що не були і не могли бути відомі заявникові;
- 2) завідомо неправдиві показання свідка, завідомо неправильні висновки експертів, завідомо неправильний переклад, фальшивість документів або речових доказів, що потягло за собою ухвалення незаконного рішення, що встановлено вироком суду, який набрав законної сили;
- 3) злочинні дії сторін, інших осіб, які брали участь у справі, чи злочинні діяння суддів, вчинені при розгляді даної справи, встановлені вироком суду, що набрав законної сили;
- 4) скасування рішення, вироку або ухвали (постанови) суду чи постанови іншого органу, що стали підставою для постановлення цього рішення, цієї ухвали;

5) визнання неконституційним закону, який був застосований судом при вирішенні справи.

Підставами для перегляду справи за винятковими обставинами є:

1) виявлене після касаційного розгляду справи неоднозначне застосування судами загальної юрисдикції одного і того ж положення закону або його застосовано всупереч нормам Конституції України,

2) якщо у зв'язку з цими рішеннями міжнародна судова установа, юрисдикція якої визнана Україною, встановила факт порушення Україною міжнародних зобов'язань.

Строки подання заяв про перегляд рішень і ухвал у зв'язку з нововиявленими та винятковими обставинами

Заяви про перегляд рішень можуть бути подані сторонами, іншими особами, які беруть участь у справі, та прокурором протягом трьох місяців з дня встановлення обставини, що є підставою для їх перегляду.

Суди, що переглядають рішення, ухвали

Рішення чи ухвали переглядаються у зв'язку з нововиявленими обставинами судом, який їх постановив, а за винятковими обставинами – колегією суддів у складі суддів Верховного Суду України.

Форма і зміст заяви

Заяви про перегляд рішень або ухвал у зв'язку з нововиявленими обставинами подаються відповідно до вимог ЦПК щодо оформлення заяв до суду першої інстанції.

У ній зазначаються:

- 1) назва суду, в який направляється заява;
- 2) особа, яка подала заяву, і місце її проживання чи знаходження;

3) інші особи, які брали участь у справі;

4) дата постановлення і зміст рішення, ухвали, про перегляд яких подано заяву;

5) нововиявлені чи виняткові обставини, якими обґрунтовується вимога про перегляд рішення, ухвали, і дата їх відкриття або встановлення;

6) посилання на докази, що стверджують наявність нововиявлених або виняткових обставин.

До заяви додаються її копії відповідно до числа осіб, які брали участь у справі.

Порядок розгляду заяви

Заяву про перегляд рішення чи ухвали у зв'язку з нововиявленими обставинами суд розглядає у судовому засіданні в одному провадженні зі справою, по якій винесені це судові рішення чи ухвала. Заявник і інші особи, які беруть участь у справі, та прокурор повідомляються про час і місце засідання, але їх неявка не є перешкодою для розгляду заяви.

За результатами розгляду заяви суд постановляє ухвалу про задоволення заяви і скасування рішення чи ухвали у зв'язку з нововиявленими обставинами або відмовляє у її задоволенні, якщо заява необґрунтована.

Верховний Суд України розглядає справи за винятковими обставинами в порядку касаційного провадження.

Ухвала суду про задоволення заяви про перегляд рішення або ухвали у зв'язку з нововиявленими і винятковими обставинами оскарженню не підлягає, тоді як ухвала про відмову у задоволенні заяви про перегляд може бути оскаржена.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

Європейський Суд з прав людини створений для захисту прав людини, перелічених у Конвенції прав та основних свобод 1950 року та протоколах до неї.

Для подання заяви у Європейських Суд з прав людини необхідно:

- щоб порушене право було передбачене Європейською Конвенцією чи протоколами до неї;
- справа стосується порушення прав чи свобод державою (органами законодавчої, виконавчої чи судової влади), тобто Суд не розглядає спори проти приватних осіб чи недержавних установ;
- перед зверненням до Суду було вичерпано усі можливі національні засоби захисту прав у державі, проти якої подається скарга. Щодо України таким свідченням є рішення апеляційного суду, а у випадках, коли суд касаційної інстанції (Верховний Суд України) зобов'язаний розглянути касаційну скаргу – рішення ВСУ; або ж суд касаційної інстанції відмовив у прийнятті скарги.
- заява до Євросуду повинна бути подана у шестимісячний строк від дня винесення остаточного рішення (відмови);
- при поданні заяви чітко дотримуватись інструкцій, зазначених в ній.

ВИКОНАННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ

За кожним рішенням, яке набрало законної сили або допущено до негайного виконання, за заявою особи, на користь якої постановлено рішення, видається один виконавчий лист. Коли на підставі постановленого рішення належить передати майно, що є в кількох місцях, або коли рішення постановлено на користь кількох позивачів чи проти кількох відповідачів, суд має право за заявою стягувачів видати кілька виконавчих листів, точно зазначивши, яку частину рішення треба виконати за кожним листом.

Відповідно до ЗУ „Про виконавче провадження” підлягають виконанню:

- 1) рішення, ухвали і постанови судів у цивільних справах;
- 2) вироки, ухвали і постанови судів у кримінальних справах у частині майнових стягнень;
- 4) постанови судів у частині майнових стягнень у справах про адміністративні правопорушення;
- 6) рішення, ухвали, постанови господарських судів;
- 7) виконавчі написи нотаріусів;
- 8) рішення третейських судів;
- 9) рішення комісій по трудових спорах;
- 10) постанови, винесені органами (посадовими особами), уповноваженими законом розглядати справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;
- 11) рішення іноземних судів і арбітражів у передбачених законом випадках;
- 12) рішення Європейського Суду з прав людини;
- 13) рішення державних органів, прийняті з питань володіння і користування культовими будівлями та майном;
- 14) постанови державного виконавця про стягнення виконавчого збору, витрат на проведення виконавчих дій, накладення штрафу;

15) рішення інших органів державної влади у випадках, якщо за законом їх виконання покладено на Державну виконавчу службу;

16) визнана у встановленому порядку претензія.

Державний виконавець відкриває виконавче провадження на підставі виконавчого документа за заявою стягувача або його представника про примусове виконання рішення.

Виконавчі документи можуть бути пред'явлені до виконання в такі строки:

1) виконавчі листи та інші судові документи – протягом трьох років;

2) посвідчення комісій по трудових спорах – протягом трьох місяців;

3) постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, – протягом трьох місяців;

4) інші виконавчі документи – протягом року, якщо інше не встановлено законом.

Зазначені строки встановлюються:

1) для виконання рішень і вироків судів у частині майнових стягнень – з наступного дня після набрання рішенням законної сили чи закінчення строку, встановленого у разі відстрочки чи розстрочки виконання рішення, а у випадках, коли рішення підлягає негайному виконанню, – з наступного дня після його постановлення;

2) для виконання рішень господарських судів – з наступного дня після набрання рішенням законної сили;

3) для виконання рішень комісій по трудових спорах – з дня видачі посвідчення на примусове виконання рішення;

4) постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення – з дня винесення відповідної постанови;

5) по інших виконавчих документах строк пред'явлення їх до виконання встановлюється з наступного дня після їх видачі, якщо інше не встановлено законом.

Рішення про стягнення періодичних платежів (у справах про стягнення аліментів, про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров'я, втратою годувальника тощо) можуть бути пред'явлені для виконання протягом усього періоду, на який присуджені платежі.

Строки пред'явлення виконавчого документа до виконання перериваються:

а) пред'явленням виконавчого документа до виконання;

б) частковим виконанням рішення боржником;

в) надання судом, який видав виконавчий документ, відстрочки виконання рішення.

Після переривання строку пред'явлення виконавчого документа до виконання перебіг строку поновлюється. Час, що минув до переривання строку, до нового строку не зараховується. У разі повернення виконавчого документа стягувачу у зв'язку з неможливістю повного або часткового виконання рішення строк пред'явлення виконавчого документа до виконання після перерви встановлюється з дня повернення виконавчого документа стягувачу.

Поновлення пропущеного строку

Стягувачам, які пропустили строк для пред'явлення виконавчого документа до виконання з причин, визнаних судом поважними, пропущений строк може бути поновлено. Заява про поновлення пропущеного строку подається до суду, який видав виконавчий лист, або до суду за місцем виконання і розглядається в судовому засіданні з повідомленням сторін, які беруть участь у справі, проте їх неявка не є перешкодою для вирішення питання про поновлення пропущеного строку. *Суд розглядає таку заяву в десятиденний строк.*

Відстрочка або розстрочка виконання, зміна способу і порядку виконання рішення. За наявності обставин, що ускладнюють виконання рішення або роблять його неможливим, за заявою державного виконавця або за заявою сторони суду, який видав виконавчий документ, у десятиденний строк розглядає

питання про відстрочку або розстрочку виконання, зміну способу і порядку виконання рішення в судовому засіданні з викликом сторін і у виняткових випадках може відстрочити або розстрочити виконання, змінити спосіб і порядок виконання рішення.

Видача дубліката виконавчого листа замість втраченого оригіналу виконавчого листа суд, який постановив рішення, може видати дублікат. Заява про видачу дублікату розглядається в судовому засіданні з викликом сторін і заінтересованих осіб, проте їх неявка не є перешкодою для вирішення питання про видачу дублікату. Державний виконавець зобов'язаний прийняти до виконання виконавчий документ і відкрити виконавче провадження, якщо не закінчився строк пред'явлення виконавчого документа до виконання і цей документ відповідає вимогам, пред'явлений до виконання до відділу державної виконавчої служби за належним місцем виконання рішення.

Державний виконавець у 3-денний строк з дня надходження до нього виконавчого документа виносить постанову про відкриття виконавчого провадження. Копія постанови про відкриття виконавчого провадження не пізніше наступного дня надсилається стягувачу, боржнику та органу (посадовій особі), який видав виконавчий документ.

Строки здійснення виконавчого провадження

Державний виконавець зобов'язаний провести виконавчі дії по виконанню рішення протягом шести місяців з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження, а по виконанню рішення немайнового характеру – у двомісячний строк. Строки здійснення виконавчого провадження не поширюються на час відкладення провадження виконавчих дій або зупинення виконавчого провадження та на період реалізації арештованого майна боржника.

Негайному виконанню підлягають рішення:

1) про стягнення аліментів, заробітної плати в межах платежів, вирахованих за один місяць, а також про стягнення усієї

суми боргу по цих виплатах, якщо рішенням передбачено її негайне стягнення;

2) про поновлення на роботі чи на попередній посаді незаконно звільненого або переведеного працівника;

3) в інших випадках, якщо негайне виконання передбачено законом і про це зазначено у виконавчому документі.

Якщо рішення підлягає негайному виконанню, державний виконавець відкриває виконавче провадження не пізніше наступного дня після одержання документів.

За виконавчим документом про конфіскацію майна, стягнення періодичних платежів, забезпечення позовних вимог державний виконавець розпочинає вчиняти виконавчі дії не пізніше ніж у 5-денний строк з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження.

Відмова у відкритті виконавчого провадження

Державний виконавець відмовляє у відкритті виконавчого провадження у разі:

1) пропуску встановленого строку пред'явлення документів до виконання;

2) неподання виконавчого документа про виконання рішення;

3) якщо рішення, на підставі якого видано виконавчий документ, не набрало законної сили, крім випадків, коли воно у встановленому законом порядку допущено до негайного виконання;

4) пред'явлення виконавчого документа до відділу державної виконавчої служби не за місцем або підвідомчістю виконання рішення;

5) якщо не закінчилася відстрочка виконання рішення, надана судом, яким постановлено рішення;

6) у разі невідповідності виконавчого документа вимогам, встановленим законом;

7) наявності інших обставин, передбачених законом, які виключають здійснення виконавчого провадження.

Про відмову у відкритті виконавчого провадження державний виконавець виносить постанову, яка затверджується начальником відповідного відділу державної виконавчої служби, і не пізніше наступного дня надсилає її заявникові.

Постанова про відмову у відкритті виконавчого провадження може бути оскаржена заявником начальнику відповідного відділу державної виконавчої служби або до відповідного суду в 10-денний строк з моменту її одержання.

Дії, рішення чи бездіяльність державного виконавця можуть бути оскаржені у суді.

Скарга подається до суду за місцезнаходженням відповідного відділу державної виконавчої служби або до іншого суду. Про подання скарги суд повідомляє відповідний відділ державної виконавчої служби не пізніше ніж наступного дня після прийняття її судом.

Скаргу може бути подано до суду:

– у десятиденний строк з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її прав чи свобод;

– у триденний строк з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її прав чи свобод, у разі оскарження постанови про відкладення провадження виконавчих дій.

Пропущений з поважних причин строк для подання скарги може бути поновлено судом.

Скарга розглядається у десятиденний строк у судовому засіданні за участю заявника і державного виконавця або іншої посадової особи державної виконавчої служби, рішення, дія чи бездіяльність якої оскаржується.

Якщо заявник, державний виконавець або інша посадова особа державної виконавчої служби не можуть з'явитися до суду з поважних причин, справу може бути розглянуто за участю їх представників.

Якщо суд встановить, що особа, рішення, дія чи бездіяльність якої оскаржуються, не працює на попередній посаді, він залучає до участі в справі посадову особу, до компетенції якої належить вирішення питання про усунення порушення прав чи свобод заявника.

ДОДАТКИ

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ

До _____ суду

м. _____, вул. _____

Позивач:

(прізвище, ім'я, по батькові)

(адреса)

Відповідач:

(прізвище, ім'я, по батькові)

(адреса)

Ціна позову: _____

ПОЗОВНА ЗАЯВА ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ

" ____ " _____ 200__ року за адресою _____
_____ було вимкнено електроенергію. Внаслідок
вимикання електроенергії мені завдано майнових і матеріальних збитків.

Зокрема, _____

(вказати, яких саме збитків)

Відповідно до ст. 25 Закону України „Про електроенергетику”, п. 41 Правил користування електричною енергією для населення, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України

від 26 липня 1999 року № 1357 споживачі електроенергії мають право на відшкодування збитків, які заподіяні внаслідок порушення збитків, заподіяних внаслідок порушення його прав, згідно з законодавством.

Враховуючи вищевикладене, керуючись ст. 25 Закону України „Про електроенергетику” від 16 жовтня 1997 року, ст.ст. 17, 19, 24 Закону України „Про захист прав споживачів” від 12 травня 1991 року, п. 41 Правил користування електричною енергією для населення, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 1999 року № 1357, а також ст. 4 Цивільно-процесуального кодексу України,

ПРОШУ:

Постановити рішення, яким зобов'язати відповідача відшкодувати матеріальні збитки у розмірі _____ та моральні збитки у розмірі _____, завдані мені як споживачеві електроенергії.

Відповідно до ст. 24 Закону України „Про захист прав споживачів” від 12 травня 1991 року споживачі звільняються від сплати державного мита при поданні позовних заяв, пов'язаних із захистом їхніх порушених прав.

Додатки:

1. Копії позовної заяви з додатковими матеріалами у кількості примірників відповідно до числа осіб, які брали участь у справі.
2. Письмові докази у справі (акт пошкодження побутової техніки, акт вимикання електроенергії).

До _____ суду
м. _____, вул. _____

Заявник:

(прізвище, ім'я, по батькові)

(адреса)

СКАРГА НА ДІЇ ДЕРЖАВНОГО ВИКОНАВЦЯ

У провадженні державного виконавця _____
районного (міського) відділу ДВС _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
знаходиться виконавчий лист про _____
(зазначити предмет стягнення)
на підставі рішення _____ суду про _____

При проведенні виконавчих дій державний виконавець неправомірно _____

(зазначити, в чому, на думку заявника, полягають незаконні дії, рішення чи бездіяльність державного виконавця)

Враховуючи вищенаведене, керуючись ст. 248²⁰ ЦПК України, ст. 85 Закону України “Про виконавче провадження” від 21 квітня 1999 року,

ПРОШУ:

1) визнати дії державного виконавця _____

_____ (вказати, які дії, рішення чи бездіяльність)
при виконанні виконавчого листа _____

_____ (предмет стягнення)
неправомірними;

2) зобов'язати державного виконавця _____

_____ (перелік дій)

Додатки:

Документи, що підтверджують порушення рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця прав чи свобод заявника.

Дата

Підпис

До _____ суду

м. _____, вул. _____

Позивач:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (адреса)

Відповідач:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (адреса)

**АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА
НА РІШЕННЯ СУДУ У ЦИВІЛЬНІЙ СПРАВІ**

“ ___ ” _____ 200_ року _____ судом
(назвати суд)

розглянуто мій позов до (позов до мене) _____

_____ П.І.П. відповідача, (П.І.П. позивача)

про _____
(предмет позовних вимог)

Рішенням суду _____
(зазначити зміст винесеного судом рішення).

З рішенням я не погоджуюсь з наступних причин: _____

Зазначити:

- 1) у чому полягає неправильність рішення суду,
- 2) обставини справи,

- 3) закон, що спростовує рішення,
4) нові факти чи засоби доказування, які мають значення для справи і заперечення проти доказів, коли суд I-ї інстанції необґрунтовано відмовив у їх прийнятті або коли неможливість їх подання раніше зумовлена поважними причинами,
5) перелік використаних судом I-ї інстанції доказів, що підлягають дослідженню в суді апеляційної інстанції.

Враховуючи вищенаведене, керуючись ст. 290 ЦПК України,

ПРОШУ:

Рішення _____ від “___” _____ 200_ року
(вказати суд)

скасувати, передавши справу на новий розгляд (змінити, постановивши нове рішення).

Додатки:

1. Копії апеляційної скарги з додатковими матеріалами у кількості примірників відповідно до числа осіб, які брали участь у справі.
2. Додаткові докази у справі.
3. Квитанція про сплату державного мита (копія документа, що засвідчує право на пільгу щодо сплати державного мита).
4. Доручення або інший документ, що посвідчує повноваження представника (у випадку подання сарги представником).

Дата

Підпис

До _____ суду

Заявник:

(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

**ПРО ПЕРЕГЛЯД РІШЕННЯ У ЦИВІЛЬНІЙ СПРАВІ
У ЗВ'ЯЗКУ З НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ**

У провадженні _____
знаходилась справа за позовом (заявою) _____

(прізвище, ім'я, по батькові позивача)

до _____
(прізвище, ім'я, по батькові відповідача)

про _____
(предмет позову)

Рішенням _____ суду від “___” _____ 200_ року

(суть прийнятого судом рішення)

Вважаю, що таке рішення підлягає перегляду у зв'язку з такими нововиявленими обставинами: _____

(вказати, в чому вони полягають)

згідно із ст. 347-2 ЦПК України.

Враховуючи вищенаведене, керуючись ст.ст. 347-2, 347-3 ЦПК України,

ПРОШУ:

1. Перегляд рішення _____ суду від “___” _____ 200_ року у зв'язку з нововиявленими обставинами.

2. Викликати свідків _____

(П.І.П., адреса)

Додатки:

1. Письмові докази.
2. Копії заяви з додатковими матеріалами у кількості примірників відповідно до числа осіб, які брали участь у справі.

Дата

Підпис

Voir Note explicative
See Explanatory Note
Див. пояснювальну записку
UKR

Numéro de dossier
File-number
Номер справи _____

**COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ**

Conseil de l'Europe – Council of Europe
Strasbourg, France – Страсбург, Франція

**REQUETE
APPLICATION
ЗАЯВА**

présentée en application de l'article 34 de la Convention européenne des Droits de l'Homme, ainsi que des articles 45 et 47 du Règlement de la Cour under Article 34 of the European Convention on Human Rights and Rules 45 and 47 of the Rules of Court

у відповідності до статті 34 Європейської Конвенції з Прав Людини, а також до статей 45 та 47 Процедури суду

IMPORTANT: *La présente requête est un document juridique et peut affecter vos droits et obligations.*

IMPORTANT: *This application is a formal legal document and may affect your rights and obligations.*

ВАЖЛИВО: *Ця заява є юридичним документом, який може заторкнути Ваші права та обов'язки*

I. LES PARTIES/ THE PARTIES/ СТОРОНИ

A. LE REQUERANT / LA REQUERANTE

THE APPLICANT

ЗАЯВНИК

(Renseignements à fournir concernant le / la requérant(e) et son / sa représentante) éventuel(le))

(Fill the following details of the applicant and the representative, if any)

(Відомості про заявника, а також про його представника, якщо такий є)

1. Non de famille Prénom (s)
Surname First name (s)
Прізвище _____ Ім'я та по-батькові _____

2. Sexe: masculin/féminin Sex: male/female Стать _____

3. Nationalité 4. Profession
Nationality Occupation
Громадянство _____ Рід занять _____

5. Date et lieu de naissance
Date and place of birth / Дата та місце народження _____

6. Domicile
Permanent address / Постійна адреса _____

7. Tel. No / Номер телефону _____

8. Adresse actuelle (si différente de 6.)
Present address (if different from 6.)
Теперішня адреса (якщо відрізняється від 6.) _____

9. Nom et prénom du / de la représentante)*
Name of representative*

Прізвище та ім'я представника (при наявності представника, додати належним чином оформлену довіреність на представництво інтересів заявника) _____

10. Profession du / de la représentante
Occupation of representative
Рід занять представника _____

11. Adresse du / de la représentante
Address of representative
Адреса представника _____

12. Tel. No / Номер телефону _____

Fax No / Номер факсу _____

B. LA HAUTE PARTIE CONTRACTANTE

THE HIGH CONTRACTING PARTY

ВИСОКА ДОГОВІРНА СТОРОНА

13. (Indiquer ci-après le nom de l'Etat / des Etats contre le(s) quel(s) la requête est dirigée)

(Fill in the name of the State(s) against which the application is directed)

(Зазначте Державу(и), проти якої(их) спрямована заява)

II. EXPOSÉ DES FAITS

STATEMENT OF THE FACTS

ВИКЛАДЕННЯ ФАКТІВ

(Voir chapitre II de la note explicative)

(See Part II of the Explanatory Note)

(Див. Розділ II Пояснювальної нотатки)

14. _____

III. EXPOSÉ DE LA OU DES VIOLATION(S) DE LA CONVENTION ET / OU DES PROTOCOLES ALLÉGUÉE(S), AINSI QUE DES ARGUMENTS À L'APPUI

STATEMENT OF ALLEGED VIOLATION(S) OF THE CONVENTION AND/OR PROTOCOLS AND OF RELEVANT ARGUMENTS

ЗАЗНАЧЕННЯ ПОРУШЕНЬ КОНВЕНЦІЇ ТА/АБО ПРОТОКОЛІВ ТА ВІДПОВІДНА АРГУМЕНТАЦІЯ

(Voir chapitre III de la note explicative)

(See Part III of the Explanatory Note)

(Див. Розділ III Пояснювальної нотатки)

15. _____

IV. EXPOSÉ RELATIF AUX PRESCRIPTIONS DE L'ARTICLE 35 § 1 DE LA CONVENTION

STATEMENT RELATIVE TO ARTICLE 35 § 1 OF THE CONVENTION

ЗАЯВА ЗГІДНО ЗІ СТАТТЕЮ 35 § 1 КОНВЕНЦІЇ

(Voir chapitre IV de la note explicative. Donner pour chaque grief, et au besoin sur une feuille séparée, les renseignements demandés sous les points 16 à 18 ci-après)

(See Part IV of the Explanatory Note. If necessary, give the details mentioned below under points 16 to 18 on a separate sheet for each separate complaint)

(Див. Розділ IV Пояснювальної нотатки. Якщо необхідно, дайте пояснення (по пунктах 16–18 заяви) до кожного окремого предмету скарги на окремому аркуші)

16. Décision interne définitive (date et nature de la décision, organe-judiciaire ou autre – l'ayant rendue)

Final decision (date, court or authority and nature of decision)

Остаточне внутрішнє рішення (дата та юридична природа рішення, орган, що його ухвалив (судова чи інша інстанція)).

17. Autres décisions (énumérées dans l'ordre chronologique en indiquant, pour chaque décision, sa date, sa nature et l'organe – judiciaire ou autre – l'ayant rendue)

Other decisions (list in chronological order, giving date, court or authority and nature of decision for each of them)

Інші рішення (в хронологічному порядку, із зазначенням по кожному з них дати прийняття, юридичної природи, а також органу (судового чи іншого), який це рішення ухвалив.

18. Dispos(i)ez-vous d'un recours que vous n'avez pas exercé? Si oui, lequel et pour quel motif n'a-t-il pas été exercé?

Is there or was there any other appeal or other remedy available to you which you have not used? If so, explain why you have not used it.

Чи існують (існували) будь-які інші засоби внутрішнього захисту, які Ви не використали? Якщо так, поясніть чому?

V. EXPOSÉ DE L'OBJET DE LA REQUÊTE
STATEMENT OF THE OBJECT OF THE APPLICATION
ВИКЛАДЕННЯ ПРЕДМЕТУ ЗАЯВИ

(Voir chapitre V de la note explicative)
(See Part V of the Explanatory Note)
(Див. Розділ V Пояснювальної нотатки)

19. 1) постановити порушення державою _____
статті ____ пункту ____ Конвенції про захист прав людини та
основних свобод;

2) стягнути матеріальну шкоду у розмірі: _____
(_____)
(сума прописом)

стягнути моральну шкоду у розмірі: _____
(_____)
(сума прописом)

VI. AUTRES INSTANCES INTERNATIONALES TRAITANT
OU AYANT TRAITÉ L'AFFAIRE
STATEMENT CONCERNING OTHER INTERNATIONAL
PROCEEDINGS

ЗАЯВА СТОСОВНО ПРОЦЕДУР В ІНШИХ МІЖНА-
РОДНИХ ІНСТАНЦІЯХ

(Voir chapitre VI de la note explicative)
(See Part VI of the Explanatory Note)
(Див. Розділ VI Пояснювальної нотатки)

20. Avez-vous soumis à une autre instance internationale d'en-
quête ou de règlement les griefs énoncés dans la présente requête?
Si oui, fournir des indications détaillées à ce sujet.

Have you submitted the above complaints to any other proce-
dure of international investigation or settlement? If so, give full
details.

Чи подавали ви скарги, викладені вище, до будь якої іншої
міжнародної інстанції для розслідування або урегулювання?
Якщо так, вкажіть подробиці.

VII. PIÈCES ANNEXÉES
LIST OF DOCUMENTS
ПЕРЕЛІК ДОДАНИХ ДОКУМЕНТІВ
(PAS D'ORIGINAUX, UNIQUEMENT DES COPIES)
(NO ORIGINAL DOCUMENTS, ONLY PHOTOCOPIES)
(ДОДАВАЙТЕ НЕ ОРИГІНАЛИ ДОКУМЕНТІВ, А ВИ-
КЛЮЧНО КОПІЇ)

(Voir chapitre VII de la note explicative. Joindre copie de toutes
les décisions mentionnées sous ch. IV et VI ci-dessus. Se procurer,
au besoin, les copies nécessaires, et, en cas d'impossibilité,
expliquer pourquoi celles-ci ne peuvent pas être obtenues. Ces
documents ne vous seront pas retournés)

(See Part VII of the Explanatory Note. Include copies of all
decisions referred to in Parts IV and VI above. If you do not have
copies, you should obtain them. If you cannot obtain them, explain
why not. No documents will be returned to you)

(Див. Розділ VII Пояснювальної нотатки. Додавайте копії
усіх рішень, зазначених у Розділах IV та VI заяви. Якщо у вас
немає копій, отримайте їх. Якщо Ви не можете їх отримати,
поясніть чому)

21.
a) _____
b) _____
c) _____

VIII. DÉCLARATION ET SIGNATURE
DECLARATION AND SIGNATURE
ДЕКЛАРАЦІЯ ТА ПІДПИС

(Voir chapitre VIII de la note explicative)
(See Part VIII of the Explanatory Note)
(Див. розділ VIII Пояснювальної нотатки)

Je déclare en toute conscience et loyauté que les renseignements qui figurent sur la présente formule de requête sont exacts.

I hereby declare that, to the best of my knowledge and belief, the information I have given in the present application form is correct.

Я свідомо заявляю, що усі представлені у цій заяві відомості є точними.

Lieu / Place / Місце _____

Date / Date / Дата _____

(Signature du / de la requérant(e) ou du / de la représentante)
(Signature of the applicant or of the representative)
(Підпис заявника або представника)

ПОСТАНОВА ПЛЕНУМУ
ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ

від 31 березня 1995 року

№ 4

"Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди"

Відповідно до положень Конституції України, зокрема статей 32, 56, 62 і чинного законодавства, фізичні та юридичні особи мають право на відшкодування моральної (немайнової) шкоди, заподіяної внаслідок порушення їх прав і свобод та законних інтересів.

Як свідчить судова практика, суди в основному правильно застосовують норми законодавства, які регулюють зазначені питання. Поряд із цим в окремих випадках припускаються помилок, рідко застосовують чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не повно з'ясовують наявність підстав для відшкодування моральної шкоди, недостатньо обгрунтовують її розмір, допускають порушення процесуальних норм.

Враховуючи це, а також, що при розгляді таких справ у судах виникли питання, які потребують роз'яснення, Пленум Верховного Суду України **постановляє**:

1. Звернути увагу судів на те, що встановлене Конституцією та законами України право на відшкодування моральної (немайнової) шкоди є важливою гарантією захисту прав і свобод громадян та законних інтересів юридичних осіб. Тому суди повинні забезпечити своєчасне, у повній відповідності із Конституцією та законами України, вирішення справ, пов'язаних з відшкодуванням такої шкоди.

Відповідно до ст. 9 Конституції чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Зокрема, до

них належить ратифікована Верховною Радою України Конвенція про захист прав людини та основних свобод, яка, як і інші міжнародні договори, підлягає застосуванню при розгляді справ судами.

2. Роз'яснити, що спори про відшкодування заподіяної фізичній чи юридичній особі моральної (немайнової) шкоди розглядаються, зокрема:

– коли право на її відшкодування безпосередньо передбачено нормами Конституції або впливає з її положень;

– у випадках, передбачених статтями 7, 440¹ Цивільного кодексу Української РСР (далі – ЦК) та іншим законодавством, яке встановлює відповідальність за заподіяння моральної шкоди (наприклад, ст. 49 Закону "Про інформацію", ст. 44 Закону "Про авторське право і суміжні права");

– при порушенні зобов'язань, які підпадають під дію Закону "Про захист прав споживачів" чи інших законів, що регулюють такі зобов'язання і передбачають відшкодування моральної (немайнової) шкоди.

3. Під моральною шкодою слід розуміти втрати немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань, або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб.

Відповідно до чинного законодавства моральна шкода може полягати, зокрема: у приниженні честі, гідності, престижу або ділової репутації, моральних переживаннях у зв'язку з ушкодженням здоров'я, у порушенні права власності (в тому числі інтелектуальної), прав, наданих споживачам, інших цивільних прав, у зв'язку з незаконним перебуванням під слідством і судом, у порушенні нормальних життєвих зв'язків через неможливість продовження активного громадського життя, порушенні стосунків з оточуючими людьми, при настанні інших негативних наслідків.

Під немайновою шкодою, заподіяною юридичній особі, слід розуміти втрати немайнового характеру, що настали у зв'язку з приниженням її ділової репутації, посяганням на фірмове на-

йменування, товарний знак, виробничу марку, розголошенням комерційної таємниці, а також вчиненням дій, спрямованих на зниження престижу чи підрив довіри до її діяльності.

4. Відповідно до ст. 137 ЦПК у позовній заяві про відшкодування моральної (немайнової) шкоди має бути зазначено, в чому полягає ця шкода, якими неправомірними діями чи бездіяльністю її заподіяно позивачеві, з яких міркувань він виходив, визначаючи розмір шкоди, та якими доказами це підтверджується.

При недотриманні позивачем зазначених вимог настають наслідки, передбачені ст. 139 ЦПК.

5. Оскільки питання відшкодування моральної шкоди регулюються законодавчими актами, введеними у дію в різні строки, суду необхідно в кожній справі з'ясувати характер правовідносин сторін і встановлювати якими правовими нормами вони регулюються, чи допускає відповідне законодавство відшкодування моральної шкоди при даному виді правовідносин, коли набрав чинності законодавчий акт, що визначає умови і порядок відшкодування моральної шкоди в цих випадках, та коли були вчинені дії, якими заподіяно цю шкоду.

Відповідно до загальних підстав цивільно-правової відповідальності обов'язковому з'ясуванню при вирішенні спору про відшкодування моральної (немайнової) шкоди підлягають: наявність такої шкоди, протиправність діяння її заподіювача, наявність причинного зв'язку між шкодою і протиправним діянням заподіювача та вини останнього в її заподіянні. Суд, зокрема, повинен з'ясувати, чим підтверджується факт заподіяння позивачеві моральних чи фізичних страждань або втрат немайнового характеру, за яких обставин чи якими діями (бездіяльністю) вони заподіяні, в якій грошовій сумі чи в якій матеріальній формі позивач оцінює заподіяну йому шкоду та з чого він при цьому виходить, а також інші обставини, що мають значення для вирішення спору.

Особа (фізична чи юридична) звільняється від відповідальності по відшкодуванню моральної шкоди, якщо доведе, що

остання заподіяна не з її вини. Відповідальність заподіювача шкоди без вини може мати місце лише у випадках, спеціально передбачених законодавством.

6. При застосуванні норм Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) щодо порядку розгляду трудових спорів у справах про відшкодування моральної шкоди, заподіяної працівникові у зв'язку з виконанням трудових обов'язків, суди повинні виходити з того, що за змістом ст. 124 Конституції потерпілий має право звернутися з такими вимогами до суду безпосередньо.

Суддя не вправі відмовити особі у прийнятті заяви з такими вимогами лише з тієї підстави, що вона не розглядалася комісією по трудових спорах.

7. За змістом ст. 440¹ ЦК та інших норм законодавства, що регулюють ці правовідносини, заподіяна моральна (немайнова) шкода відшкодовується тій фізичній чи юридичній особі, права якої були безпосередньо порушені протиправними діями (бездіяльністю) інших осіб.

8. За моральну (немайнову) шкоду, заподіяну працівником під час виконання трудових обов'язків, відповідальність несе організація з якою цей працівник перебуває у трудових відносинах, а останній відповідає перед нею в порядку регресу (статті 130, 132 – 134 КЗпП), якщо спеціальною нормою закону не встановлено іншого (наприклад, ст. 47 Закону України "Про телебачення і радіомовлення").

9. Розмір відшкодування моральної (немайнової) шкоди суд визначає залежно від характеру та обсягу страждань (фізичних, душевних, психічних тощо), яких зазнав позивач, характеру немайнових втрат (їх тривалості, можливості відновлення тощо) та з урахуванням інших обставин. Зокрема, враховуються стан здоров'я потерпілого, тяжкість вимушених змін у його життєвих і виробничих стосунках, ступінь зниження престижу, ділової репутації, час та зусилля, необхідні для відновлення попереднього стану, добровільне – за власною ініціативою чи за зверненням потерпілого спростування інформації редакцією

засобу масової інформації. При цьому суд має виходити із засад розумності, виваженості та справедливості.

У випадках, коли межі відшкодування моральної шкоди визначаються у кратному співвідношенні з мінімальним розміром заробітної плати чи неоподатковуваним мінімумом доходів громадян, суд при вирішенні цього питання має виходити з такого розміру мінімальної заробітної плати чи неоподаткованого мінімуму доходів громадян, що діють на час розгляду справи.

Визначаючи розмір відшкодування моральної (немайнової) шкоди, суд повинен наводити в рішенні відповідні мотиви.

10. Судам слід мати на увазі, що у разі заподіяння особі моральної шкоди неправомірно вчиненими діями кількох осіб, розмір відшкодування визначається з урахуванням ступеня вини кожної з них.

На осіб, які заподіяли моральну шкоду спільно (взаємопов'язаними, сукупними діями або діями з єдиним наміром), відповідно до статей 174, 451 ЦК покладається солідарна відповідальність по її відшкодуванню.

При заподіянні особі моральної шкоди, обов'язок по її відшкодуванню покладається на винних осіб незалежно від того, чи була заподіяна потерпілому майнова шкода та чи відшкодована вона.

Відповідно до ст. 454 ЦК розмір відшкодування моральної шкоди може бути зменшений судом з урахуванням ступеня вини заподіювача і потерпілого та майнового стану відповідача (громадянина).

10¹. При розгляді справ за позовами про відшкодування моральної шкоди на підставі ст. 56 Конституції судам слід мати на увазі, що при встановленні факту заподіяння такої шкоди незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу державної влади, місцевого самоврядування або їх посадових чи службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень вона підлягає відшкодуванню за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування. Дія цієї норми не поширюється на випадки заподіяння моральної шкоди рішеннями, діями чи бездіяльністю недержавних органів, їх посадових чи службових

льністю недержавних органів, їх посадових чи службових осіб. Така шкода за наявності необхідних підстав може бути відшкодована на підставі ст. 440¹ ЦК чи іншого законодавства.

При вирішенні спору про відшкодування моральної шкоди, заподіяної громадянину незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу державної влади, його посадовими або службовими особами, судам слід виходити з того, що зазначений орган має бути відповідачем у такій справі, якщо це передбачено відповідним законом (наприклад, ст. 9 Закону "Про оперативно-розшукову діяльність"). Якщо ж відповідним законом чи іншим нормативним актом це не передбачено або в ньому зазначено, що шкода відшкодовується державою (за рахунок держави), то поряд із відповідним державним органом суд має притягнути як відповідача відповідний орган Державного казначейства України.

11. При вирішенні спорів про відшкодування моральної шкоди, заподіяної особі поширенням відомостей, які не відповідають дійсності і порочать її честь, гідність та ділову репутацію, необхідно враховувати роз'яснення, які дав Пленум Верховного Суду України в постанові від 28 вересня 1990 року № 7 "Про застосування судами законодавства, що регулює захист честі, гідності і ділової репутації громадян та організацій".

Зокрема, судам слід мати на увазі, що у справах про спростування відомостей, поширених засобами масової інформації (в пресі, по радіо і телебаченню), як відповідачі до участі притягаються автор, орган засобу масової інформації, що їх поширив, а у передбачених законом випадках, і відповідна службова особа цього органу, які й несуть обов'язок по відшкодуванню заподіяної моральної шкоди відповідно до ступеня вини кожного з них. Якщо позивач не бажає притягати когось з них до відповідальності, на решту заподіювачів моральної шкоди покладається обов'язок по відшкодуванню тієї її частини, яка відповідає ступеню їх вини. В разі, коли орган масової інформації не називає автора, суд виходить з того, що вину за поширення зазначених відомостей цей орган взяв на себе.

На відповідача може бути покладено обов'язок по відшкодуванню заподіяної моральної шкоди, не тільки тоді, коли суд задовольнив вимоги позивача про спростування поширених відомостей, а й тоді, коли відповідач спростував їх добровільно. Відповідно до ст. 42 Закону України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні" і ст. 48 Закону України "Про телебачення і радіомовлення", на органи масової інформації, їх працівників і автора не може бути покладено обов'язок по відшкодуванню моральної шкоди за публікацію чи поширення відомостей, які не відповідають дійсності, якщо вони містились в офіційних повідомленнях чи були одержані від інформаційних агентств чи прес-служб державних органів та органів об'єднань громадян або є дослівним відтворенням матеріалів, опублікованих іншим засобом інформації (з посиланням на нього), офіційних виступів посадових осіб державних органів, виступів народних депутатів, або містились у авторських виступах, які передаються в ефір без попереднього запису.

Критична оцінка певних фактів і недоліків, думки та судження, критичні рецензії творів не можуть бути підставою для задоволення вимог про відшкодування моральної (немайнової) шкоди. Однак якщо при цьому допускаються образа чи порушення інших захищених законом прав особи (розголошення без її згоди конфіденційної інформації, втручання в приватне життя тощо), то це може тягти за собою відшкодування моральної шкоди.

Звернути увагу судів на те, що ст. 17 Закону "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів" передбачено певні особливості їх відповідальності за заподіяну моральну (немайнову) шкоду.

При вирішенні спорів про відшкодування моральної (немайнової) шкоди за позовами органів державної влади, місцевого самоврядування, офіційних осіб (наприклад, зареєстрований кандидат у депутати) чи посадових осіб до засобів масової інформації судам слід мати на увазі, що за змістом ч. 4 ст. 17 зазначеного Закону з'ясуванню підлягають наявність злого умислу журналіста або засобу масової інформації, а також на-

слідки використання потерпілим можливостей позасудового (досудового) спростування неправдивих відомостей, відстоювання його честі й гідності та врегулювання конфлікту в цілому.

Під злим умислом журналіста чи засобу масової інформації необхідно розуміти такі їх дії, коли вони перед поширенням інформації усвідомлювали її неправдивість (недостовірність) або неправомірність інших дій (поширення конфіденційної інформації щодо особи без згоди останньої тощо).

Вирішуючи питання про можливість покладення на журналіста і засіб масової інформації солідарної відповідальності та міру вини кожного, суд має виходити із загальних засад ЦК.

12. Звернути увагу судів на те, що положення ст. 24 Закону України "Про захист прав споживачів" щодо одночасного вирішення судом вимог споживача про захист його прав і відшкодування моральної шкоди не виключають можливості пред'явлення окремого позову про відшкодування цієї шкоди (наприклад, коли вимоги були задоволені без судового розгляду, але допущена тяганина).

Згідно з тим же законом ці справи можуть бути підсудні за вибором споживача районному (міському) суду за місцем проживання споживача, за місцем знаходження відповідача, за місцем заподіяння шкоди або за місцем виконання договору.

13. Судам необхідно враховувати, що відповідно до ст. 237¹ КЗпП (набрала чинності 13 січня 2000 р.) за наявності порушення прав працівника у сфері трудових відносин (незаконного звільнення або переведення, невиплати належних йому грошових сум, виконання робіт у небезпечних для життя і здоров'я умовах тощо), яке призвело до його моральних страждань, втрати нормальних життєвих зв'язків чи вимагає від нього додаткових зусиль для організації свого життя, обов'язок по відшкодуванню моральної (немайнової) шкоди покладається на власника або уповноважений ним орган незалежно від форми власності, виду діяльності чи галузевої належності.

Умови відшкодування моральної (немайнової) шкоди, передбачені укладеним сторонами контрактом, які погіршують становище працівника порівняно з положеннями ст. 237¹ КЗпП

новище працівника порівняно з положеннями ст. 237¹ КЗпП чи іншим законодавством, згідно зі ст. 9 КЗпП є недійсними.

14. Відповідно до ст. 13 Закону України "Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду" питання про відшкодування моральної шкоди у зазначених випадках та її розмір вирішується за заявою громадянина ухвалою суду першої інстанції, який розглядав кримінальну справу або якому вона мала бути підсудна.

Розмір моральної шкоди в цих випадках визначається з урахуванням обставин справи, але за час незаконного перебування громадянина під слідством чи судом він має бути не меншим однієї мінімальної заробітної плати за кожен місяць перебування під слідством або судом. Відшкодування моральної шкоди в цих випадках провадиться за рахунок коштів державного бюджету, незалежно від вини посадових осіб органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду.

15. Судам слід мати на увазі, що на правовідносини, які виникли до набрання чинності відповідним законодавчим актом про відшкодування моральної шкоди, обов'язок по її відшкодуванню не поширюється, в тому числі й на ті випадки, коли позивач після набрання чинності цим актом ще зазнає моральних чи фізичних страждань від раніше вчинених неправомірних дій. Однак моральна шкода підлягає відшкодуванню, якщо неправомірні дії (бездіяльність) відповідача, що завдають позивачеві моральних або фізичних страждань, почалися до набрання законної сили актом законодавства, яким встановлена відповідальність за заподіяння такої шкоди, і продовжуються після набрання цим актом чинності.

16. До вимог про відшкодування моральної шкоди, заподіяної поширенням відомостей, що не відповідають дійсності і порочать честь, гідність чи ділову репутацію фізичної або юридичної особи, згідно з ч. 3 ст. 7 ЦК застосовується строк позовної давності в один рік. До вимог про відшкодування моральної шкоди у випадках, передбачених трудовим законодав-

ством, – тримісячний строк (ст. 233 КЗпП). До інших вимог про відшкодування моральної шкоди, як вимог, що випливають з порушення особистих немайнових прав, строки позовної давності відповідно до ст. 83 ЦК не застосовуються.

16¹. Відповідно до ст. 24 ЦПК спори про відшкодування моральної (немайнової) шкоди підвідомчі суду, якщо хоча б однією зі сторін у них є громадянин (фізична особа).

Суду підвідомчі також спори між юридичними особами про відшкодування моральної (немайнової) шкоди, якщо ці вимоги взаємопов'язані з іншими вимогами, вирішення яких віднесено до відання суду загальної юрисдикції (наприклад, про спростування поширеної інформації та відшкодування у зв'язку з цим заподіяної моральної шкоди).

Підсудність справ даної категорії визначається за правилами ст. 125 ЦПК, тобто за місцем знаходження відповідача, крім випадків, коли позивачеві надано законом право вибору підсудності.

17. З метою забезпечення своєчасного і правильного вирішення справи, суддя повинен провести ретельну підготовку її до розгляду. Зокрема, в строки встановлені ст. 146 ЦПК, вчинити всі необхідні підготовчі дії, передбачені ст. 143 цього ж Кодексу, залежно від конкретних обставин справи, витребувати від позивача подання доказів про порушення його законних прав і заподіяну моральну шкоду, надіслати відповідачу копії позовної заяви та доданих до неї документів і зажадати від нього письмових пояснень щодо заявленого позову, а за наявності заперечень проти нього – подання доказів, що їх підтверджують.

17¹. Виходячи з правил статей 4, 5 ЦПК і статей 28, 49, 50 Кримінально-процесуального кодексу України (далі – КПК) потерпілий, тобто особа, якій злочином заподіяно моральну шкоду (внаслідок посягання на здоров'я, честь, гідність, знищення майна, позбавлення годувальника тощо), має право пред'явити позов про її відшкодування у кримінальному процесі або в порядку цивільного судочинства.

У кримінальній справі вимоги про відшкодування моральної шкоди розглядаються і вирішуються судом за умови, що особу, якій її заподіяно, визнано в установленому законом порядку потерпілим та цивільним позивачем і що у справі є письмова заява, яка за змістом відповідає ст. 137 ЦПК. У тих кримінальних справах, які відповідно до ст. 27 КПК порушуються не інакше як за скаргою потерпілого, вимоги про відшкодування моральної шкоди можуть бути викладені у скарзі про порушення кримінальної справи.

У разі, коли до надходження кримінальної справи до суду особа не була визнана потерпілим і цивільним позивачем, ці питання мають бути вирішені у стадії віддання обвинуваченого до суду або відповідно до вимог ст. 296 КПК у підготовчій частині судового засідання.

18. При розгляді справ про відшкодування моральної шкоди суди мають виявляти і всебічно з'ясовувати причини й умови, що призводять до порушення прав фізичних і юридичних осіб та заподіяння їм моральної шкоди, і реагувати на них окремими ухвалами.

18¹. Рекомендувати судам при вирішенні справ даної категорії враховувати відповідні роз'яснення, які містяться в постановках Пленуму Верховного Суду України (із внесеними до них змінами) від 27 березня 1992 р. № 6 "Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди" та від 12 квітня 1996 р. № 5 "Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів".

19. Визнати такими, що втратили чинність, абзаци другий і третій п. 21 постанови Пленуму Верховного Суду України від 28 вересня 1990 року № 7 "Про застосування судами законодавства, що регулює захист честі, гідності і ділової репутації громадян та організацій"

АДРЕСИ ТА ТЕЛЕФОНИ СУДІВ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

Декрет Кабінету Міністрів України „Про державне мито” від 21 січня 1993 року № 7–93.

Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про судову практику про відшкодування моральної (немайнової) шкоди” від 31 березня 1995 року № 4.

Закон України „Про виконавче провадження” від 21 квітня 1999 року № 606-XIV.

Закон України „Про судоустрій України” від 7 лютого 2002 року № 3018-III.

Цивільно-процесуальний кодекс України від 18 липня 1963 року.

Європейський Суд з прав людини

Au Greffier de la Cour europeenne des Droits de l'Homme
Conseil de l'Europe
F – 67075 Strasbourg Cedex
France
Tel. 330388412018 Fax. 330388412730

СУДИ УКРАЇНИ

Верховний Суд України

Адреса: вул. П. Орлика, 4-а, м. Київ, 01024
Тел.: (044) 253-33-13

Київська обл.

Апеляційний суд Київської області

вул. Володимирська, 15, м. Київ, 01025
Тел.: (044) 228-29-23 – голова суду,
228-33-53 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
229-38-13 – канцелярія колегії в цивільних справах.

м. Київ

Апеляційний суд м. Києва

вул. Володимирська, 15, м. Київ, 01025
Тел.: (044) 228-15-75 – голова суду, 228-25-14 – канцелярія колегії в кримінальних справах, 228-25-14 – канцелярія колегії в цивільних справах

Голосіївський районний суд

вул. Полковника Потехіна, 14-А, м. Київ, 03680
Тел.: (044) 263-13-22, 250-71-27, 250-76-42

Дарницький районний суд

вул. Севастопольська, 14, м. Київ, 02099
Тел.: (044) 566-11-16, 567-07-84, 566-96-88

Деснянський районний суд

пр-т В.Маяковського, 5-В, м. Київ, 02225
Тел.: (044) 547-24-23, 547-25-45

Дніпровський районний суд

вул. І.Сергієнка, 3, м. Київ, 02105
Тел.: (044) 558-17-00, 558-16-90, 552-21-93, 552-12-49

Оболонський районний суд

вул. Маршала Малиновського, 34, м. Київ, 04210
Тел.: (044) 418-73-60, 419-80-42

Печерський районний суд

вул. Хрещатик, 42-А, м. Київ, 01001
Тел.: (044) 234-61-79, 235-90-07

Подільський районний суд

вул. Хорива, 21, м. Київ, 04071
Тел.: (044) 416-43-13, 416-41-59

Святошинський районний суд

вул. Якуба Колоса, 27-А, м. Київ, 03146
Тел.: (044) 477-94-81, 477-82-04, 477-94-89, 477-63-94

Солом'янський районний суд

Адреси: вул. Полковника Шутова, 1 та вул. Максима Кривоноса,
25, м. Київ, 03113
Тел.: (044) 276-21-05, 249-79-65, 276-81-96

Шевченківський районний суд

Вознесенський узвіз, 10-Б, м. Київ, 04053
Тел.: (044) 212-09-63, 212-11-27, 462-06-89

Міські суди**Березанський міський суд**

вул. Леніна, 129, м. Березань, Київська обл., 07540
Тел.: (04476) 6-12-71

Білоцерківський міський суд

вул.Турчанінова, 7, м. Біла Церква, Київська обл., 09100
Тел.: (04463) 4-14-65, 4-15-22

Бориспільський міський суд

вул. Київський шлях, 72, м. Бориспіль, Київська обл., 08300
Тел.: (04495) 5-21-61, 5-69-16

Броварський міський суд

бул. Незалежності, 4-А, м. Бровари, Київська обл., 07400
Тел.: (04494) 6-22-07, 5-20-78

Васильківський міський суд

вул. Шевченка, 8, м. Васильків, Київська обл., 08600
Тел.: (04471) 5-14-28, 5-27-93

Ірпінський міський суд

вул. Д.Попова, 26, м. Ірпінь, Київська обл., 08200
Тел.: (04497) 5-65-96, 5-73-41

Переяслав-Хмельницький міський суд

вул. Б.Хмельницького, 65, м. Переяслав-Хмельницький, Київська
обл., 08400
Тел.: (04467) 5-18-24, 5-15-18

Ржищівський міський суд

вул. Леніна, 87, м. Ржищів, Київська обл., 09230
Тел.: (04473) 2-12-35

Славутицький міський суд

Ленінградський квартал, 3А, м. Славутич, Київська обл., 07100
Тел.: (04479) 2-94-30, 2-99-23

Фастівський міський суд

вул. Радянська, 25, м. Фастів, Київська обл., 08500
Тел.: (04465) 5-11-80, 6-16-76

Районні суди**Баришівський районний суд**

пров. Банний, 3, смт Баришівка, Київська обл., 07500
Тел.: (04476) 5-13-39, 5-12-96

Білоцерківський районний суд

вул. Першотравнева, 4А, м. Біла Церква, Київська обл., 09100
Тел.: (04463) 5-39-85, 5-39-86

Богуславський районний суд

вул. Франка, 29, м. Богуслав, Київська обл., 09700
Тел.: (04461) 5-13-39, 5-11-96

Бориспільський районний суд

вул. Радянська, 10, м. Бориспіль, Київська обл., 08300
Тел.: (04495) 5-21-82, 5-23-19

Бородяньський районний суд

вул. Леніна, 315, смт Бородянка, Київська обл., 07800
Тел.: (04477) 5-13-39, 5-23-92

Броварський районний суд

вул. Кірова, 20, м. Бровари, Київська обл., 07400
Тел.: (04494) 6-49-92, 4-04-47

Васильківський районний суд

вул. Шевченка, 8, м. Васильків, Київська обл., 08600
Тел.: (04471) 5-13-39, 5-15-96

Вишгородський районний суд

вул. Кургузова, 7, м. Вишгород, Київська обл., 07300
Тел.: (04496) 5-44-40, 5-43-39

Володарський районний суд

вул. Миру, 25, м. Вишгород, Київська обл., 09300
Тел.: (04469) 5-14-64, 5-10-39

Згурівський районний суд

вул. Українська, 10, смт Згурівка, Київська обл., 07600
Тел.: (04470) 5-08-46, 5-26-25

Іванківський районний суд

вул. Проскури, 14, смт Іванків, Київська обл., 07200
Тел.: (04491) 5-13-39, 5-16-52

Кагарлицький районний суд

вул. Московська, 3, м. Кагарлик, Київська обл., 09200
Тел.: (04473) 5-13-39, 5-19-39

Києво-Святошинський районний суд

вул. Мельниченка, 1, м. Київ, 03170
Тел.: (044) 444-31-64, 444-31-54

Макарівський районний суд

вул. Фрунзе, 35, смт Макарів, Київська обл., 08000
Тел.: (04478) 5-13-39, 5-12-39

Миронівський районний суд

вул. Першотравнева, 3, м. Миронівка, Київська обл., 08800
Тел.: (04474) 5-13-39, 5-56-68

Обухівський районний суд

вул. Київська, 20, м. Обухів, Київська обл., 08700
Тел.: (04472) 5-13-39, 5-35-94

Переяслав-Хмельницький районний суд

вул. Б.Хмельницького, 65, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., 08400
Тел.: (04467) 5-26-57, 5-13-39

Рокитнянський районний суд

вул. Заводська, 11, смт Рокитне, Київська обл., 09600
Тел.: (04462) 5-13-39, 5-11-53

Сквирський районний суд

вул. Щорса, 4, м. Сквиря, Київська обл., 09000
Тел.: (04468) 5-11-72, 5-13-84

Ставищенський районний суд

вул. Г. Кравченка, 4, смт Ставище, Київська обл., 09400
Тел.: (04464) 5-13-39, 5-19-09

Таращанський районний суд

вул. Р.Люксембург, 182, смт Тараща, Київська обл., 09500
Тел.: (04466) 5-13-39

Тетіївський районний суд

вул. Леніна, 15, м. Тетіїв, Київська обл., 09800
Тел.: (04460) 5-13-39, 5-13-60

Фастівський районний суд

вул. Радянська, 25, м. Фастів, Київська обл., 08500
Тел.: (04465) 5-35-04, 6-02-13

Яготинський районний суд

вул. Незалежності, 67, м. Яготин, Київська обл., 07700
Тел.: (04475) 5-43-47, 5-53-39

Автономна Республіка Крим

Апеляційний суд Автономної Республіки Крим

вул. Павленко, 2, м. Сімферополь, Автономна Республіка Крим, 95006
Тел.: (0652) 27-66-76 – голова суду,
27-25-20 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
27-49-40 – канцелярія колегії в цивільних справах,
27-23-55

м. Сімферополь

Залізничний районний суд

вул. Хромченка, 6-А, м. Сімферополь, Автономна Республіка Крим, 95000
Тел.: (0652) 22-52-05

Київський районний суд

вул. Воровського, 16, м. Сімферополь, Автономна Республіка Крим, 95000
Тел.: (0652) 27-05-19

Центральний районний суд

вул. Турецька, 21, м. Сімферополь, Автономна Республіка Крим, 95000
Тел.: (0652) 27-35-17

м. Севастополь

Апеляційний суд м. Севастополя

вул. Леніна, 25, м. Севастополь, Автономна Республіка Крим, 99011
Тел.: (0692) 55-00-28 – голова суду, 55-01-48 – канцелярія колегії в кримінальних справах, 55-42-26 – канцелярія колегії в цивільних справах, 55-42-28

Балаклавський районний суд

вул. Калича, 25, м. Севастополь, Автономна Республіка Крим, 99042
Тел.: (0692) 53-03-63, 53-03-54

Гагарінський районний суд

вул. Вакуленчука, 3, м. Севастополь, Автономна Республіка Крим, 99045
Тел.: (0692) 24-01-10, 24-03-41, 24-32-59

Ленінський районний суд

вул. Леніна, 31, м. Севастополь, Автономна Республіка Крим, 99011
Тел.: (0692) 54-02-61, 54-37-20

Нахімовський районний суд

вул. Макарова, 9, м. Севастополь, Автономна Республіка Крим, 99004
Тел.: (0692) 46-07-19, 46-08-09, 46-08-11

Міські суди

Алуштинський міський суд

вул. Леніна, 23, м. Алушта, Автономна Республіка Крим, 98500
Тел.: (06560) 5-79-52

Армянський міський суд

вул. Іванищева, 12, смт Армянськ, Автономна Республіка Крим, 96012
Тел.: (06567) 3-03-43

Джанкойський міський суд

вул. Розі Люксембург, 11, м. Джанкой, Автономна Республіка Крим, 96100
Тел.: (06564) 3-43-80

Євпаторійський міський суд

вул. Революції, 41, м. Євпаторія, Автономна Республіка Крим, 97400
Тел.: (06569) 2-34-07

Керченський міський суд

вул. Свердлова, 4, м. Керч, Автономна Республіка Крим, 98300
Тел.: (06561) 2-03-30

Красноперекіпський міський суд

вул. Генерала Захарова, 3-А, м. Красноперекіпськ, Автономна Республіка Крим, 96000
Тел.: (06565) 2-48-90

Сакський міський суд

вул. Леніна, 19, м.Саки, Автономна Республіка Крим, 96500
Тел.: (06563) 2-34-81

Судацький міський суд

вул. Жовтнева, 36, м. Судак, Автономна Республіка Крим, 98000
Тел.: (06566) 3-26-85

Феодосійський міський суд

вул. Свердлова, 1, м. Феодосія, Автономна Республіка Крим, 98100
Тел.: (06562) 3-01-00

Ялтинський міський суд

вул. Дмитрієва, 4, м. Ялта, Автономна Республіка Крим, 98600
Тел.: (0654) 32-23-68, 32-03-11

Районні суди

Бахчисарайський районний суд

вул. Кооперативна, 1, м. Бахчисарай, Автономна Республіка Крим, 98400

Тел.: (06554) 4-26-91

Білогірський районний суд

вул. Луначарського, 39, м. Білогірськ, Автономна Республіка Крим, 97600

Тел.: (06559) 9-12-70

Джанкойський районний суд

вул. Розі Люксембург, 11, м. Джанкой, Автономна Республіка Крим, 96100

Тел.: (06564) 3-12-77

Кіровський районний суд

вул. Розі Люксембург, 27, смт Кіровське, Автономна Республіка Крим, 97300

Тел.: (06555) 3-13-97

Красногвардійський районний суд

вул. Чкалова, 1, смт Красногвардійське, Автономна Республіка Крим, 97000

Тел.: (06556) 9-59-42

Красноперекіпський районний суд

вул. Генерала Захарова, 3-А, м. Красноперекіпськ, Автономна Республіка Крим, 96000

Тел.: (06565) 2-48-62

Ленінський районний суд

вул. Пушкіна, 33, смт Леніно, Автономна Республіка Крим, 98200

Тел.: (06557) 6-03-06

Нижньогірський районний суд

вул. Фонтанна, 8, смт Нижньогірськ, Автономна Республіка Крим, 97100

Тел.: (06550) 2-16-79

Первомайський районний суд

вул. Жовтнева, 64, смт Первомайське, Автономна Республіка Крим, 96300

Тел.: (06552) 9-18-44, 9-18-76

Роздольненський районний суд

вул. Леніна, 17, смт Роздольне, Автономна Республіка Крим, 96200
Тел.: (06553) 9-16-66

Сакський районний суд

вул. Леніна, 19, м. Саки, Автономна Республіка Крим, 96500
Тел.: (06563) 2-55-98

Сімферопольський районний суд

вул. Карла Маркса, 17, м. Сімферополь, Автономна Республіка Крим, 95000

Тел.: (0652) 27-21-53

Советський районний суд

вул. 30 років Перемоги, 19, смт Советське, Автономна Республіка Крим, 97200

Тел.: (06551) 9-11-55

Чорноморський районний суд

вул. Кірова, 15, смт Чорноморське, Автономна Республіка Крим, 96400

Тел.: (06558) 9-14-91

Вінницька обл.

Апеляційний суд Вінницької області

вул. Соборна, 6, м. Вінниця, 21050

Тел.: (0432) 32-69-51 – голова суду,
32-68-51 – канцелярія колегії в цивільних справах,
32-70-09 – канцелярія колегії в кримінальних справах.

м. Вінниця

Замостянський районний суд

вул. Грушевського, 17, м. Вінниця, 21000

Тел.: (0432) 32-46-00

Ленінський районний суд

вул. Грушевського, 17, м. Вінниця, 21000

Тел.: (0432) 32-00-60

Староміський районний суд

вул. Грушевського, 17, м. Вінниця, 21000

Тел.: (0432) 35-05-11, 35-62-73

Міські суди

Жмеринський міський суд

вул. Доватора, 49, м. Жмеринка, Вінницька обл., 23400
Тел.: (04332) 2-00-87

Могилів – Подільський міський суд

вул. Володимирська, 6, м. Могилів-Подільський, Вінницька обл., 24000
Тел.: (04337) 2-63-54

Хмільницький міський суд

вул. Пушкіна, 26, м. Хмільник, Вінницька обл., 22000
Тел.: (043388) 25-44

Районні суди

Барський районний суд

вул. Леніна, 2, м. Бар, Вінницька обл., 23000
Тел.: (043410) 20-70

Бершадський районний суд

вул. Шевченка, 4, м. Бершадь, Вінницька обл., 24400
Тел.: (04352) 2-38-86

Вінницький районний суд

вул. Вінніченка, 27, м. Вінниця, 23200
Тел.: (0432) 27-56-89

Гайсинський районний суд

вул. Карла Маркса, 47, м. Гайсин, Вінницька обл., 23000
Тел.: (04334) 2-10-70

Жмеринський районний суд

вул. Шевченка, 3, м. Жмеринка, Вінницька обл., 23100
Тел.: (04332) 2-03-96, 2-04-87

Іллінецький районний суд

Червона площа, 5, смт Іллінці, Вінницька обл., 22700
Тел.: (04345) 2-15-68

Козятинський районний суд

вул. Грушевського, 64, м. Козятин, Вінницька обл., 22100
Тел.: (04342) 2-21-24

Калинівський районний суд

вул. Дзержинського, 70, м. Калинівка, Вінницька обл., 22400
Тел.: (04333) 2-18-94

Крижопільський районний суд

вул. Карла Маркса, 23, м. Крижопіль, Вінницька обл., 24600
Тел.: (04340) 2-12-63, 2-12-36, 2-12-45

Липовецький районний суд

вул. Шевченка, 1, смт Липовець, Вінницька обл., 22500
Тел.: (04358) 2-13-92

Літинський районний суд

вул. Дзержинського, 23, смт Літин, Вінницька обл., 22300
Тел.: (04347) 2-18-05

Могилів-Подільський районний суд

вул. Володимирська, 6, м. Могилів-Подільський, Вінницька обл., 24000
Тел.: (04337) 2-30-54

Мурованокуриловецький районний суд

вул. Леніна, 49, смт Муровані Курилівці, Вінницька обл., 23400
Тел.: (04356) 2-10-69

Немирівський районний суд

вул. Леніна, 48, м. Немирів, Вінницька обл., 23800
Тел.: (04331) 2-16-43

Оратівський районний суд

вул. Леніна, 86, смт Оратів, Вінницька обл., 22600
Тел.: (04330) 2-11-59

Піщанський районний суд

вул. Маяковського, 5, смт Піщанка, Вінницька обл., 24700
Тел.: (04349) 2-12-71

Погребищенський районний суд

вул. Вишнева, 3, м. Погребище, Вінницька обл., 22200
Тел.: (04346) 2-14-06

Теплицький районний суд

вул. І. Франка, 26, смт Теплик, Вінницька обл., 23800
Тел.: (04353) 2-14-49

Тиврівський районний суд

вул. Шевченка, 3, м. Тиврів, Вінницька обл., 23300
Тел.: (04355) 2-10-94

Томашпільський районний суд

вул. Леніна, 45, смт Томашпіль, Вінницька обл., 24200
Тел.: (04348) 2-21-61

Тростянецький районний суд

вул. Леніна, 21, смт Тростянець, Вінницька обл., 24300
Тел.: (04343) 2-14-76

Тульчинський районний суд

вул. Гагаріна, 14, м. Тульчин, Вінницька обл., 23600
Тел.: (04335) 2-28-00

Хмільницький районний суд

вул. Пушкіна, 26, м. Хмільник, Вінницька обл., 22000
Тел.: (043388) 21-60

Чернівецький районний суд

вул. Суворова, 2, смт Чернівці, Вінницька обл., 24100
Тел.: (04357) 5-13-03, 5-19-06

Чечельницький районний суд

вул. Леніна, 7, смт Чечельник, Вінницька обл., 24800
Тел.: (04351) 2-21-36

Шаргородський районний суд

вул. Леніна, 231, м. Шаргород, Вінницька обл., 23000
Тел.: (04344) 2-15-68

Ямпільський районний суд

вул. Леніна, 116, м. Ямпіль, Вінницька обл., 24500
Тел.: (04336) 2-14-90

Волинська обл.

Апеляційний суд Волинської області

вул. Словацького, 3, м. Луцьк, 43025
Тел.: (03322) 2-63-02 – голова суду,
2-31-12 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
2-30-77 – канцелярія колегії в цивільних справах.

м. Луцьк**Луцький міський суд**

вул. Л. Українки, 24, м. Луцьк, Волинська обл., 43000
Тел.: (03322) 2-42-04, 2-50-18, (0332) 72-45-87

Міські суди**Володимир-Волинський міський суд**

вул. Сагайдачного, 24, м. Володимир-Волинський, Волинська обл.,
44700

Тел.: (03342) 2-17-57

Ковельський міський суд

вул. Незалежності, 15, м. Ковель, Волинська обл., 45000

Тел.: (03352) 3-38-85, 2-20-66

Нововолинський міський суд

вул. Вінниченка, 14, м. Нововолинськ, Волинська обл., 45400

Тел.: (03344) 2-29-90, 2-29-23

Районні суди**Горохівський районний суд**

вул. Шевченка, 29, м. Горохів, Волинська обл., 45700

Тел.: (03379) 2-14-54, 2-29-46

Іваничівський районний суд

вул. 17 вересня, 16, смт Іваничі, Волинська обл., 45300

Тел.: (03372) 2-11-81, 2-13-48

Камінь-Каширський районний суд

вул. Волі, 13, м. Камінь-Каширський, Волинська обл., 44500

Тел.: (03357) 2-34-01, 2-39-32

Ківерцівський районний суд

вул. Грушевського, 20, м. Ківерці, Волинська обл., 45200

Тел.: (03365) 2-12-04, 2-16-71

Ковельський районний суд

вул. Незалежності, 15, м. Ковель, Волинська обл., 45000

Тел.: (03352) 2-22-58, 2-53-22

Локачинський районний суд

вул. 1 Травня, 1, смт Локачі, Волинська обл., 45500

Тел.: (03374) 2-13-37, 2-13-95

Луцький районний суд

вул. Шевченка, 39, м. Луцьк, Волинська обл., 43000

Тел.: (03322) 2-63-30, 2-33-33

Любешівський районний суд

вул. Незалежності, 86, смт Любешів, Волинська обл., 44200

Тел.: (03362) 2-16-70, 2-17-97

Любомльський районний суд

вул. Чапаєва, 3, м. Любомль, Волинська обл., 44300
Тел.: (03377) 2-15-36, 2-21-45

Маневицький районний суд

вул. Незалежності, 13, смт Маневичі, Волинська обл., 44600
Тел.: (03376) 2-15-77, 2-21-69

Ратнівський районний суд

вул. Центральна, 17, смт Ратне, Волинська обл., 44100
Тел.: (03366) 2-18-42, 2-17-43

Рожищенський районний суд

вул. Незалежності, 24, м. Рожище, Волинська обл., 45100
Тел.: (03368) 2-15-79

Старовижівський районний суд

вул. Польова, 2, смт Стара Вижівка, Волинська обл., 44400
Тел.: (03346) 2-16-54, 2-15-18

Турійський районний суд

вул. Луцька, 14, смт Турійськ, Волинська обл., 44800
Тел.: (03363) 2-13-31, 2-14-06

Шацький районний суд

вул. Природна, 33, смт Шацьк, Волинська обл., 44000
Тел.: (03355) 2-39-91

Дніпропетровська обл.

Апеляційний суд Дніпропетровської області

вул. Харківська, 13, м. Дніпропетровськ, 49000
Тел.: (056) 744-25-60 – голова суду,
744-03-56 – канцелярія колегії в кримінальних справах (перша інстанція),
744-50-59 – канцелярія колегії в кримінальних справах (касаційна),
744-56-28 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Дніпропетровськ**Амур-Нижньодніпровський районний суд**

вул. Новоселівська, 9, м. Дніпропетровськ, 49083
Тел.: (0562) 23-81-95

Бабушкінський районний суд

вул. Артема, 25, м. Дніпропетровськ, 49029
Тел.: (056) 744-21-26

Жовтневий районний суд

вул. Паторжинського, 18-А, м. Дніпропетровськ, 49044
Тел.: (0562) 45-22-95

Індустріальний районний суд

пр-т ім. Газети "Правда", 84, м. Дніпропетровськ, 49079
Тел.: (0562) 27-60-29, 34-38-19

Кіровський районний суд

вул. Пушкіна, 29, м. Дніпропетровськ, 49101
Тел.: (0562) 78-31-60

Красногвардійський районний суд

пр-т Пушкіна, 77-Б, м. Дніпропетровськ, 49006
Тел.: (0562) 42-22-27

Ленінський районний суд

вул. Коробова, 6, ж.м. Червоний Камень, м. Дніпропетровськ, 49099
Тел.: (0562) 37-77-50, 35-28-50

Самарський районний суд

вул. Електрична, 1-А, м. Дніпропетровськ, 49012
Тел.: (0562) 28-09-57, 28-22-36

м. Дніпродзержинськ**Баглійський районний суд**

пр-т Конституції, 64, м. Дніпродзержинськ, Дніпропетровська обл., 51909
Тел.: (05692) 7-43-34

Дніпровський районний суд

вул. Петровського, 166, м. Дніпродзержинськ, Дніпропетровська обл., 51611
Тел.: (05692) 5-28-37

Заводський районний суд

вул. Губи, 5, м. Дніпродзержинськ, Дніпропетровська обл., 51625
Тел.: (05692) 3-12-71, 3-05-77

м. Кривий Ріг

Дзержинський районний суд

пр-т Миру, 28, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50007
Тел.: (0564) 74-46-29

Довгинцівський районний суд

вул. Радянської міліції, 3, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50039
Тел.: (0564) 71-12-00

Жовтневий районний суд.

вул. Невська, 3, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50029
Тел.: (0564) 53-01-89

Інгулецький районний суд

вул. Груні Романової, 6-А, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.,
50026
Тел.: (0564) 21-14-27

Саксаганський районний суд

пр-т Дзержинського, 9, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.,
50007
Тел.: (0564) 26-19-92

Тернівський районний суд

вул. Ухтомського, 23, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50083
Тел.: (0564) 38-26-11, 35-15-34

Центрально-Міський районний суд

вул. Леніна, 41-А, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50099
Тел.: (0564) 29-54-15

Міські суди

Вільногірський міський суд

вул. Жовтнева, 14-А, м. Вільногірськ, Дніпропетровська обл., 51700
Тел.: (05653) 5-05-39

Жовтоводський міський суд

вул. Маяковського, 129, м. Жовті Води, Дніпропетровська обл.,
52209
Тел.: (05652) 2-44-64

Марганецький міський суд

вул. Радянська, 72-А, м. Марганець, Дніпропетровська обл., 53470
Тел.: (05665) 2-13-03

Нікопольський міський суд

вул. Шевченка, 124-А, м. Нікополь, Дніпропетровська обл., 53200
Тел.: (05662) 1-13-50

Новомосковський міський суд

пер. Артемівський, 8, м. Новомосковськ, Дніпропетровська обл., 51200
Тел.: (05612) 2-83-58

Орджонікідзевський міський суд

вул. Чехова, 9, м. Орджонікідзе, Дніпропетровська обл., 53300
Тел.: (05667) 4-45-54

Павлоградський міський суд

вул. Дніпровська, 135, м. Павлоград, Дніпропетровська обл., 51000
Тел.: (05632) 6-26-09

Першотравенський міський суд

вул. Леніна, 16, м. Першотравенськ, Дніпропетровська обл., 52800
Тел.: (05633) 7-03-17

Синельниківський міський суд

вул. Чехова, 1, м. Синельникове, Дніпропетровська обл., 52501
Тел.: (05615) 4-21-05

Тернівський міський суд

вул. Харківська, 41, м. Тернівка, Дніпропетровська обл., 51500
Тел.: (05633) 6-38-34

Районні суди

Апостолівський районний суд

вул. Леніна, 73, м. Апостолове, Дніпропетровська обл., 53800
Тел.: (05656) 9-13-49, 9-14-90

Васильківський районний суд

вул. Комсомольська, 16, смт Васильківка, Дніпропетровська обл.,
52600
Тел.: (05639) 9-15-54

Верхньодніпровський районний суд

вул. Петровського, 47, м. Верхньодніпровськ, Дніпропетровська
обл., 51600
Тел.: (05658) 3-19-39

Дніпропетровський районний суд

вул. Теплична, 7, с. Ювілейне, Дніпропетровська обл., 52005
Тел.: (0562) 27-60-56

Криворізький районний суд

пр. Миру, 5-А, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50002
Тел.: (0564) 26-29-24

Криничанський районний суд

вул. Виконкомівська, 17, смт Кринички, Дніпропетровська обл.,
52300
Тел.: (05617) 2-16-91

Магдалинівський районний суд

пров. Жовтневий, 6, смт Магдалинівка, Дніпропетровська обл.,
51100
Тел.: (05691) 2-16-44

Межівський районний суд

вул. Фрунзе, 11, смт Межова, Дніпропетровська обл., 52900
Тел.: (05630) 9-16-96

Нікопольський районний суд

вул. Нікітінська, 23, м. Нікополь, Дніпропетровська обл., 53211
Тел.: (05662) 1-03-10

Новомосковський районний суд

вул. Радянська, 12, м. Новомосковськ, Дніпропетровська обл., 51200
Тел.: (05693) 2-31-70

Павлоградський районний суд

вул. Радянська, 51, м. Павлоград, Дніпропетровська обл., 51400
Тел.: (05632) 6-06-98

Петриківський районний суд

вул. Леваневського, 19, смт Петриківка, Дніпропетровська обл.,
51800
Тел.: (05634) 2-22-44

Петропавлівський районний суд

вул. Радянська, 69, смт Петропавлівка, Дніпропетровська обл., 52700
Тел.: (05631) 2-20-68

Покровський районний суд

вул. К. Маркса, 134, смт Покровське, Дніпропетровська обл., 53600
Тел.: (05638) 2-11-81

П'ятихатський районний суд

вул. Мамона, 122, м. П'ятихатки, Дніпропетровська обл., 52100
Тел.: (056510) 24-55

Синельниківський районний суд

вул. Чехова, 1, м. Синельникове, Дніпропетровська обл., 52500
Тел.: (05615) 4-20-71

Солонянський районний суд

вул. Строменка, 1-А, смт Солоне, Дніпропетровська обл., 52400
Тел.: (05616) 2-17-30

Софіївський районний суд

вул. Карпенка, 2, смт Софіївка, Дніпропетровська обл., 53100
Тел.: (05650) 2-15-48

Томаківський районний суд

вул. Леніна, 28, смт Томаківка, Дніпропетровська обл., 53500
Тел.: (05668) 2-22-61

Царичанський районний суд

вул. Театральна, 14, смт Царичанка, Дніпропетровська обл., 51000
Тел.: (05610) 2-27-45

Широківський районний суд

вул. Леніна, 86, смт Широке, Дніпропетровська обл., 53700
Тел.: (05657) 2-13-01

Юр'ївський районний суд

вул. Леніна, 89, смт Юр'ївка, Дніпропетровська обл., 51300
Тел.: (05675) 5-10-23, 6-26-79

Донецька обл.

Апеляційний суд Донецькій області

Майдан Правосуддя, 1, м. Донецьк, 83015
Тел.: (062) 334-18-61 – голова суду,
(0622) 92-95-81 – канцелярія колегії в кримінальних справах (перша інстанція),
(062)334-06-20 – канцелярія колегії в кримінальних справах (касаційна інстанція),
(0622) 93-32-25 – канцелярія колегії в цивільних справах,
93-29-11.

м. Донецьк

Будьоннівський районний суд
вул. Гур'євська, 9, м. Донецьк, 83053
Тел.: (062) 338-17-77

Ворошиловський районний суд
вул. Любавіна, 4, м. Донецьк, 83015
Тел.: (062) 338-43-39

Калінінський районний суд
пр-т Миру, 50, м. Донецьк, 83052
Тел.: (0622) 94-11-22, 94-12-22

Київський районний суд
вул. Собінова, 147, м. Донецьк, 83054
Тел.: (0622) 58-32-45

Кіровський районний суд
вул. Юності, 22, м. Донецьк, 83095
Тел.: (0622) 77-06-85, 77-05-39

Куйбишевський районний суд
вул. Соколіна, 1, м. Донецьк, 83012
Тел.: (0622) 53-36-40

Ленінський районний суд
вул. Аксакова, 56, м. Донецьк, 83062
Тел.: (0622) 66-13-01

Петровський районний суд
вул. Салтикова-Щедріна, 1-А, м. Донецьк, 83111
Тел.: (0622) 79-30-42

Пролетарський районний суд
вул. Літке, 10, м. Донецьк, 83044
Тел.: (0622) 22-38-59

м. Горлівка

Калінінський районний суд
вул. Горлівської дивізії, 79, м. Горлівка, Донецька обл., 84609
Тел.: (06242) 4-49-56

Микитівський районний суд
вул. Черняхівського, 75, м. Горлівка, Донецька обл., 84635
Тел.: (06242) 6-62-80, 6-65-17

Центрально-міський районний суд
вул. Ю.Гагаріна, 33, м. Горлівка, Донецька обл., 84601
Тел.: (06242) 4-27-19

м. Макіївка

Гірницький районний суд
пр-т Генерала Данилова, 21, м. Макіївка, Донецька обл., 86103
Тел.: (0623) 22-15-42

Кіровський районний суд
вул. Димитрова, 1, м. Макіївка, Донецька обл., 86101
Тел.: (06232) 9-45-51, 6-35-17

Советський районний суд
вул. Декабристів, 14, м. Макіївка, Донецька обл., 86145
Тел.: (06232) 3-52-02

Центрально-Міський районний суд
вул. Свердлова, 111, м. Макіївка, Донецька обл., 86100
Тел.: (06232) 6-13-43, (0623) 22-08-77

Червоногвардійський районний суд
пров. М. Тореза, 49, м. Макіївка, Донецька обл., 86121
Тел.: (06232) 4-39-90

м. Маріуполь

Жовтневий районний суд
пр-т Металургів, 31, м. Маріуполь, Донецька обл., 87500
Тел.: (0629) 33-10-00

Іллічівський районний суд
пр-т Металургів, 231, м. Маріуполь, Донецька обл., 87535
Тел.: (0629) 38-13-13

Орджонікідзевський районний суд
пр-т Перемоги, 68, м. Маріуполь, Донецька обл., 87545
Тел.: (0629) 23-22-59

Приморський районний суд
пр-т Будівельників, 52-А, м. Маріуполь, Донецька обл., 87525
Тел.: (0629) 37-57-09

Міські суди

Авдіївський міський суд

вул. Кошарська, 14, м. Авдіївка, Донецька обл., 86065
Тел.: (06236) 7-27-45

Артемівський міський суд

вул. Комсомольська, 31-А, м. Артемівськ, Донецька обл., 84500
Тел.: (06274) 2-27-31

Вугледарський міський суд

вул. 13 Десантників, 3, м. Вугледар, Донецька обл., 85670
Тел.: (06273) 6-44-66

Дебальцевський міський суд

вул. Радянська, 35, м. Дебальцеве, Донецька обл., 84700
Тел.: (06249) 2-27-95

Дзержинський міський суд

вул. 50 річчя Жовтня, 27, м. Дзержинськ, Донецька обл., 85200
Тел.: (06247) 4-37-29

Димитровський міський суд

вул. Артема, 73, м. Димитров, Донецька обл., 85322
Тел.: (06239) 6-44-32, 6-25-96

Добропільський міський суд

вул. Радянська, 36, м. Добропілля, Донецька обл., 85004
Тел.: (06277) 2-24-47

Докучаєвський міський суд

вул. Центральна, 44-Б, м. Докучаєвськ, Донецька обл., 85740
Тел.: (06275) 3-29-27

Дружківський міський суд

вул. Енгельса, 45, м. Дружківка, Донецька обл., 84250
Тел.: (06267) 4-21-62

Єнакіївський міський суд

вул. Свердлова, 118, м. Єнакієве, Донецька обл., 86429
Тел.: (06252) 2-20-40

Жданівський міський суд

вул. Шкільна, 3, м. Жданівка, Донецька обл., 86391
Тел.: (06250) 7-28-22, 7-20-22

Кіровський міський суд

вул. Піонерська, 2, м. Кіровське, Донецька обл., 86300
Тел.: (06250) 6-14-88

Костянтинівський міський суд

вул. Пролетарська, 285, м. Костянтинівка, Донецька обл., 85114
Тел.: (06272) 5-14-65

Краматорський міський суд

вул. Маяковського, 21, м. Краматорськ, Донецька обл., 84333
Тел.: (0626) 44-28-54

Красноармійський міський суд

вул. Горького, 20, м. Красноармійськ, Донецька обл., 85302
Тел.: (06239) 2-05-40

Краснолиманський міський суд

вул. Фрунзе, 13, м. Красний Лиман, Донецька обл., 84400
Тел.: (06261) 2-24-47

Новгородівський міський суд

вул. Горького, 29, м. Новгородівка, Донецька обл., 85483
Тел.: (06237) 3-35-36

Селидівський міський суд

вул. Пушкіна, 4, м. Селидове, Донецька обл., 85400
Тел.: (06237) 7-22-41

Слов'янський міський суд

вул. Леніна, 30, м. Слов'янськ, Донецька обл., 84100
Тел.: (06262) 2-54-36

Сніжніанський міський суд

вул. Міліцейська, 2, м. Сніжне, Донецька обл., 86500
Тел.: (06256) 5-47-13

Торезький міський суд

вул. Пушкіна, 15, м. Торез, Донецька обл., 86600
Тел.: (06254) 3-20-36

Харцизький міський суд

пер. Коні, 2, м. Харцизьк, Донецька обл., 86700
Тел.: (06257) 4-28-64

Шахтарський міський суд

вул. Крупської, 7-А, м. Шахтарськ, Донецька обл., 86211
Тел.: (06255) 4-35-45

Ясинуватський міський суд

вул. Заводська, 90, м. Ясинувата, Донецька обл., 86006
Тел.: (06236) 4-32-48

Районні суди

Амвросіївський районний суд

вул. Кірова, 4, м. Амвросіївка, Донецька обл., 87300
Тел.: (06259) 2-35-50

Артемівський районний суд

вул. Петровського, 100, м. Артемівськ, Донецька обл., 84500
Тел.: (06274) 6-23-32

Великоновосілівський районний суд

вул. Першотравнева, 34, смт Велика Новосілка, Донецька обл., 85500
Тел.: (06243) 9-17-73

Волноваський районний суд

вул. 1 Травня, 110, м. Волноваха, Донецька обл., 85700
Тел.: (06244) 4-16-83

Володарський районний суд

пров. Чапаєва, 3, смт Володарське, Донецька обл., 87130
Тел.: (06246) 9-14-79

Добропільський районний суд

вул. Радянська, 39, м. Добропілля, Донецька обл., 85004
Тел.: (06277) 2-38-99

Костянтинівський районний суд

вул. Пролетарська, 285, м. Костянтинівка, Донецька обл., 85114
Тел.: (06272) 5-12-08

Красноармійський районний суд

вул. Горького, 20, м. Красноармійськ, Донецька обл., 85300
Тел.: (06239) 2-93-04

Мар'їнський районний суд

вул. Леніна, 7-А, м. Мар'їнка, Донецька обл., 85600
Тел.: (06278) 5-10-39

Новоазовський районний суд

вул. Комунарів, 40-А, м. Новоазовськ, Донецька обл., 87601
Тел.: (06296) 2-17-37

Олександрівський районний суд

вул. Шкільна, 1, смт Олександрівка, Донецька обл., 84000
Тел.: (06269) 2-14-64

Першотравневий районний суд

вул. Котанова, 102, смт Мангуш, Першотравневий район, Донецька обл., 87400
Тел.: (06297) 2-22-04

Слов'янський районний суд

вул. Комунарів, 4, м. Слов'янськ, Донецька обл., 84112
Тел.: (06262) 2-88-27

Старобешівський районний суд

вул. Поштова, 29, смт Старобешеве, Донецька обл., 87200
Тел.: (06253) 2-19-76

Тельманівський районний суд

пр-т Тельмана, 1, смт Тельманове, Донецька обл., 87100
Тел.: (06279) 2-19-76, 2-13-02

Шахтарський районний суд

вул. Крупської, 7-А, м. Шахтарськ, Донецька обл., 86211
Тел.: (06255) 7-36-68

Ясинуватський районний суд

вул. Заводська, 90, м. Ясинувата, Донецька обл., 86006
Тел.: (06236) 2-25-25

Житомирська обл.

Апеляційний суд Житомирської області

Соборний майдан, 1, м. Житомир, 10000
Тел.: (0412) 37-28-20 – голова суду,
37-28-04 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
37-25-01 – канцелярія колегії в цивільних справах,
37-32-92

м. Житомир

Богунський районний суд

Соборний майдан, 1, м. Житомир, 10000
Тел.: (0412) 37-40-73, 37-50-14

Корольовський районний суд

Соборний майдан, 1, м. Житомир, 10000
Тел.: (0412) 37-28-95, 37-24-35

Міські суди

Бердичівський міський суд

вул. Леніна, 30, м. Бердичів, Житомирська обл., 13300
Тел.: (04143) 2-40-04

Коростенський міський суд

вул. Сосновського, 38, м. Коростень, Житомирська обл., 11500
Тел.: (04142) 4-13-33

Новоград-Волинський міський суд

вул. І. Франка, 31, м. Новоград-Волинський, Житомирська обл.,
11700
Тел.: (04141) 2-15-66, 2-15-01

Районні суди

Андрушівський районний суд

вул. Корольова, 20, смт Андрушівка, Житомирська обл., 13400
Тел.: (04136) 2-18-80, 2-15-75

Баранівський районний суд

вул. Кірова, 23, смт Баранівка, Житомирська обл., 12700
Тел.: (04144) 4-23-64

Бердичівський районний суд

вул. Леніна, 30, м. Бердичів, Житомирська обл., 13300
Тел.: (04143) 2-02-87

Брусилівський районний суд

вул. Лермонтова, 3, смт Брусилів, Житомирська обл., 12600
Тел.: (04162) 2-16-34, 2-16-33

Володарсько-Волинський районний суд

вул. К.Маркса, 1, м. Володарськ-Волинський, Житомирська обл.,
12100
Тел.: (04145) 2-21-98

Дзержинський районний суд

вул. Леніна, 88, смт Дзержинськ, Житомирська обл., 13000
Тел.: (04146) 9-16-07, 9-16-50

Ємільчинський районний суд

вул. Кірова, 20, смт Ємільчине, Житомирська обл., 11200
Тел.: (04149) 4-23-78

Житомирський районний суд

вул. Щорса, 94-Б, м. Житомир, 10000
Тел.: (0412) 25-21-08

Коростенський районний суд

вул. Сосновського, 38, м. Коростень, Житомирська обл., 11500
Тел.: (04142) 4-47-86

Коростишівський районний суд

вул. К. Маркса, 52, м. Коростишів, Житомирська обл., 12500
Тел.: (04130) 3-52-80

Лугинський районний суд

вул. К. Маркса, 2-А, смт Лугини, Житомирська обл., 11303
Тел.: (04161) 9-15-47, 9-14-72

Любарський районний суд

вул. Леніна, 36, смт Любар, Житомирська обл., 13100
Тел.: (04147) 2-14-29, 2-14-26

Малинський районний суд

пл. Соборна, 6, смт Малин, Житомирська обл., 11600
Тел.: (04133) 5-15-98, 5-33-98

Народицький районний суд

вул. Житомирська, 214, смт Народичі, Житомирська обл., 11400
Тел.: (04140) 9-15-08, 9-13-72

Новоград-Волинський районний суд

вул. І. Франка, 31, м. Новоград-Волинський, Житомирська обл., 11700
Тел.: (04141) 2-11-40

Овруцький районний суд

вул. Леніна, 5, м. Овруч, Житомирська обл., 11100
Тел.: (04148) 3-23-05, 3-22-83

Олевський районний суд

вул. Привокзальна, 5, смт Олевськ, Житомирська обл., 11000
Тел.: (04135) 2-13-52

Попільнянський районний суд

вул. Леніна, 24, смт Попільня, Житомирська обл., 13500
Тел.: (04137) 2-52-59

Радомишльський районний суд

вул. М. Житомирська, 71, м. Радомишль, Житомирська обл., 12200
Тел.: (04132) 4-25-31, 4-25-57

Ружинський районний суд

вул. О. Бурди, 37, смт Ружин, Житомирська обл., 13600
Тел.: (04138) 2-12-81, 2-13-68

Червоноармійський районний суд

вул. Леніна, 117, смт Червоноармійськ, Житомирська обл., 12000
Тел.: (04131) 2-24-70

Черняхівський районний суд

вул. Червоноармійська, 1, смт Черняхів, Житомирська обл., 12300
Тел.: (04134) 2-13-46, 2-14-97

Чуднівський районний суд

вул. 50 років Жовтня, 3, смт Чуднів, Житомирська обл., 13200
Тел.: (04139) 2-10-80

Закарпатська обл.

Апеляційний суд Закарпатської області

вул. Довженка, 7, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88000
Тел.: (0312) 61-53-83 – голова суду,
61-35-46 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
61-35-46 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Ужгород**Ужгородський міський суд**

вул. Довженка, 7, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88000
Тел.: (03122) 1-40-94, 1-33-37

Міські суди**Мукачівський міський суд**

вул. Толстого, 13, м. Мукачеве, Закарпатська обл., 89600
Тел.: (03131) 2-15-75, 2-20-49

Районні суди**Берегівський районний суд**

вул. Бетлен Габора, 3, м. Берегово, Закарпатська обл., 90200
Тел.: (03141) 2-30-51, 2-42-45

Великоберезнянський районний суд

вул. Шевченка, 22, смт Великий Березний, Закарпатська обл., 89000
Тел.: (03135) 2-14-34, 2-14-42

Виноградівський районний суд

вул. Миру, 55, м. Виноградів, Закарпатська обл., 90300
Тел.: (03143) 2-11-78, 2-14-44

Воловецький районний суд

вул. Зарічна, 1, смт Воловець, Закарпатська обл., 89100
Тел.: (03136) 2-23-42, 2-26-71

Іршавський районний суд

вул. Леніна, 23, м. Іршава, Закарпатська обл., 90100
Тел.: (03144) 2-15-37, 2-15-64

Міжгірський районний суд

вул. Шевченка, 99, смт Міжгір'я, Закарпатська обл., 90000
Тел.: (03146) 2-11-56, 2-12-78

Мукачівський районний суд

вул. Космонавта Беляєва, 8, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600
Тел.: (03131) 2-10-35, 2-35-22

Перечинський районний суд

пл. Народна, 15, смт Перечин, Закарпатська обл., 89200
Тел.: (03145) 2-16-39, 2-11-96

Рахівський районний суд

вул. Карпатська, 15, м. Рахів, Закарпатська обл., 90600
Тел.: (03132) 2-18-97, 2-22-44

Свалявський районний суд

вул. Духновича, 2, м. Свалява, Закарпатська обл., 89300
Тел.: (03133) 2-27-09, 2-24-63, 2-24-59

Тячівський районний суд

вул. Жовтнева, 5, м. Тячів, Закарпатська обл., 90500
Тел.: (03134) 2-20-01, 2-13-45

Ужгородський районний суд

пл. Ш.Петефі, 14, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88000
Тел.: (03122) 3-72-97, 3-72-72

Хустський районний суд

вул. І. Франка, 18, м. Хуст, Закарпатська обл., 90400
Тел.: (03142) 2-53-87, 2-30-13

Івано-Франківська обл.

Апеляційний суд Івано-Франківської області

вул. Грюнвальдська, 11, м. Івано-Франківськ, 76000
Тел.: (03422) 2-44-38 – голова суду,
2-25-62 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
2-44-07 – канцелярія колегії в цивільних справах,
2-33-14

м. Івано-Франківськ**Івано-Франківський міський суд**

вул. Грюнвальдська, 11, м. Івано-Франківськ, 76000
Тел.: (03422) 2-52-96, 3-05-43

Міські суди**Болехівський міський суд**

вул. Коновальця, 34, м. Болехів, Івано-Франківська обл., 77200
Тел.: (03437) 2-42-77

Калуський міський суд

вул. Молодіжна, 10, м. Калуш, Івано-Франківська обл., 77300
Тел.: (03472) 2-28-74

Коломийський міський суд

пр-т Грушевського, 29, м. Коломия, Івано-Франківська обл., 78200
Тел.: (03433) 2-35-55, 2-05-73

Яремчанський міський суд

вул. Довбуша, 30, м. Яремча, Івано-Франківська обл., 78500
Тел.: (03434) 2-24-72, 2-22-63

Районні суди**Богородчанський районний суд**

вул. Шевченка, 68, смт Богородчани, Івано-Франківська обл., 77701
Тел.: (03471) 2-10-70, 2-21-47

Верховинський районний суд

вул. Жаб'євська, 42, смт Верховина, Івано-Франківська обл., 78700
Тел.: (03432) 2-15-36, 2-11-38

Галицький районний суд

вул. Караїмська, 10, м. Галич, Івано-Франківська обл., 77100
Тел.: (03431) 2-21-91, 2-11-43

Городенківський районний суд

вул. Конституції України, 7, м. Городенка, Івано-Франківська обл., 78100
Тел.: (03430) 2-27-86, 2-27-83, 2-62-92

Долинський районний суд

вул. Котляревського, 9, м. Долина, Івано-Франківська обл., 77500
Тел.: (03477) 2-27-83, 2-23-86

Калуський районний суд

вул. Б.Хмельницького, 35, м. Калуш, Івано-Франківська обл., 77300
Тел.: (03472) 2-27-09, 2-37-68

Коломийський районний суд

пр-т Грушевського, 29, м. Коломия, Івано-Франківська обл., 78200
Тел.: (03433) 2-27-05, 2-37-31

Косівський районний суд

вул. Шевченка, 42, м. Косів, Івано-Франківська обл., 78600
Тел.: (03478) 2-10-35, 2-12-46

Надвірнянський районний суд

майдан Т.Шевченка, 18, м. Надвірна, Івано-Франківська обл., 78400
Тел.: (03475) 2-23-46, 2-25-93

Рогатинський районний суд

вул. Галицька, 40, м. Рогатин, Івано-Франківська обл., 77000
Тел.: (03435) 2-16-57, 2-14-80

Рожнятівський районний суд

вул. Шкільна, 15, смт Рожнятів, Івано-Франківська обл., 77800
Тел.: (03474) 2-07-73, 2-12-43

Снятинський районний суд

майдан Січових Стрільців, 56, м. Снятин, Івано-Франківська обл., 78300
Тел.: (03476) 2-11-95, 2-17-01

Тисменицький районний суд

вул. Незалежності, 150, м. Івано-Франківськ, 76000
Тел.: (03422) 3-22-01

Тлумацький районний суд

вул. Винниченка, 14-А, м. Тлумач, Івано-Франківська обл., 78000
Тел.: (03479) 2-13-50, 2-15-46

Кіровоградська обл.

Апеляційний суд Кіровоградської області

вул. В.Пермська, 2, м. Кіровоград, 25006
Тел.: (0522) 24-56-63 – голова суду,
24-33-86 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
24-33-90 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Кіровоград

Кіровський районний суд

вул. Габдрахманова, 2-Б, м. Кіровоград, 25006
Тел.: (0522) 23-10-47, 23-31-02

Ленінський районний суд

вул. К.Маркса, 40-А, м. Кіровоград, 25004
Тел.: (0522) 22-78-71

Міські суди

Знам'янський міський суд

вул. Маяковського, 30, м. Знам'янка, Кіровоградська обл., 27400
Тел.: (05233) 5-20-87

Олександрійський міський суд

вул. 6 Грудня, 138, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28000
Тел.: (05235) 3-56-00

Світловодський міський суд

вул. Приморська, 48, м. Світловодськ, Кіровоградська обл., 27500
Тел.: (05236) 2-87-20

Районні суди

Бобринецький районний суд

вул. Леніна, 80, м. Бобринець, Кіровоградська обл., 27200
Тел.: (05257) 3-18-54

Вільшанський районний суд

вул. Лагонди, 5, смт Вільшанка, Кіровоградська обл., 26600
Тел.: (05250) 9-12-30

Гайворонський районний суд

вул. Воровського, 3, м. Гайворон, Кіровоградська обл., 26300
Тел.: (05254) 2-15-90

Голованівський районний суд

вул. Леніна, 18, смт Голованівськ, Кіровоградська обл., 26500
Тел.: (05252) 2-11-82

Добровеличківський районний суд

вул. Крупської, 110, смт Добровеличківка, Кіровоградська обл., 27000
Тел.: (05253) 2-13-68

Долинський районний суд

вул. Тесленка, 59, м. Долинська, Кіровоградська обл., 28500
Тел.: (05234) 5-25-66

Знам'янський районний суд

вул. Маяковського, 30, м. Знам'янка, Кіровоградська обл., 27400
Тел.: (05233) 5-21-58

Кіровоградський районний суд

вул. Кільцева, 34, м. Кіровоград, 25014
Тел.: (0522) 56-38-97

Компаніївський районний суд

вул. Калініна, 21, смт Компаніївка, Кіровоградська обл., 28400
Тел.: (05240) 9-14-61

Маловисківський районний суд

вул. Жовтнева, 37, м. Мала Виска, Кіровоградська обл., 26200
Тел.: (05258) 2-10-44

Новгородківський районний суд

вул. Кірова, 19, смт Новгородка, Кіровоградська обл., 28200
Тел.: (05241) 9-12-53

Новоархангельський районний суд

вул. Леніна, 48, смт Новоархангельськ, Кіровоградська обл., 26100
Тел.: (05255) 2-19-38

Новомиргородський районний суд

вул. Кірова, 23/5, м. Новомиргород, Кіровоградська обл., 26000
Тел.: (05256) 2-24-94

Новоукраїнський районний суд

вул. Воровського, 67, м. Новоукраїнка, Кіровоградська обл., 27100
Тел.: (05251) 2-15-44

Олександрівський районний суд

вул. Леніна, 29, смт Олександрівка, Кіровоградська обл., 27300
Тел.: (05242) 5-22-60

Олександрійський районний суд

вул. Пролетарська, 13, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28000
Тел.: (05235) 2-37-16

Онуфріївський районний суд

вул. Назаренка, 23, смт Онуфріївка, Кіровоградська обл., 28100
Тел.: (05238) 9-11-40

Петрівський районний суд

вул. Ілліча, 34, смт Петрово, Кіровоградська обл., 28300
Тел.: (05237) 9-32-64

Світловодський районний суд

вул. Приморська, 48, м. Світловодськ, Кіровоградська обл., 27500
Тел.: (05236) 2-09-76

Ульяновський районний суд

вул. Транспортна, 8, м. Ульяновка, Кіровоградська обл., 26400
Тел.: (05259) 2-12-44

Устинівський районний суд

вул. Леніна, 42, смт Устинівка, Кіровоградська обл., 28600
Тел.: (05239) 4-13-60

Луганська обл.

Апеляційний суд Луганської області

вул. Коцюбинського, 4, м. Луганськ, 91016
Тел.: (0642) 53-20-15 – голова суду,
57-48-06 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
57-45-18 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Луганськ**Артемівський районний суд**

вул. Темірязева, 1-А, м. Луганськ, 91021
Тел.: (0642) 95-15-74, 95-42-76

Жовтневий районний суд

вул. Херсонська, 46, м. Луганськ, 91005
Тел.: (0642) 49-36-22, 49-36-34

Кам'янобрідський районний суд

вул. К.Лібкнехта, 51, м. Луганськ, 91001
Тел.: (0642) 52-61-71, 52-33-83

Ленінський районний суд

вул. Новосолова, 2, м. Луганськ, 91017
Тел.: (0642) 54-23-94, 54-47-47

Міські суди**Алчевський міський суд**

вул. Ліповенко, 17, м. Алчевськ, Луганська обл., 94213
Тел.: (06442) 3-35-92, 3-31-88

Антрацитівський міський суд

вул. Петровського, 49-Б, м. Антрацит, Луганська обл., 94613
Тел.: (06431) 2-20-80, 3-34-04

Брянківський міський суд

вул. Смоленська, 4, м. Брянка, Луганська обл., 94100
Тел.: (06443) 5-00-62, 5-12-34

Кіровський міський суд

вул. Театральна, 2, м. Кіровськ, Луганська обл., 93800
Тел.: (06446) 4-12-76, 9-69-24

Краснодонський міський суд

вул. Першокінна, 43, м. Краснодон, Луганська обл., 94400
Тел.: (06435) 2-53-55, 2-46-33, 2-74-32

Краснолуцький міський суд

вул. Сімферопольська, 2, м. Красний Луч, Луганська обл., 94506
Тел.: (06432) 3-21-90, 3-03-63

Лисичанський міський суд

вул. Радянська, 38, м. Лисичанськ, Луганська обл., 93100
Тел.: (06451) 2-16-43, 4-80-50

Первомайський міський суд

вул. Леніна, 36, м. Первомайськ, Луганська обл., 93205
Тел.: (06455) 6-22-62, 6-34-71

Ровеньківський міський суд

вул. Леніна, 41-А, м. Ровеньки, Луганська обл., 94700
Тел.: (06433) 2-30-73, 2-30-22

Рубіжанський міський суд

вул. Миру, 34, м. Рубіжне, Луганська обл., 93010
Тел.: (06453) 7-62-08, 7-64-88, 5-02-19

Свердловський міський суд

вул. Перемоги, 1, м. Свердловськ, Луганська обл., 94800
Тел.: (06434) 2-23-04, 2-20-29

Сєверодонецький міський суд

вул. Леніна, 19, м. Сєверодонецьк, Луганська обл., 93400
Тел.: (06452) 4-75-80, 4-02-39

Стахановський міський суд

вул. Б.Хмельницького, 37, м. Стаханов, Луганська обл., 94000
Тел.: (06414) 4-18-36, 4-18-40

Районні суди**Антрацитівський районний суд**

вул. Петровського, 49-Б, м. Антрацит, Луганська обл., 94613
Тел.: (06431) 2-20-61, 3-21-79

Біловодський районний суд

вул. Шевченка, 1, смт Біловодськ, Луганська обл., 92800
Тел.: (06466) 9-19-85, 9-29-87

Білокуракинський районний суд

пл. Горького, 2, смт Білокуракине, Луганська обл., 92200
Тел.: (06462) 2-25-57, 2-28-71

Краснодонський районний суд

вул. Першокінна, 43, м. Краснодон, Луганська обл., 94400
Тел.: (06435) 2-54-00, 2-46-57

Кремінський районний суд

вул. Тітова, 5, м. Кремінна, Луганська обл., 92900
Тел.: (06454) 3-19-30, 3-15-08

Лутугинський районний суд

пров. Октябрський, 16, м. Лутугино, Луганська обл., 92000
Тел.: (06436) 9-20-60, 9-19-11

Марківський районний суд

вул. Октябрська, 31, смт Марковка, Луганська обл., 92400
Тел.: (06464) 9-10-67, 9-11-67

Міловський районний суд

вул. Луначарського, 124, смт Мілове, Луганська обл., 92500
Тел.: (06465) 9-11-57, 9-12-57

Новоайдарський районний суд

квартал Миру, 38, смт Новоайдар, Луганська обл., 93500
Тел.: (06445) 9-14-74, 9-10-79

Новопсковський районний суд

пров. Кірова, 1, смт Новопсков, Луганська обл., 92300
Тел.: (06463) 9-14-64, 9-19-40, 9-11-39

Перевальський районний суд

вул. Дзержинського, 23, м. Перевальск, Луганська обл., 94300
Тел.: (06441) 5-13-33, 1-32-00

Попаснянський районний суд

вул. Суворова, 6, м. Попасна, Луганська обл., 93300
Тел.: (06474) 2-17-35, 2-02-84

Сватівський районний суд

вул. Шевченка, 2, м. Сватово, Луганська обл., 92600
Тел.: (06471) 3-24-37, 3-24-39

Слов'яносербський районний суд

вул. Леніна, 68, смт Слав'яносербськ, Луганська обл., 93700
Тел.: (06473) 9-45-62, 9-49-69

Станично-Луганський районний суд

вул. Барбашова, 1, смт Станично-Луганське, Луганська обл., 93600
Тел.: (06472) 2-15-50, 2-18-63

Старобільський районний суд

вул. Пролетарська, 38-А, м. Старобільськ, Луганська обл., 92700
Тел.: (06461) 2-22-52, 2-25-70

Троїцький районний суд

вул. 1 Травня, 5-А, смт Троїцьке, Луганська обл., 92100
Тел.: (06456) 9-10-42, 9-14-52

Львівська обл.

Апеляційний суд Львівської області

пл. Соборна, 7, м. Львів, 79008
Тел.: (0322) 76-08-24 – голова суду,
72-60-40 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
74-00-40 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Львів

Галицький районний суд

вул. Чоловського, 2, м. Львів, 79018
Тел.: (0322) 72-46-05

Залізничний районний суд

вул. С. Бандери, 3, м. Львів, 79039
Тел.: (0322) 72-18-69

Личаківський районний суд

вул. Б.Лепкого, 16, м. Львів, 79017
Тел.: (0322) 74-00-67

Франківський районний суд

вул. Генерала Чупринки, 69, м. Львів, 79044
Тел.: (0322) 34-21-88, 34-21-82

Шевченківський районний суд

вул. Січових Стрільців, 12, м. Львів, 79000
Тел.: (0322) 72-75-86

Сихівський районний суд

вул. Чоловського, 2 м. Львів, 79018
Тел.: (0322) 231-40-83

Міські суди

Бориславський міський суд

вул. Грушевського, 21, м. Борислав, Львівська обл., 82300
Тел.: (03248) 5-27-58

Дрогобицький міський суд

вул. В. Гора, 39, м. Дрогобич, Львівська обл., 82100
Тел.: (03244) 3-71-34

Самбірський міський суд

вул. Коперніка, 5, м. Самбір, Львівська обл., 81400
Тел.: (03236) 3-28-25, 2-22-86

Стрийський міський суд

вул. Шевченка, 89, м. Стрий, Львівська обл., 82400
Тел.: (03245) 5-23-84

Трускавецький міський суд

вул. Річки, 19, м. Трускавець, Львівська обл., 82200
Тел.: (03247) 6-92-50, 5-14-72

Червоноградський міський суд

вул. Св. Володимира, 15, м. Червоноград, Львівська обл., 80100
Тел.: (03249) 2-30-46

Районні суди

Бродівський районний суд

майдан Свободи, 2, м. Броди, Львівська обл., 80600
Тел.: (03266) 4-21-35

Буський районний суд

вул. Паркова, 10, м. Буськ, Львівська обл., 80500
Тел.: (03264) 2-17-61

Городоцький районний суд

вул. Львівська, 1, м. Городок, Львівська обл., 81500
Тел.: (03231) 9-14-87, 9-15-30

Дрогобицький районний суд

вул. Л. Українки, 32, м. Дрогобич, Львівська обл., 82100
Тел.: (03244) 3-75-26

Жидачівський районний суд

вул. Я. Мудрого, 20, м. Жидачів, Львівська обл., 81700
Тел.: (03239) 3-18-73, 3-14-61

Жовківський районний суд

вул. Вічева, 2, м. Жовква, Львівська обл., 80300
Тел.: (03252) 2-13-32

Золочівський районний суд

вул. Січових Стрільців, 24, м. Золочів, Львівська обл., 80700
Тел.: (03265) 4-23-46, 4-23-53, 4-21-01

Кам'янка-Бузький районний суд

вул. Незалежності, 36-А, м. Кам'янка-Бузька, Львівська обл., 80400
Тел.: (03254) 5-12-53

Миколаївський районний суд

пл. Ринок, 10, м. Миколаїв, Львівська обл., 81600
Тел.: (03241) 3-19-42, 3-14-99

Мостиський районний суд

вул. Грушевського, 1, м. Мостиська, Львівська обл., 81300
Тел.: (03234) 4-13-01, 4-12-37

Перемишлянський районний суд

вул. Галицька, 67-А, м. Перемишляни, Львівська обл., 81200
Тел.: (03263) 2-15-76, 2-17-76

Пустомитівський районний суд

вул. Грушевського, 1, м. Пустомити, Львівська обл., 81100
Тел.: (03230) 4-13-82, 4-11-59

Радехівський районний суд

пр. Відродження, 7, м. Радехів, Львівська обл., 80200
Тел.: (03255) 2-25-84

Самбірський районний суд

вул. Коперніка, 5, м. Самбір, Львівська обл., 81400
Тел.: (03236) 3-20-30

Сколівський районний суд

вул. Д.Галицького, 8, м. Сколе, Львівська обл., 82600
Тел.: (03251) 2-15-87, 2-14-86

Сокальський районний суд

пл. Січових Стрільців, 19, м. Сокаль, Львівська обл., 80000
Тел.: (03257) 4-62-38

Старосамбірський районний суд

вул. Шевченка-бічна, 1, м. Старий Самбір, Львівська обл., 82000
Тел.: (03238) 2-16-04? 2-17-63

Стрийський районний суд

вул. Олесницького, 25, м. Стрий, Львівська обл., 82400
Тел.: (03245) 5-35-03

Турківський районний суд

вул. Молодіжна, 17, м. Турка, Львівська обл., 82500
Тел.: (03269) 4-11-72

Яворівський районний суд

вул. Будівельна, 5, м. Яворів, Львівська обл., 81000
Тел.: (03259) 2-14-58

Миколаївська обл.

Апеляційний суд Миколаївської області

вул. Садова, 2-А, м. Миколаїв, 54001
Тел.: (0512) 35-91-36 – голова суду,
35-45-76 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
35-64-41 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Миколаїв**Жовтневий районний суд**

вул. Ольшанців, 77, м. Миколаїв, 57200
Тел.: (0512) 25-21-90, 25-20-11

Заводський районний суд

вул. Радісна, 3, м. Миколаїв, 54002
Тел.: (0512) 37-14-77, 37-25-75

Корабельний районний суд

вул. Самойловича, 29-А, м. Миколаїв, 54051
Тел.: (0512) 25-30-91, 25-21-00

Ленінський районний суд

вул. Космонавтів, 68-А, м. Миколаїв, 54046
Тел.: (0512) 55-95-06, 55-95-00

Центральний районний суд

вул. Потьомкінська, 49, м. Миколаїв, 54001
Тел.: (0512) 37-55-07, 36-90-08, 36-10-69

Міські суди**Вознесенський міський суд**

вул. Кібрика, 11, м. Вознесенськ, Миколаївська обл., 56500
Тел.: (05134) 4-34-60, 4-32-77

Очаківський міський суд

вул. Леніна, 44, м. Очаків, Миколаївська обл., 57500
Тел.: (05154) 2-40-07

Первомайський міський суд

вул. К.Маркса, 18, м. Первомайськ, Миколаївська обл., 52200
Тел.: (05161) 4-24-07, 4-26-20

Южноукраїнський міський суд

вул. Дружби народів, 5, м. Южноукраїнськ, Миколаївська обл., 55000
Тел.: (05136) 5-13-05, 5-17-96

Районні суди

Арбузинський районний суд

вул. Шевченка, 204, смт Арбузинка, Миколаївська обл., 55300
Тел.: (05132) 3-15-26, 3-02-44

Баштанський районний суд

пров. Пожежний, 1, м. Баштанка, Миколаївська обл., 56100
Тел.: (05158) 2-16-45, 2-17-45

Березанський районний суд

вул. Леніна, 41, смт Березанка, Миколаївська обл., 57400
Тел.: (05153) 9-16-86, 9-11-64

Березнегуватський районний суд

вул. Леніна, 107, смт Березнегувате, Миколаївська обл., 56200
Тел.: (05168) 9-12-54

Братський районний суд

вул. Вороніна, 28, смт Братське, Миколаївська обл., 56200
Тел.: (05131) 9-13-39, 9-15-93

Веселинівський районний суд

пров. Шкільний, 1, смт Веселінове, Миколаївська обл., 57000
Тел.: (05163) 9-11-94, 9-24-24

Вознесенський районний суд

вул. Кібрика, 11, м. Вознесенськ, Миколаївська обл., 56500
Тел.: (05134) 4-35-02, 4-24-55

Врадіївський районний суд

вул. Маяковського, 103, смт Владіївка, Миколаївська обл., 56300
Тел.: (05135) 9-14-38, 9-12-73

Доманівський районний суд

вул. Леніна, 44, смт Доманівка, Миколаївська обл., 56400
Тел.: (05152) 9-12-35, 9-13-34

Єланецький районний суд

вул. Держинського, 12, смт Єланець, Миколаївська обл., 55500
Тел.: (05159) 9-15-91, 9-22-50

Казанківський районний суд

вул. Миру, 213, смт Казанка, Миколаївська обл., 56000
Тел.: (05164) 9-16-06, 9-12-48

Кривоозерський районний суд

вул. Шевченка, 7, смт Криве Озеро, Миколаївська обл., 55100
Тел.: (05133) 9-18-89, 9-17-78

Миколаївський районний суд

вул. Веселинівська, 43, м. Миколаїв, 57100
Тел.: (0512) 33-35-37, 33-32-70

Новобузький районний суд

вул. Гагаріна, 32, м. Новий Буг, Миколаївська обл., 55600
Тел.: (05151) 9-18-60

Новоодеський районний суд

вул. Леніна, 190, м. Нова Одеса, Миколаївська обл., 56600
Тел.: (05167) 9-13-60, 9-13-62

Очаківський районний суд

вул. Леніна, 44, м. Очаків, Миколаївська обл., 57500
Тел.: (05154) 2-26-64, 2-25-76

Первомайський районний суд

вул. К.Маркса, 18, м. Первомайськ, Миколаївська обл., 55200
Тел.: (05161) 4-27-81, 4-25-30

Снігурівський районний суд

вул. Генерала Плієва, 69, м. Снігурівка, Миколаївська обл., 52300
Тел.: (05162) 2-11-36, 2-11-09

Одеська обл.

Апеляційний суд Одеської області

вул. Гайдара, 24-А, м. Одеса, 65078
Тел.: (0482) 49-26-43, 49-26-44 – голова суду,
49-26-23 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
49-26-23 – канцелярія колегії в цивільних справах,
49-26-22

м. Одеса

Жовтневий районний суд

вул. Успенська, 83, м. Одеса, 65011
Тел.: (0482) 22-40-81

Іллічівський районний суд

вул. Бабеля, 2, м. Одеса, 65005

Тел.: (048) 732-84-08, 732-84-09, (0482) 21-71-59, 21-71-60

Київський районний суд

вул. Академіка Філатова, 2-А, м. Одеса, 65080

Тел.: (0482) 61-00-93

Ленінський районний суд

вул. Отамана Головатого, 89, м. Одеса, 65003

Тел.: (0482) 23-40-28, 23-33-97

Малиновський районний суд

вул. Гайдара, 24-А, м. Одеса, 65078

Тел.: (0482) 49-26-36

Приморський районний суд

Лермонтовський провулок, 9, м. Одеса, 65014

Тел.: (0482) 22-45-91

Суворовський районний суд

вул. Кримська, 62, м. Одеса, 65069

Тел.: (0482) 54-22-18

Центральний районний суд

вул. Коблівська, 40, м. Одеса, 65000

Тел.: (0482) 26-24-37, 26-24-34

Міські суди**Білгород-Дністровський міський суд**

вул. Енгельса, 27, м. Білгород-Дністровський, Одеська обл., 67700

Тел.: (04849) 2-20-09

Ізмаїльський міський суд

вул. Клушина, 2, м. Ізмаїл, Одеська обл., 68600

Тел.: (04841) 2-57-51

Іллічівський міський суд

вул. Праці, 4, м. Іллічівськ, Одеська обл., 68001

Тел.: (04868) 6-53-03

Котовський міський суд

вул. 50 років Жовтня, 92, м. Котовськ, Одеська обл., 66300

Тел.: (04862) 2-25-51, 2-35-57

Теплодарський міський суд

вул. Комунальна, 3, м. Теплодар, Одеська обл., 65490

Тел.: (04850) 2-20-03

Южний міський суд

вул. Григорівського десанту, 26-А, м. Южне, Одеська обл., 65481

Тел.: (04842) 2-10-46

Районні суди**Ананьївський районний суд**

вул. Незалежності, 20, м. Ананьїв, Одеська обл., 66400

Тел.: (04863) 2-12-94, 2-15-53

Арцизький районний суд

вул. Орджонікідзе, 29, м. Арциз, Одеська обл., 68400

Тел.: (04845) 3-16-64, 3-14-38

Балтський районний суд

вул. Д'ячишина, 32, м. Балта, Одеська обл., 66100

Тел.: (04866) 2-23-69

Березівський районний суд

вул. Шевченка, 24, м. Березівка, Одеська обл., 67300

Тел.: (04856) 2-12-82, 2-16-04

Білгород-Дністровський районний суд

вул. Енгельса, 27, м. Білгород-Дністровський, Одеська обл., 67700

Тел.: (04849) 3-62-35, 2-83-50

Біляївський районний суд

вул. Кіпенка, 1, м. Біляївка, Одеська обл., 67600

Тел.: (04852) 2-19-69, 2-25-07

Болградський районний суд

вул. 25 Серпня, 192, м. Болград, Одеська обл., 68700

Тел.: (04846) 2-23-46, 2-31-21

Великомихайлівський районний суд

вул. Лермонтова, 22, смт Великомихайлівка, Одеська обл., 67100

Тел.: (04859) 2-11-03, 2-11-61

Іванівський районний суд

вул. Леніна, 50, смт Іванівка, Одеська обл., 67200

Тел.: (04854) 2-13-42

Ізмаїльський районний суд

вул. Клушина, 2, м. Ізмаїл, Одеська обл., 68600
Тел.: (04841) 2-53-71, 2-45-62

Кілійський районний суд

вул. Леніна, 65, м. Кілія, Одеська обл., 68300
Тел.: (04843) 2-28-76, 2-09-93

Кодимський районний суд

пл. Перемоги, 1, м. Кодима, Одеська обл., 66000
Тел.: (04867) 2-61-71, 2-66-36

Комінтернівський районний суд

вул. Центральна, 81, смт Комінтернівське, Одеська обл., 67500
Тел.: (04855) 9-15-50, 9-15-39

Котовський районний суд

вул. 50-річчя Жовтня, 92, м. Котовськ, Одеська обл., 66300
Тел.: (04862) 2-37-50, 2-46-51

Красноокнянський районний суд

вул. Шевченка, 4, смт Красні Окна, Одеська обл., 66600
Тел.: (04861) 2-16-25, 2-18-94

Любашівський районний суд

вул. Радянська, 84, смт Любашівка, Одеська обл., 66500
Тел.: (04864) 2-11-95

Миколаївський районний суд

вул. Центральна, 3, смт Миколаївка, Одеська обл., 67000
Тел.: (04257) 2-21-77, 2-20-70

Овідіопольський районний суд

вул. 50 років Жовтня, 1, м. Овідіополь, Одеська обл., 67800
Тел.: (04851) 3-11-35, 3-13-30

Ренійський районний суд

вул. 28 червня, 132, м. Рені, Одеська обл., 68800
Тел.: (04840) 2-13-71, 2-18-36

Роздільнянський районний суд

вул. Шевченка, 85, м. Роздільна, Одеська обл., 67400
Тел.: (04853) 3-18-58, 3-18-63

Савранський районний суд

вул. Калініна, 42, смт Саврань, Одеська обл., 66200
Тел.: (04865) 3-14-49, 3-12-07

Саратський районний суд

вул. Леніна, 107, м. Сарата, Одеська обл., 68200
Тел.: (04848) 2-29-03, 2-20-79

Тарутинський районний суд

вул. Красна, 211, смт Тарутино, Одеська обл., 68500
Тел.: (04847) 3-13-76, 3-14-00

Татарбунарський районний суд

вул. Горького, 2, м. Татарбунари, Одеська обл., 68100
Тел.: (04844) 3-25-79, 3-18-07

Фрунзівський районний суд

вул. Комсомольська, 53, смт Фрунзівка, Одеська обл., 66700
Тел.: (04860) 9-13-60, 9-17-61

Ширяївський районний суд

вул. Калініна, 97-А, смт Ширяєво, Одеська обл., 66800
Тел.: (04858) 9-21-54, 2-14-41

Полтавська обл.

Апеляційний суд Полтавської області

вул. Гоголя, 7, м. Полтава, 36000
Тел.: (05322) 7-34-67 – голова суду,
7-46-81 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
7-46-81 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Полтава**Київський районний суд**

вул. Сінна, 16, м. Полтава, 36039
Тел.: (05322) 7-05-77, 7-18-18

Октябрський районний суд

вул. Навроцького, 5, м. Полтава, 36002
Тел.: (05322) 7-83-43, 7-81-17

Ленінський районний суд

вул. Пролетарська, 37, м. Полтава, 36037
Тел.: (0532) 57-00-97, 52-46-86

м. Кременчук

Автозаводський районний суд

вул.Першотравнева, 29, м. Кременчук, Полтавська обл., 39600
Тел.: (05366) 2-01-49, 3-31-10

Крюківський районний суд

пров.Тополевий, 3, м. Кременчук, Полтавська обл., 39600
Тел.: (05366) 6-21-71, 6-20-72

Міські суди

Комсомольський міський суд

вул. Гірняків, 17, м. Комсомольськ, Полтавська обл., 39800
Тел.: (05348) 2-21-82, 2-10-61

Лубенський міський суд

вул. Леніна, 35, м. Лубни, Полтавська обл., 37500
Тел.: (05361) 5-54-81, 5-31-92

Миргородський міський суд

вул. Гоголя, 131, м. Миргород, Полтавська обл., 37600
Тел.: (05355) 5-44-15, 5-62-27

Районні суди

Великобагачанський районний суд

вул.Шевченка, 75, смт Велика Багачка, Полтавська обл., 38300
Тел.: (05345) 9-11-56, 9-13-92

Гадяцький районний суд

вул. Шевченка, 8, м. Гадяч, Полтавська обл., 37300
Тел.: (05354) 2-05-15, 2-14-14

Глобинський районний суд

вул. Леніна, 149, м. Глобино, Полтавська обл., 39000
Тел.: (05365) 2-12-73, 2-15-86

Гребінківський районний суд

вул. Жовтнева, 51, м. Гребінка, Полтавська обл., 37400
Тел.: (05359) 9-16-42, 9-22-47

Диканський районний суд

вул. Пушкіна, 6, смт Диканька, Полтавська обл., 38500
Тел.: (05351) 9-11-73, 9-12-57

Зіньківський районний суд

вул. Комунарська, 2, м. Зіньків, Полтавська обл., 38100
Тел.: (05353) 3-10-58, 3-11-95

Карлівський районний суд

вул. Радянська, 10, смт Карлівка, Полтавська обл., 39500
Тел.: (05346) 2-20-92, 2-20-96

Кобеляцький районний суд

вул. Батира, 6, м. Кобеляки, Полтавська обл., 39200
Тел.: (05343) 3-12-34, 3-13-76

Козельщинський районний суд

вул. Радянська, 75/45, смт Козельщина, Полтавська обл., 39100
Тел.: (05342) 9-12-08, 9-16-42

Котелевський районний суд

вул. Жовтнева, 203, смт Котельва, Полтавська обл., 38600
Тел.: (05350) 9-12-31, 9-13-43

Кременчуцький районний суд

вул. Цюрупі, 31, м. Кременчук, Полтавська обл., 39600
Тел.: (05366) 2-00-15, 9-11-01

Лохвицький районний суд

пров. Перемоги, 8, м. Лохвиця, Полтавська обл., 37200
Тел.: (05356) 3-13-72, 3-13-45

Лубенський районний суд

вул. Карла Лібкнехта, 5, м. Лубни, Полтавська обл., 37200
Тел.: (05361) 5-30-25, 5-29-22

Машівський районний суд

вул. Леніна, 94-А, смт Машівка, Полтавська обл., 39400
Тел.: (05364) 9-10-33, 9-11-67

Миргородський районний суд

вул. Гоголя, 131, м. Миргород, Полтавська обл., 37600
Тел.: (05355) 5-27-48, 5-27-49

Новосанжарський районний суд

вул. Леніна, 32, смт Нові Санжари, Полтавська обл., 39300
Тел.: (05344) 3-15-78, 3-16-69

Оржицький районний суд

вул. Леніна, 24, смт Оржиця, Полтавська обл., 37700
Тел.: (05357) 9-13-48

Пирятинський районний суд

вул. Радянська, 17, м.Пирятин, Полтавська обл., 37000
Тел.: (05358) 2-03-91, 2-23-16

Полтавський районний суд

вул. Фрунзе, 154-А, м. Полтава, 37000
Тел.: (0532) 59-01-94, 59-03-43

Решетилівський районний суд

вул. Леніна, 24, смт Решетилівка, Полтавська обл., 38400
Тел.: (05363) 2-15-47, 2-16-45

Семенівський районний суд

вул. Шевченка, 31, смт Семенівка, Полтавська обл., 38200
Тел.: (05341) 9-17-64, 9-17-39

Хорольський районний суд

вул. Карла Маркса, 82, м. Хорол, Полтавська обл., 37800
Тел.: (05362) 9-10-32, 9-19-87

Чорнухинський районний суд

вул. Комсомольська, 12, смт Чорнухи, Полтавська обл., 37100
Тел.: (05340) 5-20-45, 5-12-83

Чутівський районний суд

вул. Набережна, 15, смт Чутово, Полтавська обл., 38800
Тел.: (05347) 9-11-08, 9-12-67

Шишацький районний суд

вул.Крупської, 41, смт Шишаки, Полтавська обл., 38000
Тел.: (05352) 9-15-87, 9-10-34

Рівненська обл.

Апеляційний суд Рівненської області

вул. Шкільна, 1, м. Рівне, 33000
Тел.: (0362) 22-62-30 – голова суду,
22-43-27 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
22-68-54 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Рівне

Рівненський міський суд

вул. Шкільна, 1, м. Рівне, 33000
Тел.: (0362) 22-50-65, 22-41-08

Міські суди**Дубенський міський суд**

вул. Шевченка, 27, м. Дубно, Рівненська обл., 35600
Тел.: (03656) 4-22-89, 4-21-89

Кузнецовський міський суд

м-н Будівельників, 3, м. Кузнецовськ, Рівненська обл., 34400
Тел.: (03636) 2-19-12, 2-17-47

Районні суди**Березнівський районний суд**

вул. Чорновола, 11-А, смт Березно, Рівненська обл., 34600
Тел.: (03653) 5-69-87, 5-64-94

Володимирецький районний суд

вул. Вишнева, 11, смт Володимирець, Рівненська обл., 34300
Тел.: (03634) 2-33-54, 2-36-10

Гошанський районний суд

вул. Ковпака, 3, смт Гоша, Рівненська обл., 35400
Тел.: (03650) 2-15-12, 2-11-37

Демидівський районний суд

вул. 17 Вересня, 98, смт Демидівка, Рівненська обл., 35200
Тел.: (03637) 6-22-49

Дубенський районний суд

вул. Шевченка, 32, м. Дубно, Рівненська обл., 35600
Тел.: (03656) 4-37-41, 4-14-95, 4-34-07

Дубровицький районний суд

вул. Воробинська, 22, м. Дубровиця, Рівненська обл., 34100
Тел.: (03658) 2-11-81

Зарічненський районний суд

вул. Грушевського, 10, смт Зарічне, Рівненська обл., 34000
Тел.: (03632) 3-05-79, 3-09-15

Здолбунівський районний суд

вул. Приходька, 1, м. Здолбунів, Рівненська обл., 35700
Тел.: (03652) 2-26-65, 2-23-14

Корецький районний суд

вул. Тітова, 7, м. Корець, Рівненська обл., 34700
Тел.: (03651) 2-13-35, 2-14-52

Костопільський районний суд

вул. Рівненська, 68, м. Костопіль, Рівненська обл., 35000
Тел.: (03657) 2-11-56, 2-23-02

Млинівський районний суд

вул. 17 Вересня, 3, смт Млинів, Рівненська обл., 35100
Тел.: (03659) 6-52-60, 6-41-74

Острозький районний суд

вул. Ревкомівська, 10, м. Острог, Рівненська обл., 35800
Тел.: (03654) 2-35-58, 2-30-11

Радивилівський районний суд

вул. Кременецька, 52, смт Радивилів, Рівненська обл., 35500
Тел.: (03633) 4-37-74, 4-45-74

Рівненський районний суд

вул. П. Могили, 22-Б, м. Рівне, 33000
Тел.: (0362) 22-11-66, 22-10-74

Рокитнівський районний суд

вул. Радянська, 14, смт Рокитне, Рівненська обл., 34200
Тел.: (03635) 2-24-38, 2-14-04

Сарненський районний суд

вул. Залози, 5, м. Сарни, Рівненська обл., 34500
Тел.: (03655) 3-32-46, 3-26-41

Сумська обл.

Апеляційний суд Сумської області

вул. Кірова, 28, м. Суми, 40030
Тел.: (0542) 22-48-97 – голова суду,
22-07-04 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
22-59-72 – канцелярія колегії в цивільних справах, 22-17-58

м. Суми**Зарічний районний суд**

вул. Кірова, 28, м. Суми, 40000
Тел.: (0542) 22-48-05, 22-21-69

Ковпаківський районний суд

вул. Першотравнева, 12, м. Суми, 40000
Тел.: (0542) 27-11-05, 27-01-28, 27-11-63

Міські суди**Глухівський міський суд**

вул. Спаська, 32, м. Глухів, Сумська обл., 41400
Тел.: (05444) 2-25-13, 2-62-89

Конотопський міський суд

вул. Садова, 8, м. Конотоп, Сумська обл., 41600
Тел.: (05447) 4-63-04, 4-28-69, 4-52-27

Охтирський міський суд

вул. Київська, 12, м. Охтирка, Сумська обл., 42700
Тел.: (05446) 2-40-71, 2-32-23

Роменський міський суд

вул. Леніна, 12, м. Ромни, Сумська обл., 42000
Тел.: (05448) 2-17-70, 2-20-22

Шосткинський міський суд

вул. К.Маркса, 63, м. Шостка, Сумська обл., 41100
Тел.: (05449) 6-52-01, 6-25-06

Районні суди**Білопільський районний суд**

вул. Шевченка, 17, м. Білопіль, Сумська обл., 41800
Тел.: (05443) 9-18-87, 9-27-60

Буринський районний суд

вул. Першотравнева, 16, м. Буринь, Сумська обл., 41700
Тел.: (05454) 2-12-69, 2-16-51

Великописарівський районний суд

вул. Гайворонська, 21, смт Велика Писарівка, Сумська обл., 42800
Тел.: (05457) 5-18-00, 5-16-97

Глухівський районний суд

вул. Спаська, 32, м. Глухів, Сумська обл., 41400
Тел.: (05444) 2-21-17, 2-24-37

Конотопський районний суд

вул. Садова, 8, м. Конотоп, Сумська обл., 41600
Тел.: (05447) 4-40-11, 4-25-69

Краснопільський районний суд

вул. Вокзальна, 18, смт Краснопілля, Сумська обл., 41900
Тел.: (05459) 5-13-09, 5-12-07

Кролевецький районний суд

вул. Радянська, 29, м. Кролевець, Сумська обл., 41300
Тел.: (05453) 9-55-73, 9-54-47

Лебединський районний суд

вул. Карпова, 10, м. Лебедин, Сумська обл., 42200
Тел.: (05445) 2-17-98, 2-23-94

Липоводолинський районний суд

вул. Роменська, 6, смт Липова Долина, Сумська обл., 42500
Тел.: (05452) 5-12-93, 5-15-89

Недригайлівський районний суд

вул. Шевченка, 3, смт Недригайлів, Сумська обл., 42100
Тел.: (05455) 5-12-71, 5-13-87

Охтирський районний суд

вул. Жовтнева, 7, м. Охтирка, Сумська обл., 42700
Тел.: (05446) 2-31-60, 2-45-05

Путивльський районний суд

вул. Кірова, 64, м. Путивль, Сумська обл., 41500
Тел.: (05442) 9-23-45, 9-23-55

Роменський районний суд

бул. Шевченка, 23, м. Ромни, Сумська обл., 42000
Тел.: (05448) 2-21-09, 2-17-98

Середино-Будський районний суд

вул. Вокзальна, 26, м. Середина-Буда, Сумська обл., 41000
Тел.: (05451) 9-16-52, 9-17-52

Сумський районний суд

вул. Кірова, 28, м. Суми, Сумська обл., 40000
Тел.: (0542) 22-47-82, 22-31-33

Тростянецький районний суд

вул. Миру, 3, м. Тростянець, Сумська обл., 42600
Тел.: (05458) 5-11-72, 5-14-75

Шосткинський районний суд

вул. К.Маркса, 63, м. Шостка, Сумська обл., 41100
Тел.: (05449) 6-23-69, 6-23-72

Ямпільський районний суд

пров. Пролетарський, 10, смт Ямпіль, Сумська обл., 41200
Тел.: (05456) 2-12-69, 2-10-94

Тернопільська обл.

Апеляційний суд Тернопільської області

вул. Князя Острозького, 20, м. Тернопіль, 46006
Тел.: (0352) 22-41-64 – голова суду,
22-47-82 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
22-47-82 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Тернопіль**Тернопільський міський суд**

вул. Котляревського, 34, м. Тернопіль, 46000
Тел.: (0352) 22-31-60, 25-19-75

Районні суди**Бережанський районний суд**

вул. Черняхівського, 10, м. Бережани, Тернопільська обл., 47500
Тел.: (03548) 2-10-06, 2-26-09

Борщівський районний суд

вул. С.Бандери, 5, м. Борщів, Тернопільська обл., 48700
Тел.: (03541) 2-13-39, 2-11-99

Бучацький районний суд

вул. Агнона, 3, м. Бучач, Тернопільська обл., 48400
Тел.: (03544) 2-16-40, 2-18-67

Гусятинський районний суд

вул. Пушкіна, 2, смт Гусятин, Тернопільська обл., 48200
Тел.: (03557) 2-19-55, 2-15-76

Заліщицький районний суд

вул. Чайковського, 15, м. Заліщики, Тернопільська обл., 48664
Тел.: (03554) 2-12-52, 2-13-37

Збарзький районний суд

вул. Грушевського, 104, м. Збарж, Тернопільська обл., 47302
Тел.: (03550) 2-13-33, 2-13-65

Зборівський районний суд

вул. Козацька, 17, м. Зборів, Тернопільська обл., 47201
Тел.: (03540) 2-10-57, 2-17-38

Козівський районний суд

вул. Гвардійська, 4, смт Козова, Тернопільська обл., 47600
Тел.: (03547) 2-11-38

Кременецький районний суд

вул. Миру, 2, м. Кременець, Тернопільська обл., 47000
Тел.: (03546) 2-19-74, 2-24-79

Лановецький районний суд

вул. Шкільна, 6, смт Ланівці, Тернопільська обл., 47400
Тел.: (03549) 2-15-61

Монастириський районний суд

вул. Шкільна, 4, м. Монастириськ, Тернопільська обл., 48300
Тел.: (03555) 2-11-32, 2-13-81

Підволочиський районний суд

вул. Залізнична, 1, м. Підволочиськ, Тернопільська обл., 47800
Тел.: (03543) 2-13-91, 2-25-76

Підгаєцький районний суд

вул. Монастириська, 23, м. Підгайці, Тернопільська обл., 48000
Тел.: (03542) 2-10-06, 2-17-47

Теребовлянський районний суд

вул. Северина Наливайка, 6, м.Теребовля, Тернопільська обл.,
48100
Тел.: (03551) 2-19-87, 2-19-98

Тернопільський районний суд

вул. Котляревського, 27, м. Тернопіль, 47700
Тел.: (0352) 22-65-68, 22-25-07

Чортківський районний суд

вул. Міцкевича, 13, м. Чортків, Тернопільська обл., 48500
Тел.: (03552) 2-37-74, 2-35-33

Шумський районний суд

вул. Щорса, 26, м. Шумськ, Тернопільська обл., 47100
Тел.: (03558) 2-12-50

Харківська обл.

Апеляційний суд Харківської області

вул. м. Руднева, 36, м. Харків, 61000
Тел.: (0572) 21-91-82 – голова суду,
21-62-66 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
21-91-91 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Харків**Держинський районний суд**

пр-т Перемоги, 52-В, м. Харків, 61202
Тел.: (0572) 38-63-33

Жовтневий районний суд

вул. Полтавський шлях, 45, м. Харків, 61052
Тел.: (0572) 12-42-59

Київський районний суд

вул. Блюхера, 7-Б, м. Харків, 61168
Тел.: (0572) 65-75-83

Комінтернівський районний суд

пров.Брянський, 5, м. Харків, 61068
Тел.: (0572) 21-55-65

Ленінський районний суд

вул. Полтавський шлях, 20, м. Харків, 61012
Тел.: (0572) 12-48-16

Московський районний суд

пр-т Московський, 91, м. Харків, 61005
Тел.: (0572) 21-72-04

Орджонікідзевський районний суд

пр-т Орджонікідзе, 7, м. Харків, 61007
Тел.: (0572) 93-30-64

Фрунзенський районний суд

бул. Б.Хмельницького, 32/38, м. Харків, 61099
Тел.: (0572) 92-00-28

Червонозаводський районний суд

вул. Українська, 15, м. Харків, 61010
Тел.: (0572) 23-25-34

Міські суди**Ізюмський міський суд**

вул. Соборна, 7, м. Ізюм, Харківська обл., 64300
Тел.: (05743) 2-14-72

Куп'янський міський суд

вул. Першого Травня, 25, м. Куп'янськ, Харківська обл., 63700
Тел.: (05742) 5-12-47

Лозівський міський суд

вул. Орджонікідзе, 9, м. Лозова, Харківська обл., 64600
Тел.: (05745) 2-23-02

Люботинський міський суд

вул. Некрасова, 10, м. Люботин, Харківська обл., 62433
Тел.: (0572) 41-11-10

Первомайський міський суд

вул. Гагаріна, 2, м. Первомайський, Харківська обл., 64100
Тел.: (05748) 2-61-54, 2-28-64

Чугуївський міський суд

вул. Харківська, 105, м. Чугуїв, Харківська обл., 63500
Тел.: (05746) 2-20-53

Районні суди**Балаклійський районний суд**

майдан Ростовцева, 4, м. Балаклія, Харківська обл., 64200
Тел.: (05749) 2-36-42

Барвінківський районний суд

вул. Свердлова, 2, м. Барвінково, Харківська обл., 64700
Тел.: (05757) 4-11-96, 4-10-44

Близнюківський районний суд

вул. Комсомольська, 29, м. Близнюки, Харківська обл., 64800
Тел.: (05754) 5-11-79, 5-17-11

Богодухівський районний суд

майдан Кірова, 17, м. Богодухів, Харківська обл., 62100
Тел.: (05758) 2-31-30

Борівський районний суд

вул. Леніна, 19, м. Борова, Харківська обл., 63800
Тел.: (05759) 6-13-58

Валківський районний суд

вул. Дидоренко, 44, м. Валки, Харківська обл., 63000
Тел.: (05753) 5-15-32, 5-14-35

Великобурлуцький районний суд

вул. Леніна, 9, м. Великий Бурлук, Харківська обл., 62600
Тел.: (05752) 5-27-87, 5-41-34

Вовчанський районний суд

вул. Кірова, 2, м. Вовчанськ, Харківська обл., 62500
Тел.: (05741) 2-21-02

Дворічанський районний суд

вул. Червоноармійська, 2, м. Дворічна, Харківська обл., 62700
Тел.: (05750) 7-10-52

Дергачівський районний суд

вул. Першого Травня, 63, м. Дергачі, Харківська обл., 62300
Тел.: (05763) 3-03-71

Зачепилівський районний суд

вул. Свердлова, 7, м. Зачепилівка, Харківська обл., 64400
Тел.: (05761) 5-18-64

Зміївський районний суд

вул. Леніна, 6, м. Зміїв, Харківська обл., 63400
Тел.: (05747) 3-32-19

Золочівський районний суд

вул. Комсомольська, 13-А, м. Золочів, Харківська обл., 62200
Тел.: (05764) 5-01-04

Ізюмський районний суд

вул. Заболнична, 5, м. Ізюм, Харківська обл., 64300
Тел.: (05743) 2-17-03, 2-16-03

Кегичівський районний суд

вул. Волошина, 21, м. Кегичівка, Харківська обл., 64000
Тел.: (05755) 2-16-51, 2-12-14

Коломацький районний суд

вул. Центральна, 56, селище Резуненкове, Харківська обл., 63110
Тел.: (05766) 5-42-23

Красноградський районний суд

вул. Леніна, 61, м. Красноград, Харківська обл., 63300
Тел.: (05744) 7-07-04

Краснокутський районний суд

вул. Леніна, 150, м. Красний Кут, Харківська обл., 62000
Тел.: (05756) 9-10-88

Куп'янський районний суд

вул. Першого Травня, 25, м. Куп'янськ, Харківська обл., 63700
Тел.: (05742) 5-15-71, 5-33-82

Лозівський районний суд

вул. Орджонікідзе, 9, м. Лозова, Харківська обл., 64600
Тел.: (05745) 2-22-93, 2-23-02

Нововодолазький районний суд

вул. 40 років Перемоги, 1, м. Нова Водолага, Харківська обл., 63200
Тел.: (05740) 2-21-45

Первомайський районний суд

вул. Леніна, 18, м. Первомайський, Харківська обл., 64100
Тел.: (05748) 2-43-12

Печенізький районний суд

вул. Петровського, 9, м. Печеніги, Харківська обл., 62800
Тел.: (05765) 6-10-30

Сахновщинський районний суд

вул. Шмідта, 10, м. Сахновщина, Харківська обл., 64500
Тел.: (05762) 2-12-39

Харківський районний суд

вул. Калініна, 18, селище Покотилівка, Харківська обл., 62458
Тел.: (0572) 49-32-30, 41-62-30

Шевченківський районний суд

вул. Леніна, 9-А, смт Шевченково, Харківська обл., 63600
Тел.: (05751) 5-15-51

Херсонська обл.

Апеляційний суд Херсонської області

вул. 295 Стрілецької дивізії, 1-А, м.Херсон, 73000
Тел.: (0552) 22-33-40 – голова суду, 2
2-34-33 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
22-35-79 – канцелярія колегії в цивільних справах,
42-01-05

м. Херсон**Дніпровський районний суд**

вул. Дзержинського, 11-А, м.Херсон, 73000
Тел.: (0552) 26-62-95, 26-44-70

Комсомольський районний суд

вул. Карла Маркса, 42, м.Херсон, 73000
Тел.: (0552) 26-33-98, 26-47-82

Суворовський районний суд

вул. Перекопська, 17, м.Херсон, 73000
Тел.: (0552) 26-46-97, 22-26-53

Міські суди**Каховський міський суд**

вул. Леніна, 36, м. Каховка, Херсонська обл., 74800
Тел.: (05536) 4-11-19, 3-30-62

Новокаховський міський суд

пр-т Дніпровський, 3, м. Нова Каховка, Херсонська обл., 74900
Тел.: (05549) 4-50-75, 4-26-60

Районні суди**Бериславський районний суд**

вул. Леніна, 249, м. Берислав, Херсонська обл., 74300
Тел.: (05546) 2-25-46, 2-24-39

Білозерський районний суд

вул. Михайлевського, 122, смт Білозерка, Херсонська обл., 75000
Тел.: (05547) 2-22-73, 2-20-72

Великопетиський районний суд

вул. Чкалова, 7-А, смт Велика Лепетиха, Херсонська обл., 74500
Тел.: (05543) 2-20-65, 2-15-60

Великоолександрівський районний суд

вул. Театральна, 11, смт Велика Олександрівка, Херсонська обл., 74100
Тел.: (05532) 2-15-39, 2-12-58

Верхньорогачицький районний суд

вул. Леніна, 60, смт Верхній Рогачик, Херсонська обл., 74400
Тел.: (05545) 5-13-42, 5-13-43

Високопільський районний суд

вул. Леніна, 22, смт Високопілля, Херсонська обл., 74000
Тел.: (05535) 2-11-70, 2-15-77

Генічеський районний суд

вул. Братів Коваленко, 66, м.Генічеськ, Херсонська обл., 75500
Тел.: (05534) 2-23-66, 2-23-82

Голопристанський районний суд

вул. Горького, 19, м. Гола Пристань, Херсонська обл., 75600
Тел.: (05539) 2-67-62, 2-17-05

Горностаївський районний суд

вул. Торгова, 4, смт Горностаївка, Херсонська обл., 74600
Тел.: (05544) 4-11-05, 4-17-44

Іванівський районний суд

вул. Крупської, 4, смт Іванівка, Херсонська обл., 75400
Тел.: (05531) 3-12-73, 3-24-44

Каланчацький районний суд

вул. Леніна, 9, смт Каланчак, Херсонська обл., 75800
Тел.: (05530) 2-17-85, 2-26-94

Каховський районний суд

вул. Леніна, 36, м. Каховка, Херсонська обл., 74800
Тел.: (05536) 3-32-31, 3-62-13

Нижньосірогоський районний суд

вул. Височина, 11, смт Нижні Сірогози, Херсонська обл., 74700
Тел.: (05540) 2-13-40, 2-15-72

Нововоронцовський районний суд

вул. Суворова, 20, смт Нововоронцовка, Херсонська обл., 74200
Тел.: (05533) 2-10-41, 2-14-32

Новотроїцький районний суд

вул. Леніна, 87, смт Новотроїцьке, Херсонська обл., 75300
Тел.: (05548) 2-15-90, 2-18-36

Скадовський районний суд

вул. Пролетарська, 39, м. Скадовськ, Херсонська обл., 75700
Тел.: (05537) 2-25-44

Цюрупинський районний суд

вул. Поштова, 48, м. Цюрупинськ, Херсонська обл., 75100
Тел.: (05542) 2-24-44, 2-23-63

Чаплинський районний суд

вул. Леніна, 30, смт Чаплинка, Херсонська обл., 75200
Тел.: (05538) 2-12-74, 2-12-77

Хмельницька обл.

Апеляційний суд Хмельницької області

Майдан Незалежності, 2, м. Хмельницький, 29000
Тел.: (0382) 76-43-20 – голова суду,
70-28-25 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
79-25-32 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Хмельницький**Хмельницький міський суд**

вул. Шевченка, 1, м. Хмельницький, 29000
Тел.: (0382) 79-53-36, (03822) 6-61-28

Міські суди**Кам'янець-Подільський міський суд**

вул. Шевченка, 29, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл.,
32300
Тел.: (03849) 2-32-74

Нетішинський міський суд

пр-т Незалежності, 12, м. Нетішин, Хмельницька обл., 30100
Тел.: (03848) 3-49-32, 3-73-21

Славутський міський суд

вул. Леніна, 16, м. Славута, Хмельницька обл., 30000
Тел.: (03842) 2-23-12, 2-16-24

Шепетівський міський суд

вул. Карла Маркса, 30, м. Шепетівка, Хмельницька обл., 30400
Тел.: (03840) 5-15-49

Районні суди**Білогірський районний суд**

вул. Шевченка, 42, смт Білогір'я, Хмельницька обл., 30200
Тел.: (03841) 9-14-44, 9-14-32

Вінковоцький районний суд

вул. Лесі Українки, 2, смт Вінківці, Хмельницька обл., 32500
Тел.: (03846) 2-13-09, 2-13-91

Волочиський районний суд

вул. Слави, 6, м. Волочиськ, Хмельницька обл., 31200
Тел.: (03845) 3-67-71, 3-58-07

Городоцький районний суд

вул. Леніна, 48, м. Городок, Хмельницька обл., 32000
Тел.: (03851) 3-14-46, 3-06-52, 3-16-93

Деражнянський районний суд

вул. Миру, 43, м. Деражня, Хмельницька обл., 32200
Тел.: (03856) 2-24-32, 2-16-07

Дунавецький районний суд

вул. Леніна, 11, м. Дунаївці, Хмельницька обл., 32400
Тел.: (03858) 3-12-38, 3-17-53

Ізяславський районний суд

вул. Леніна, 2, м. Ізяслав, Хмельницька обл., 30300
Тел.: (03852) 4-13-47, 4-13-48

Кам'янець-Подільський районний суд

вул. Драйхмари, 7, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл.,
32300
Тел.: (03849) 9-10-49, 3-35-29

Красилівський районний суд

вул. Булаєнка, 4, м. Красилів, Хмельницька обл., 31000
Тел.: (03855) 2-13-41, 2-15-49

Летичівський районний суд

вул.50-річчя Жовтня, 14/1, смт Летичів, Хмельницька обл., 31500
Тел.: (03857) 9-16-31, 9-92-92

Черкаська обл.

Апеляційний суд Черкаської області

вул. Гоголя, 316, м. Черкаси, 18000
Тел.: (0472) 47-23-83 – голова суду,
47-32-88 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
47-32-98 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Черкаси**Придніпровський районний суд**

вул. Гоголя, 316, м. Черкаси, 18000
Тел.: (0472) 47-20-23

Соснівський районний суд

вул. Гоголя, 316, м. Черкаси, 18000
Тел.: (0472) 47-75-37

Міські суди**Ватутінський міський суд**

вул. Будівельна, 1, м. Ватутіно, 20250
Тел.: (04740) 6-12-27

Золотоніський міський суд

вул. Обухова, 52-А, м. Золотоноша, 19700
Тел.: (04737) 5-34-44

Канівський міський суд

вул. Леніна, 88, м. Канів, Черкаська обл., 19000
Тел.: (04736) 4-23-42

Смілянський міський суд

вул. П. Лумумби, 15, м. Сміла, Черкаська обл., 20700
Тел.: (04733) 4-24-25

Уманський міський суд

вул. К.Маркса, 5, м. Умань, Черкаська обл., 20300
Тел.: (04744) 5-44-68

Районні суди**Городищенський районний суд**

вул. Урицького, 4, м. Городище, Черкаська обл., 19500
Тел.: (04734) 2-24-43

Драбівський районний суд

вул. Леніна, 67, смт Драбів, Черкаська обл., 19800
Тел.: (04738) 2-24-15

Жашківський районний суд

вул. Чапаєва, 8, м. Жашків, Черкаська обл., 19200
Тел.: (04747) 2-14-40

Звенигородський районний суд

вул. Шевченка, 37, м. Звенигородка, Черкаська обл., 20250
Тел.: (04740) 5-25-67

Золотоніський районний суд

вул. Гагаріна, 3-А, м. Золотноша, Черкаська обл., 19700
Тел.: (04737) 5-25-62

Кам'янський районний суд

вул. Л. Борисової, 2, м. Кам'янка, Черкаська обл., 20800
Тел.: (04732) 2-16-90

Канівський районний суд

вул. Леніна, 88, м. Канів, Черкаська обл., 19000
Тел.: (04736) 3-23-31, 3-24-15, 3-24-22

Катеринопільський районний суд

вул. Леніна, 43, смт Катеринопіль, Черкаська обл., 20500
Тел.: (04742) 2-22-35

Корсунь-Шевченківський районний суд

вул. Червоноармійська, 9, м. Корсунь-Шевченківський, Черкаська обл., 19400
Тел.: (04735) 2-36-50

Лисянський районний суд

вул. Кірова, 4, смт Лисянка, Черкаська обл., 19300
Тел.: (04749) 6-27-77, 6-22-38

Маньківський районний суд

вул. Котовського, 8, смт Маньківка, Черкаська обл., 20100
Тел.: (04748) 6-10-68

Монастирищенський районний суд

вул. Леніна, 93, м. Монастирище, Черкаська обл., 19100
Тел.: (04746) 2-11-93

Смілянський районний суд

вул. Черкаська, 31, м. Сміла, Черкаська обл., 20700
Тел.: (04733) 4-10-13

Тальнівський районний суд

вул. Леніна, 34-Б, м. Тальне, Черкаська обл., 20400
Тел.: (04731) 2-22-33, 2-23-33

Уманський районний суд

вул. К.Маркса, 5, м. Умань, Черкаська обл., 20300
Тел.: (04744) 5-20-24

Христинівський районний суд

вул. Леніна, 47, м. Христинівка, Черкаська обл., 20000
Тел.: (04745) 2-27-69

Черкаський районний суд

вул. Гоголя, 316, м. Черкаси, Черкаська обл., 18000
Тел.: (0472) 47-94-32

Чигиринський районний суд

вул. Дзержинського, 12, м. Чигирин, Черкаська обл., 20900
Тел.: (04730) 2-90-17

Чорнобаївський районний суд

вул. Леніна, 218, смт Чорнобай, Черкаська обл., 19900
Тел.: (04739) 2-28-89

Шполянський районний суд

вул. А.Таранця, 5, м. Шпола, Черкаська обл., 20600
Тел.: (04741) 5-31-77

Новоушицький районний суд

вул. Українська, 27, смт Нова Ушиця, Хмельницька обл., 32600
Тел.: (03847) 2-12-02

Полонський районний суд

вул. Щорса, 5, м. Полонне, Хмельницька обл., 30500
Тел.: (03843) 3-18-07, 3-21-45

Славутський районний суд

вул. Леніна, 16, м. Славута, Хмельницька обл., 30000
Тел.: (03842) 2-29-67, 2-32-60

Старокостянтинівський районний суд

вул. Миру, 9, м. Старокостянтинів, Хмельницька обл., 31100
Тел.: (03854) 2-23-85, 2-23-40

Старосинявський районний суд

вул. Грушевського, 60, смт Стара Синява, Хмельницька обл., 31400
Тел.: (03850) 2-06-42, 2-06-43

Теофіпольський районний суд

вул. Леніна, 44, смт Теофіполь, Хмельницька обл., 30600
Тел.: (03844) 3-07-94, 3-07-95

Хмельницький районний суд

вул. Кам'янецька, 117, м. Хмельницький, 29000
Тел.: (03822) 2-10-64, 4-13-70

Чемеровецький районний суд

вул. Центральна, 44, смт Чемерівці, Хмельницька обл., 31600
Тел.: (03859) 9-12-65, 9-17-91

Шепетівський районний суд

вул. Карла Маркса, 30, м. Шепетівка, Хмельницька обл., 30400
Тел.: (03840) 5-21-04, 5-51-79

Ярмолинецький районний суд

вул. Чапаєва, 71, смт Ярмолинці, Хмельницька обл., 32100
Тел.: (03853) 2-14-30, 2-18-79

Чернівецька обл.

Апеляційний суд Чернівецької області

Центральна площа, 9, м. Чернівці, 58000
Тел.: (0372) 55-34-03 – голова суду,
(03722) 2-34-70 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
2-40-65 – канцелярія колегії в цивільних справах

м. Чернівці**Ленінський районний суд**

вул. Кафедральна, 4, м. Чернівці, 58000
Тел.: (0372) 55-17-02

Першотравневий районний суд

вул. Головна, 105, м. Чернівці, 58000
Тел.: (03722) 2-66-11, 2-53-64

Садгірський районний суд

вул. Вереснева, 7, м. Чернівці, 58025
Тел.: (0372) 59-04-50, 59-05-33

Районні суди**Вижницький районний суд**

вул. Українська, 38, м. Вижниця, Чернівецька обл., 59200
Тел.: (03730) 2-11-59, 2-10-22

Герцаївський районний суд

вул. Ш. Великого, 16, м. Герца, Чернівецька обл., 60500
Тел.: (03740) 2-15-17, 2-19-25

Глибоцький районний суд

вул. Глибоцька, 2-А, смт Глибока, Чернівецька обл., 60400
Тел.: (03734) 2-14-52, 2-17-34

Заставнівський районний суд

вул. Незалежності, 95, м. Заставна, Чернівецька обл., 59400
Тел.: (03737) 3-13-55

Кельменецький районний суд

вул. Сагайдачного, 39-А, смт Кельменці, Чернівецька обл., 60100
Тел.: (03732) 2-14-84

Кіцманський районний суд

вул. Незалежності, 50, м. Кіцмань, Чернівецька обл., 59300
Тел.: (03736) 9-16-05

Новоселицький районний суд

вул. 28 червня, 5, м. Новоселиця, Чернівецька обл., 60300
Тел.: (03733) 2-19-34, 2-19-39

Путильський районний суд

вул. Українська, 176, смт Путила, Чернівецька обл., 59100
Тел.: (03738) 2-10-67, 2-22-63

Сокирянський районний суд

вул. 28 червня, 23, м. Сокиряни, Чернівецька обл., 60200
Тел.: (03739) 2-12-93, 2-19-46

Сторожинецький районний суд

вул. Чернівецька, 6, м. Сторожинець, Чернівецька обл., 59000
Тел.: (03735) 2-16-44, 2-13-82

Хотинський районний суд

вул. Незалежності, 25-А, м. Хотин, Чернівецька обл., 60000
Тел.: (03731) 2-12-29, 2-23-96

Чернігівська обл.

Апеляційний суд Чернігівської області

пр-т Миру, 43, м. Чернігів, 14025
Тел.: (04622) 7-28-85 – голова суду,
7-22-26 – канцелярія колегії в кримінальних справах,
7-99-20 – канцелярія колегії в цивільних справах,
7-37-37

м. Чернігів

Деснянський районний суд
пр-т Перемоги, 141, м. Чернігів, 14038
Тел.: (04622) 3-31-81, 3-16-15

Новозаводський районний суд
вул. Мстиславська, 17, м. Чернігів, 14000
Тел.: (04622) 7-29-18, 7-99-52

Міські суди

Ніжинський міський суд
вул. Шевченка, 57-А, м. Ніжин, Чернігівська обл., 16600
Тел.: (04631) 5-14-01, 5-19-29

Прилуцький міський суд
вул. Котляревського, 62, м. Прилуки, Чернігівська обл., 17500
Тел.: (04637) 3-43-09, 3-42-02

Районні суди

Бахмацький районний суд
вул. Жовтнева, 42, м.Бахмач, Чернігівська обл., 16500
Тел.: (04635) 2-13-30, 2-12-08

Бобровицький районний суд
вул. Леніна, 43, м. Бобровиця, Чернігівська обл., 17400
Тел.: (04632) 2-13-86, 2-32-79

Борзнянський районний суд
вул. К. Маркса, 111, м. Борзна, Чернігівська обл., 16400
Тел.: (04653) 2-15-78, 2-11-36, 2-15-24

Варвинський районний суд
вул. Леніна, 40, смт Варва, Чернігівська обл., 17600
Тел.: (04636) 2-12-02, 2-13-15

Городнянський районний суд
вул. Радянська, 67, м. Городня, Чернігівська обл., 15100
Тел.: (04645) 2-16-91, 2-18-52

Ічнянський районний суд
вул. Жовтнева, 10, м. Ічня, Чернігівська обл., 16700
Тел.: (04633) 2-13-73, 2-15-58

Козелецький районний суд
вул. Леніна, 7, смт Козелець, Чернігівська обл., 17000
Тел.: (04646) 2-12-37

Коропський районний суд
вул. Кибальчича, 12, смт Короп, Чернігівська обл., 16200.
Тел.: (04656) 2-11-82, 2-13-46

Корюківський районний суд
вул. Шевченка, 116, м. Корюківка, Чернігівська обл., 15300
Тел.: (04657) 2-29-54, 2-13-80

Куликівський районний суд
вул. Коцюбинського, 27, смт Куликівка, Чернігівська обл., 16300
Тел.: (04643) 2-15-81, 2-11-99

Менський районний суд
вул. Жовтнева, 20, м. Мена, Чернігівська обл., 15600
Тел.: (04644) 2-13-71, 2-04-85

Ніжинський районний суд
вул. Шевченка, 57-А, м. Ніжин, Чернігівська обл., 16600
Тел.: (04631) 5-19-93, 5-29-53

Новгород-Сіверський районний суд
вул. Леніна, 23, м. Новгород-Сіверський, Чернігівська обл., 16000
Тел.: (04658) 2-17-53, 2-16-54

Носівський районний суд
вул. Леніна, 7, м. Носівка, Чернігівська обл., 17100
Тел.: (04642) 2-18-85, 2-14-48

Прилуцький районний суд
вул. Котляревського, 62, м. Прилуки, Чернігівська обл., 17500
Тел.: (04637) 3-11-92, 3-51-45

Ріпкинський районний суд
вул. Леніна, 94, смт Ріпки, Чернігівська обл., 15000
Тел.: (04641) 2-15-04, 2-11-03

Семенівський районний суд

вул. Центральна, 6, м. Семенівка, Чернігівська обл., 15400
Тел.: (04659) 2-11-53, 2-14-45

Сосницький районний суд

вул. Чернігівська, 54, м. Сосниця, Чернігівська обл., 16100
Тел.: (04655) 2-13-34, 2-14-34

Срібнянський районний суд

вул. І. Франка, 17, смт. Срібне, Чернігівська обл., 17300
Тел.: (04639) 2-15-50, 2-15-98

Талалаївський районний суд

вул. Леніна, 38, смт Талалаївка, Чернігівська обл., 17200
Тел.: (04634) 2-15-42, 2-12-44

Чернігівський районний суд

вул. Воровського, 4, м. Чернігів, 14000
Тел.: (04622) 7-47-47, 7-99-99

Щорський районний суд

вул. 55 Стрілецької дивізії, 20, м. Щорс, Чернігівська обл., 15200
Тел.: (04654) 2-18-31, 2-10-66.

Військовий апеляційний суд Військово-Морських Сил України

вул. Суворова, 27, м. Севастополь, 99011
Тел.: (0692) 54-20-45.

ЗМІСТ

Передмова	4
СУДОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ	7
ПІДСУДНІСТЬ	7
Загальна підсудність	9
Підсудність справ за вибором позивача	9
Підсудність справ за місцем виконання договору	11
Право вибору підсудності	11
Договірна підсудність	11
Підсудність кількох пов'язаних між собою справ	12
ТИПИ ЗВЕРНЕНЬ	12
ПОДАННЯ ПОЗОВНОЇ ЗАЯВИ	14
Зміст і форма позовної заяви	15
Подання копій позовної заяви та доданих до неї документів	16
Наслідки подання позовної заяви, скарги, що не відповідає вимогам закону	16
Доповнення, зміни до позовної заяви, апеляційної скарги, касаційної скарги або відмова від них	17
Ставки державного мита при поданні позовних заяв, скарг	17
СКАРГИ НА РІШЕННЯ, ДІЇ АБО БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ПОСАДОВИХ І СЛУЖБОВИХ ОСІБ	25
Розгляд скарги	26

ПЕРЕГЛЯД РІШЕНЬ У АПЕЛЯЦІЙНІЙ ІНСТАНЦІЇ	28
Подання апеляційної скарги	
на рішення суду першої інстанції.....	28
Форма і зміст апеляційної скарги.....	28
Порядок внесення апеляційної скарги.....	29
Пояснення на апеляційну скаргу.....	30
Призначення справи до розгляду	
у суді апеляційної інстанції	30
Порядок розгляду справи судом апеляційної інстанції.....	30
Підстави для відхилення апеляційної скарги.....	31
Підстави для скасування рішення суду	
і передачі справи на новий розгляд.....	32
Підстави для скасування рішення із закриттям	
провадження в справі або залишенням заяви	
без розгляду	32
Підстави для скасування рішення суду першої інстанції	
і ухвалення нового рішення	32
Чинність рішень і ухвал суду апеляційної інстанції	33
ПЕРЕГЛЯД РІШЕНЬ У КАСАЦІЙНІЙ ІНСТАНЦІЇ	33
Строк на касаційне оскарження.....	33
Форма і зміст касаційної скарги	34
Порядок подання касаційної скарги.....	34
Порядок вирішення питання про передання справи	
на розгляд складу судової палати.....	34
Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції.....	35
Підстави для відхилення касаційної скарги	37
Підстави для скасування судового рішення	
апеляційної інстанції та залишення в силі	
судового рішення, що помилково скасовано	37
Підстави для скасування чи зміни судового рішення	38
Чинність рішень і ухвал суду касаційної інстанції.....	38

ПЕРЕГЛЯД РІШЕНЬ, УХВАЛ, ЩО НАБРАЛИ	
ЗАКОННОЇ СИЛИ, У ЗВ'ЯЗКУ	
З НОВОВІЯВЛЕНИМИ ТА ВИНЯТКОВИМИ	
ОБСТАВИНАМИ	38
Строки подання заяв про перегляд рішень і ухвал	
у зв'язку з нововиявленими та винятковими	
обставинами	39
Суди, що переглядають рішення, ухвали.....	39
Форма і зміст заяви	39
Порядок розгляду заяви.....	40
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ	41
ВИКОНАННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ	42
Поновлення пропущеного строку.....	44
Строки здійснення виконавчого провадження	45
Відмова у відкритті виконавчого провадження	46
ДОДАТКИ	
ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ	48
Позовна заява про відшкодування збитків	48
Скарга на дії державного виконавця	50
Апеляційна скарга на рішення суду у цивільній справі	52
Заява про перегляд рішення у цивільній справі	
у зв'язку з нововиявленими обставинами.....	54
Заява до Європейського суду з прав людини	56
Постанова пленуму Верховного Суду України	
від 31 березня 1995 року № 4 "Про судову практику	
в справах про відшкодування моральної (немайнової)	
шкоди"	64
НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ	75

АДРЕСИ ТА ТЕЛЕФОНИ СУДІВ	76
Європейський Суд з прав людини	76
Суди України	
Верховний Суд України	76
Київська обл.	76
Автономна Республіка Крим	80
Вінницька обл.	84
Волинська обл.	87
Дніпропетровська обл.	89
Донецька обл.	94
Житомирська обл.	100
Закарпатська обл.	103
Івано-Франківська обл.	105
Кіровоградська обл.	107
Луганська обл.	109
Львівська обл.	112
Миколаївська обл.	116
Одеська обл.	118
Полтавська обл.	122
Рівненська обл.	125
Сумська обл.	127
Тернопільська обл.	130
Харківська обл.	131
Херсонська обл.	135
Хмельницька обл.	138
Черкаська обл.	139
Чернівецька обл.	143
Чернігівська обл.	144
Військовий апеляційний суд Військово-Морських Сил України	147

Тетяна Яцків

**СУДОВИЙ ЗАХИСТ
ПРАВ ГРОМАДЯН**

Верстка та редагування
Т.Тетюк

Видавництво «ТеРус»
м. Львів, пр. Червоної Калини, 115
Свідоцтво серія ДК № 483 від 13.06.2001 р.

Формат 60×84/16. Друк офсетний. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 8,9. Наклад 1000 прим.